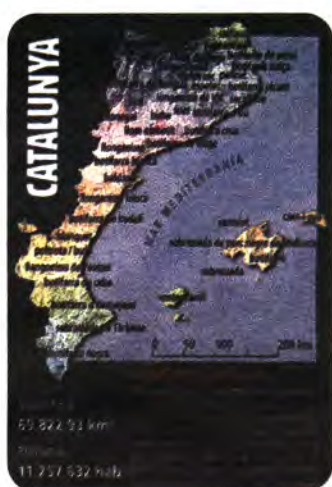


«Arrencaren nostres fruits i branques, cremaren nostra soca, però nostres arrels no pogueren matar» («Popul Vuh», llibre sagrat maia en parlar de la bestial conquesta forastera i l'acostumat genocidi espanyol contra els autòctons, 1523-1542).



# L'ESTEL

Amb el suport de:



GOVERN DE LES ILLES BALEARS  
Conselleria d'Educació i Cultura  
Direcció General de Política Lingüística

paisoscatalans.org/estel  
E MAIL focifum@teleline.es

A.P.P.E.C  
ASSOCIACIÓ  
DE PUBLICACIONS  
PERIÒDIQUES  
EN CATALÀ

ANY XXI. NÚMERO 477

15 DE FEBRER DEL 2002

PREU: 1,80 € - 300 PTS

## CIUTADELLA DE MENORCA



Fa 30 anys que en Josep Peralta va obrir el Taller Peralta Motors al carrer de Sant Antoni M. Claret de Ciutadella. Ven i arregla motos de les marques Yamaha, Beta i Peugeot. El seu fill Josep feu cinquè al darrer Campionat de Catalunya d'escooters 70. Tel. 971 382 466



Fa 12 anys que n'Antoni Barber regenta el Taller Barber d'instal·lacions elèctriques a Ciutadella de Menorca. Tel. 971 385 468

## EL TROT ÉS COSA NOSTRA

### Inauguració de la nova tribuna de Manacor

Miquel Alemany i Bal.le



L'any 1991, L'Ajuntament de Manacor en un desig de modernitzar el recinte hípic de la carretera d'Artà, decidí construir una tribuna coberta perquè els aficionats al trot poguessin gaudir de les corregudes des de un lloc confortable i amb totes les comoditats.

La falta de pressupost, el canvi de govern municipal i altres problemes varen postposar la inauguració.

Aquesta tribuna fou tema de conversació pels aficionats durant molt de temps. Ningú es posava d'acord en la data d'acabament de les obres. L'any 2000, Maria Antònia Vadell, aleshores regidora d'Esports de l'Ajuntament de Manacor digué en una entrevista a la revista «Cavallets» que

eren necessàries pel poble i fixà una data d'inauguració: El dia de la Diada Hípica de Manacor del mes de juny del 2000. La Sra. Vadell manifestà en broma que si no era inaugurada tal dia, li podien organitzar una manifestació amb cavalls trotadors pel poble.

Maria Antònia Vadell deixà el seu càrrec de regidora el mateix any 2000 per poder ocupar la vice-presidència del Consell de Mallorca i la inauguració no es pogué celebrar aquell dia.

Els cavallistes i aficionats tingueren una gran dosi de paciència fins que arribà el dia esperat per tothom: el 17 de gener de 2002. Aquest dia, festa de Sant Antoni Abat, es celebrà a Manacor una reunió especial amb

assistència de Maria Antònia Munar, presidenta del Consell Insular de Mallorca. Anava acompanyada de Maria Antònia Vadell, vice-presidenta de la mateixa institució, Dolça Mulet i Des Catlar, responsable d'esports del Consell Insular de Mallorca i Miquel Riera i Servera, batlle de Manacor.

L'acte d'inauguració començà amb la benedicció de les noves instal·lacions a càrrec de Rafel Umbert, rector de la parròquia de Nostra Senyora Dels Dolors de Manacor. A continuació parlà el batlle Miquel Riera i poc després la presidenta del Consell Insular de Mallorca, Maria Antònia Munar manifestà que era un dia molt important pel trot il·lenc i que si Sant Antoni Abat era el patró dels animals, enguany havien fet l'animalada de inaugurar aquella tribuna el dia del patró dels animals. També digué que era important i del tot necessari que el joc sortís fora dels hipòdroms i que en un futur seria la seva salvació definitiva.

La Sra. Munar digué en el seu discurs que en un futur haurien de ser els francesos o altres turistes estrangers els que vinguessin a Mallorca, en lloc de peregrinar els mallorquins cap a Vincennes per veure el Grand Prix d'Amérique, com fan cada any el mes de gener.

Aquestes paraules de Maria Antònia Munar, exaltant i elogiant el trot mallorquí reberen un fort aplaudiment del públic assistent.

Després d'aquest brillant discurs, es procedí a la tallada de cinta, que certificà la obertura al públic.

Una actuació del «dimoni gros» de Manacor ballant, al compàs dels violins adellit molt als assistents.

Abans de marxar de l'hipòdrom, les autoritats presents lliuraren trofeus als millors cavalls i menadors de l'any passat a Manacor.

Aquests premis foren lliurats per la botiga híptica «Trot i Galop», les revistes: «Manacor Comarcal», «Turf Balear», «Trot» i el Patronat de Sant Antoni.

La tribuna té una bona panoràmica de tota la pista i en totes les corregudes es poden veure tots els detalls. A partir d'ara, el públic fera cua per ocupar totes les cadires possibles, omplint de gom a gom aquesta part de l'hipòdrom de Manacor.

És ben cert que les obres de la nova tribuna han durat molt de temps. Però a la fi estan acabades. En aquesta vida, hem de tenir un poc de paciència. A les obres ben fetes no s'ha de mirar el temps emprat en fer les. Recordem que els temples religiosos s'han torbat molt de temps en acabar-se, quasi segles i encara molts no acaben de tenir les obres finalitzades. Un bon exemple és la Sagrada Família de Barcelona. Projectada per Antoni Gaudí fa més de 75 anys i que avui en dia resta inacabada.

Ara, el pròxim pas és modernitzar la pista, i que els conductors tinguin vestidors. Avui en dia, una simple pluja obliga a la suspensió immediata de la reunió. Això s'ha d'acabar per sempre. Son Pardo ho ha aconseguit, Quan ho aconseguirà Manacor? Esperem que aviat. Ω



La presidenta de Mallorca, dona Maria Antònia Munar va abraçar al dimoni gros de Manacor durant la inauguració de la tribuna de l'hipòdrom. I, és que els mallorquins som més devots del dimoni, que de sant Antoni, i la nostra presidenta ho sap.

Especial dedicat a  
CIUTADELLA DE MENORCA i  
CIUTAT DE MALLORCA  
Si vos ha agradat, telefonau al  
971 26 50 05  
i el vos enviarem cada  
quinze dies.

LA  
REVISTA  
DELS  
EMPRESARIS

### 1-SISENA IDEA DE LA CAL PER FER AVANÇAR EL PAIS

"Compra productes etiquetats en català, reconeix la feina d'aquestes empreses que han actuat amb normalitat posant la nostra llengua a les seves etiquetes".

Que ningú no vegi en aquesta idea un afany consumista. L'Espr@i, i segur que també la CAL, no us volem animar al consum innecessari i materialista, sinó animar-vos a pensar en la llengua quan compreu allò que us sigui necessari.





## Foc i Fum

MATEU MARIÓ DE SANT JOAN

\* La setmana que comença al mes de gener i acaba el mes de febrer, anarem a córrer Món. Agafarem l'Opel de bon dematí i cap al Port d'Alcúdia. Embarcarem amb el cotxe -és molt còmode anar amb el cotxe per tot arreu-, i a les 10 ja erem davant el Port de Ciutadella, però la boira aconsellà al capità del vaixell d'esperar a que escampàs la boira abans d'entrar al port i així ho feu. Durant una hora llarga va estar davant la boca del port fent sonar la sirena cada dos minuts. Tanmateix la cosa va anar be i poguerem desembarcar. Ciutadella, i tot Menorca és un paradís per conduir. La gent no arriba al cent per hora, respecta les senyals de circulació i especialment els passos de zebra i les zones senyalades ora són a meitat de preu que a la Ciutat de Mallorca. La gent és amable i te uns minuts per parlar. Les botigues no estan tancades amb clau i sense tocar pots entrar per tot. Ja ho sabeu, si teniu uns dies de lleure, agafau els vaixells d'Alcúdia i anau a Ciutadella. Si no hi anau en cotxe podeu agafar el turbo des de Cala Rajada, i visitau les ciutats i els pobles de Menorca. Respirareu pau.

\* A Menorca també hi ha revistes igual que a Mallorca. Al Mercadal fan la publicació trimestral Xalar i Rallar amb predomini del castellà. Ferreries surt cada mes a Ferreries, i a Ciutadella de Menorca surt l'Iris un setmanari amb seixanta anys de vida. L'Iris és un revista vil·língüe que te subscriptors i els anuncis de totes les immobiliàries de la Ciutadella. La revista Cap de Ponent, ben catalana, ha deixat de sortir, i la Veu de Menorca, ben castellana a passat a ser una secció del Diario Ultima Hora de caràcter mensual. També hem vist la revista gratuïta Ciutadella, amb molts d'anuncis, aquesta en català. No estaria gens malament que a Mallorca sortís alguna revista gratuïta en català i a Eivissa hi hauria de sortir qualque cosa, gratuït o no, en català, que allà no hi ha res en la nostra llengua. És difícil trobar restaurants amb cuina mallorquina als nuclis turístics costaners de les Illes Balears i Pitiüses. Hi trobareu cuina xinesa, francesa, castellana, marroquina... Tanmateix a s'Arenal de Mallorca, nucli turístic i costaner com el que més, a la carretera militar al costat de l'Ambulatori hi hem trobat el Restaurant Bonaire on l'amo i el cuiner és en Damià Horrach de Consell on se poden menjar els plats que cuinava la nostra mare i la nostra padrina. El pollastre amb salsa d'ametlles que se serveix al Restaurant Bonaire, te el mateix gust del que menjavem quan érem infants, els arrossos i els rostits són tan saborosos com els que menjavem de petits. Ja ho sabeu, si voleu tastar la cuina mallorquina a s'Arenal de Mallorca, trobareu un restaurant mallorquí a les primeres cases i amb facilitat d'aparcament entrant per la sortida n. 12 de l'Autopista.

\* Un altre restaurant on no hem menjat fa temps, i això que ens cau bé, perquè la madona és la cuinera i estam segurs que ho fa be, encara que suposam que es un poc car i allà hi van els amos dels iots que recalen al Port de s'Arenal, és el Restaurant Solei que regenta en Ramon Parets, fill d'en Ramon Parets que fou propietari d'una important fàbrica de sabates de Lluçmajor. Per cert que hi vaig passar l'altre dia, quan vaig posar un Estel damunt el taulell l'amo em digué: No m'agrada aquest periòdic, no m'agraden els nacionalismes "petits" que defensen. I quin nacionalisme defenses tu? Li vaig preguntar. El d'Espanya? El de Nordamèrica? El de ca meva, va contestar en Parets. No en parlarem més, però més tard vaig pensar en Andorra, un Estat "petit" en territori i en habitats similar a Formentera on la gent no ha de pagar impostos perquè amb els doblers dels turistes en tenen prou per pagar l'ensenyança, la sanitat, la policia, les infraestructures i totes aquelles coses que tenen els països civilitzats per fer la vida agradable i segura als seus ciutadans. Ω

## La moratòria urbanística

En relació a la moratòria urbanística aprovada aquest dimarts pel Consell de Mallorca, el Grup d'Amics en Defensa del Medi Ambient a la Comarca del Raiguer (GADMA) manifesta el següent:

- La caducitat de la moratòria urbanística, motiu pel qual s'ha hagut de tornar a plantejar aquesta norma territorial cautelar a hores d'ara, no fa més que demostrar el conflicte de poders que hi ha en el si del Govern de Progrés i la incapacitat de gestió derivada de la mateixa problemàtica. Aquest Govern de Progrés, i valgui la redundància, progressa molt inadequament en aquest sentit, prorrogant d'aquesta manera la ineficàcia i l'ambigüitat política de la seva gestió pública.
- No es sap encara ni el quan ni el com del Pla Territorial que ha motivat la norma en qüestió. El debat sobre les moratòries no fa més que amagar el vertader debat, és a dir, les línies bàsiques de la política d'ordenació del territori que, després de més de dos anys de govern, ja haurien d'haver estat apuntades i quasi del tot clarificades com a senyal de bon funcionament polític. La Conselleria ha sofert, i això n'és una prova més, un canvi de Conseller, la qual cosa testimonia una vegada més la debilitat ideològica dels plantejaments polítics en aquesta àrea.
- Molt ens temem que l'objectiu que s'oculta veritablement darrere d'aquest últim pacte de normativa no sigui més que la justificació de la continuació del creixement urbanístic cap als pobles de l'interior. Se'ns parla d'una major restricció a les zones de la costa i de la ciutat, ja de per si saturades urbanísticament, i d'una flexibilitat major a les zones que encara disposen d'una planificació urbanística encara no del tot desenvolupada, concretament que no han crescut més del 10% de les llicències urbanístiques. El grup GADMA considera que això, de totes maneres, és una gran presa de pèl al ciutadà, i molt especialment al votant de qualsevol dels partits que componen el Pacte. Això és com si diguéssim que allà on ja no s'hi pot construir més, perquè físicament ja és quasi inviable la construcció, serem especialment durs i restrictius amb la norma: no deixarem que al litoral s'hi pugui edificar més quan la major part d'aquest, i és una evidència clara i ben palpable a molts de llocs de la costa, n'està més que sobre-

passat. Aquí es vol enganyar idò?

- El grup GADMA considera que el que realment es pretén amb aquesta disposició és la donació per part dels nostres governants de tot un xec en blanc al sector més "poderós" de la construcció, perquè així pugui desenvolupar la seva expansió a partir d'ara cap a l'interior, on encara hi existeixen malgrat tot zones suficientment preservades del seu desenvolupament monstruós.
- En aquest punt, també vol deixar ben clar el nostre Grup que el sentit de la nostra crítica no suposa cap tipus de immobilisme social ni de tornada enrere al passat, com moltes vegades hem estat acusats els moviments de caire ecologista. Tanmateix sí que pensam que malauradament hem perdut més d'una qualitat "ecològica" de vida de la que sí gaudien bona part dels nostres avantpassats. És per això que volem remarcar que no ens oposam al creixement natural de la població i de les poblacions, al creixement que es pot absorbir i digerir lenta i gradualment per les nostres petites empreses de la construcció, ubicades i localitzades la major part d'elles al mateix poble, amb obrers que treballen no tan sols la nova construcció sinó també, i això sí que ho consideram també molt important, la rehabilitació d'habitatges. Suposam que és això el que realment s'hauria de qualificar com a de creixement sostenible, aquest que no ens farà perdre el caràcter de poble a les localitats que encara se'ns adjectiva d'aquesta forma. També volem dir aquí que ens sembla molt positiu el sistema de quotes de llicència que pareix contemplar la norma però que, donat l'arbitri municipal en aquesta qüestió, dependrà en cada cas de la voluntat política particular de cada Ajuntament, la qual cosa, i vist el que s'ha vist, no ens dona massa esperances de contenció urbanística i gradual.
- Per tot això la nostra més ferotge crítica va adreçada a les grans multinacionals de la construcció, a aquestes grans promotores que aixecaran en temps mínims grans blocs d'habitatges als nostres municipis, creant nous "ghetos" a cada lloc, estenent els seus tentacles a tot arreu del territori, cre-

ant d'una manera falsa i amb una mena de cercle viciós noves necessitats d'habitatges fins i tot a partir de la seva pròpia activitat econòmica, que absorbeix i s'enriqueix també mitjançant una dura explotació de la cada vegada més abundant mà d'obra barata de la població immigrant.

- En definitiva, els nostres governants ara dits "de progrés", i això és el que més mal ens fa, també s'han abaixat els calçons aquest cop -tal vegada d'una manera més dissimulada de la que sempre ho ha fet la dreta política, però per això mateix encara pitjor- davant patronals tan poderoses com sempre han estat les de la construcció, a més de la dels hotelers. Veuem com acaba la qüestió de l'ecotaxa, on sí sembla que el Govern ha plantat cara, i que per la ridícula quantitat que aquesta suposa, el gran poder econòmic de l'hostatgeria balear ha posat el crit en el cel, a més que, com s'ha vist, totes les traves jurídiques possibles.
- Ens sentim així bastant decebuts davant l'enèsima confirmació de que aquí, com a tants de llocs i governi el qui governi, sempre són els mateixos els que de veritat tallen el bacallà. Són ells els grans "finançadors" de la nostra democràcia? Els ciutadans voten, els governants fan com que governar, però els que comanden de veres sempre són ELLS. Ni el Pacte de Progrés de moment ho ha sabut, volgut o pogut canviar i "ARA I AQUÍ" en teniu la gran PROVA. Ω

La justícia a Catalunya:



Volem viure plenament  
**EN CATALÀ**

PLATA  
FORMA  
PER LA  
LLENGUA

prou agressions  
dels estats espanyol i francès  
a la nostra llengua

Volem viure plenament  
**EN CATALÀ**

PLATA  
FORMA  
PER LA  
LLENGUA

## Mallorquí

La llengua catalana, pròpia de les Illes Balears,  
és oficial a Mallorca.

Els teus fills tenen el dret i el deure de saber-la.  
Exigeix escoles catalanes al teu poble o barriada

HI HA GENT  
A QUI LI  
MOLESTA QUE  
ES PARLE,  
ES PENSE I  
S'ESCRIGA  
EN CATALÀ

ÉS LA MATEIXA  
GENT A QUI LI  
MOLESTA  
QUE ES  
PARLE ES  
PENSE I  
S'ESCRIGA





## L'ecotasa o "L'Imperi Contraataca"

Pere Felip i Buades

**I**dò si, l'Imperi dels reaccionaris espanyols contraataca al Pacte de Progrés que governa la nostra comunitat. I ho fa en forma d'amenaçes directes per part de la seva fidel infanteria (els hotelers), que diuen que recorriran en massa les liquidacions de l'ecotassa. Un imperi que utilitza el seu Dark Wader (Jaume Mates), perquè aquest, mitjançant l'eterna poma (Raixa), la faci mossegada (Eva, la Ventafores, La Bella Dorment...) Que la víctima quedi neutralitzada o morta, en aquest cas políticament.

Síntomes d'intoxicació sem-

bla que ja n'hi ha, ja que d'intoxicants hem de classificar les declaracions de la nostra princesa a UH (21-01-02) en les que "aposta per reflexionar sobre la conveniència d'aplicar ara l'ecotassa...". Na Munar creu que el Govern ha de fer més concessions... Als hotelers?, a Mates?, a l'Imperi reaccionari espanyol...? A qui han de fer més concessions Princesa? Al poble pens jo. Al poble és a qui heu de fer concessions. Perquè al nostre poble, fa temps que no li han fet concessions de cap casta. I menys tocant el tema turístic de que parlem, on sempre hem estat víctimes de la manipulació d'uns polítics corruptes que no han dubtat en vendre-ho tot (territori, cultura, tradició...) a canvi de res pel

poble, naturalment.

A tot això, el nostre Han Solo (n'Antich i la seva estrella errant (PSOE) semblen decidits a defensar el nostre poble. I se declaren decidits a aplicar el cobrament de l'ecotassa a principis d'aquesta temporada turística. Diuen que ja és hora que els reaccionaris deixin d'utilitzar el seu doble llenguatge. Per un part recolzen qualsevol iniciativa medi ambiental i d'esponjament, mentre posen el crit al cel quan se tracta de fer pagar als seus hostes la mitjana diària d'un euro. Aquesta mateixa reaccionaris que quan l'imperi ens castiga amb nous i onerosos impostos (aplicació de noves taxes portuàries, pujada de l'impost de la gasolina..., no diuen res. I si

ho fan és de forma simple. Se limiten a carregar-los sobre els seus clients silenciosament, sense escarafalls, sense convulsions. En una paraula, no se posen en conflicte amb aquells que els ajuden al seu enriquiment fàcil i ràpid.

O sia, l'imperi i el seu emperador (Aznar, el seu Dark Wader (Mates) i la seva infanteria blanca (Els hotelers) amb tota la seva corrupta cort de polítics de dretes que enrevolta entron de l'imperi. Un imperi que aquests dies ataca amb virulència al nostre Pacte de Progrés que haurà de lluitar de veritat si vol sobreviure en aquesta Guerra de la Galàxies en que se convertiran les properes eleccions autonòmiques i municipals en les que haurienn de protagonitzar un paper estelar en defensa del nostre món, contra la agressió de l'imperi. Els nostres particulars Jeddys del PSM amb el seu Obi Wan Kenobi (Sampol) al capdavant. Ells són, pel seu posicionament natural a la nostra comunitat, al nostre entorn, els qui estan en condi-

cions de fer-ho. Haurien de començar a assumir el seu paper en aquesta pel·lícula. Haurien d'aprendre a interpretar la subtilitat de l'imperi i els seus escolanets (els hotelers), i les de tots aquells que a les nostres illes parlen un doble llenguatge.

PS. El meu particular agraïment als actors que apareixen en aquest escrit pel seu esforç i dedicació en interpretar els seus papers en aquesta particulars pel·lícula social i política que s'està interpretant en la nostra Comunitat Autònima. A tots ells moltes gràcies.

Per ordre d'aparició:

L'Imperi: El centralisme espanyol, la reacció.

L'emperador: n'Aznar.

Dark Wader: en Mates,

Princesa Leyla: na Munar

Han Solo: n'Antich.

Obi Wan Kenobi: En Sampol.

Jeddys: el PSM

Infanteria de l'imperi: Els hotelers

Cort imperial: Polítics corruptes. Ω

## ANTIFEIXISME

### Acció antifeixista al cementiri de Sant Andreu-Nou Barris

**Nou Barris/Barcelona.** - "Ahir al migdia, dia 25 de gener de 2002, (un dia abans que 63 anys enrere les tropes franquistes entressin a Barcelona), es va realitzar una acció de sabotatge contra el panteó feixista que hi ha al cementiri de Sant Andreu, ubicat al carrer dels Garrofers del districte de Nou Barris. L'acció ha consistit en el vessament de pintura vermella a sobre d'una reproducció escultòrica d'un soldat feixista.

També s'han realitzat algunes pintades. Amb aquest acte, clar i directe, volem denunciar públicament l'existència als nostres carrers de simbologia franquista i espanyolista, que ens recorden la dolorosa victòria del feixisme espanyol a la guerra del 36 i que tan nefastes conseqüències ha suposat pel nostre poble. Conseqüències que encara patim avui. L'Estat espanyol ens nega per la força el nostre dret a autodeterminar-nos com a nació i ens imposa un sistema econòmic injust i explotador. Contra el feixisme: acció directa!"

Visca la Terra! 28/1/02

### València contra el feixisme

**València.** - La plataforma de caràcter ultra-feixista Espanya 2000 està preparant una manifestació de clar caràcter feixista i racista al barri de Ruzafa. Ruzafa és un barri popular i actualment està poblat per una gran part d'immigrants. Espanya 2000 és una plataforma política que acull a diversos sectors de la ultra-dreta amb l'objectiu de presentar-se a les eleccions del 2003 i intentar donar una imatge diferent a l'estil del F.N. francès. En aquests moments estan integrats dins de la plataforma Democràcia Nacional, A.U.N., Falange Espanyola... i dos dels seus caps visibles són conegudíssims ultres com José Luis Roberto i Salvador Gamborino.

Contra-Infos 29/1/01

### Acte contra el feixisme a Santa Coloma de Gramanet

**Barcelona.** - El dia que es complia el 63è aniversari de l'entrada de les tropes franquistes a Santa Coloma de Gramanet tingué lloc a la ciutat una manifestació contra el feixisme, on hi participaren prop de 200 persones de la ciutat. Van recórrer els principals carrers, fent alguna pintada i repartint octavetes. L'any passat aquest acte va ser molt més multitudinari, ja que grups de «pelats» amenaçaven amb boicotejar-lo. Ω

Contra-Infos 29/1/01.

## AGRESSIONS FEIXISTES I PERMISSIVITAT INSTITUCIONAL

En les últimes setmanes hem pogut veure com grups feixistes han actuat a Cerdanyola, les agressions i l'estranya proliferació de pintades. Davant d'això la ciutadania de Cerdanyola s'ha mobilitzat per a fer front al feixisme i el consistori, pressionat per aquesta mobilització, ha fet públic un comunicat i certes informacions.

S'ha dit que la policia espanyola està investigant els fets, més concretament una brigada de Barcelona dedicada a les tribus urbanes. Si la policia estatal és la que porta aquests casos a Barcelona, hem pogut veure com aquesta defensa els grups feixistes per a què puguin fer els seus actes, agredint, detenint, maltractant i empresonant durant setmanes a joves que tracten d'impedir que Barcelona es converteixi en un santuari pels grups feixistes. També hem pogut observar com uns feixistes intenten posar una bomba en un concert a Sants organitzat per una Plataforma Antirrepressiva, els hi explota a sobre mentre la traslladen, són posteriorment detinguts per la policia espanyola, i després de romandre pocs dies a la presó, són posats en llibertat i només se'ls imputa un delicte d'estralls. Actuarà de la mateixa manera aquesta «brigada» en el nostre poble?

Des d'Endavant OSAN no acceptem que la policia espanyola s'encarregui d'això perquè és aquesta policia la qui defensa els grups feixistes i considera com a potencials enemics els ciutadans d'esquerres de Cata-

lunya. Només cal fixar-se com actuen en les manifestacions antifeixistes o antiglobalització a Barcelona, o a Cerdanyola com agredeixen joves al Casal, com actua contra els ciutadans que defensen els arbres dels nostres carrers, o com reprimeixen brutalment els estudiants a la mateixa universitat, per no mencionar altres lamentables actuacions.

Per altra banda, l'Ajuntament ha difós un comunicat «Per la cultura de la pau i la convivència».

L'alcaldeessa es limita a definir les darreres agressions com «incidents puntuals». El cas és que darrerament, d'«incidents puntuals» se'n produeixen cada vegada més: a Catalunya s'han comptabilitzat com a mínim més d'una seixantena d'atemptats feixistes en els darrers tres anys, sense incloure les agressions al carrer contra immigrants i veïns. Aquesta seixantena d'incidents puntuals es basen en llançament de còctels molotov contra locals (ateneus populars i independents, associacions de veïns, botigues d'immigrants,...), assalts a locals, incendis provocats, artefactes explosius,... que actualment no són investigats per cap cos policial. A Cerdanyola mateix la policia ha identificat a joves per penjar una pancarta i nosaltres encara estem esperant que identifiquin els autors de la pallissa contra un noi de setze anys dins d'una instal·lació municipal com és l'Ateneu, i els atacants del Bar La Nit. Pels precedents que tenim en altres

comarques, els autors d'aquests «incidents puntuals» no han sortit ni sortiran mai perquè no hi ha una voluntat política real per a combatre la violència ultradretana.

L'Ajuntament ens sorprèn amb les seves afirmacions pseudopacifistes quan aquests partits, des de les institucions que controlen, recorren a la violència participant activament en organitzacions armades com la OTAN, giren la cara davant lleis feixistes i excloents com la d'Estrangeria i accepten la tortura i l'empresonament de ciutadans del nostre país pel pecat de treballar amb moviments socials d'esquerres que no pensen com ells.

També ens sorprèn veure com les generacions més joves del nostre poble, malgrat ser fills de treballador(e)s o treballador(e)s, molts d'ells s'identifiquen amb idearis de dretes perquè ser fatxa està esdevenint una moda. Estem convençuts/des de què això és degut en part a l'educació i la cultura que es difon, basada únicament en el consumisme i la competitivitat, i alhora, no s'explica que ha fet el feixisme en aquest país.

Des d'Endavant OSANA volem transmetre a la ciutadania que no esperi ser defensada dels grups feixistes per part de la policia espanyola ni ser recolzada pels partits addictes al poder. Som els ciutadans que hem de fer front al feixisme. No hem de deixar-lo existir.

Endavant (OSAN). Comitè local de Cerdanyola. Ω  
<http://www.endavant.org>



# Ciutat Europea de l'Escarni

Joaquim Ferrer, Josep M. Figueres, Josep M. Sans Travé: *Els Papers de Salamanca. Història d'un botí de guerra. Llibres de l'Índex. Barcelona, 1996.*

El 18 de gener de 1978 Josep Benet presenta una interpel·lació al Senat defensant el respecte pel patrimoni documental.

El 21 de juny de 1979 l'arxiu de Salamanca s'integra a l'Archivo Histórico Nacional de Madrid com a delegació independent i amb el nom de Archivo de la Guerra Civil.

Antoni de Senillosa per Coalición Democrática, presenta al Congrés una proposició no de llei el 18 de març de 1980 en la que es proposa la devolució de l'arxiu. La proposició va signada per Manuel Fraga, ja que era el portaveu del grup. Aquest mateix mes, Mundo Diario fa una editorial a favor del retorn.

El 24 de novembre de 1980, Josep Benet adreça una pregunta oral al conseller de cultura Max Cahner, preguntant què ha fet i què pensa fer el consell executiu. El 17 de desembre es planteja la pregunta en un Ple al Parlament. La resposta donada és que s'han dut a terme 3 actuacions:

1) Saber on era la documentació, 2) Intentar recuperar-la. 3) Crear una institució que vetlli per la documentació, l'Arxiu Nacional de Catalunya, del qual fou nomenat director Casimir Martí.

El 22 d'octubre de 1982 s'estableix un conveni pel qual el ministeri de cultura permet que el Departament de cultura microfilmi els arxius.

El 21 de desembre de 1982, Josep M. Sans Travé envia una carta al sotssecretari del ministeri del interior. No rep cap resposta.

El 23 de març de 1983, Xavier Folch i Recasens (PSUC) va presentar una interpel·lació al Parlament, preguntant pels propòsits pel que fa a política global per recuperar els arxius. El 18 de maig es debat. Max Cahner respon que el ministeri s'ha tancat en banda i, a més, hi ha una mala classificació de la documentació.

El 12 de març de 1984, Xavier Folch torna a preguntar què s'ha fet per rectificar el conveni.

No es va fer efectiva perquè es va acabar la legislatura.

La Llei d'Arxius de Catalunya de 1985 demana al Govern que recuperi els documents que li pertanyen.

El 27 de desembre de 1988, Glòria Riera, nova secretària general, envia una carta al nou sotssecretari

del ministeri del interior, Miguel Satrustegi, però tampoc no rep cap resposta.

L'11 d'abril de 1989, Josep Lluís Carod-Rovira (ERC) presenta una proposició no de llei per recuperar els arxius. Es debat el 18 de maig a la Comissió de Política Cultural. Manuel Nadal (PSC) defensa una esmena demanant que es tornin tots els documents, els particulars també.

Padrós (CIU) afegeix que el Consell Executiu continuï reclamant els arxius. La resolució és aprovada per unanimitat, demanant al govern que faci els tràmits necessaris per recuperar els arxius.

El 16 de maig de 1989, Miquel Roca (Minoria Catalana) presenta una proposició no de llei perquè tornin els arxius. Es debat el 28 de juny a la Comisión de Educación, i és defensada per Josep López de Lerma. El diputat Garrosa (CDS) s'hi mostra a favor. El diputat Montesinos (Coalición Popular) també a favor, però la diputada per Salamanca, Pilar Fernández Labrador, s'absté. El diputat Paniagua (PSOE) està en contra. La proposició és rebutjada en la votació.

El 25 de febrer de 1992, Joaquim Ferrer (CIU) pregunta al senat, al ministre de cultura, Jordi Solé Tura, sobre la devolució. El ministre s'hi mostra d'acord amb la devolució, però diu que no s'ha de trencar la unitat de l'arxiu.

El desembre de 1992 apareix un inventari encarregat per la Generalitat al cap de l'arxiu de la Universitat de Girona, Casademont, i al director del l'Arxiu Històric d'Olot, Antoni Mayans.

El 30 de març de 1993, Joaquim Ferrer torna a preguntar a Tura al senat sobre la devolució. El ministre diu el mateix que en 1992.

Proposició no de llei al Parlament presentada per ERC que es debat en la Comissió de Política Cultural. Per CIU intervé Jordi Vila i Fortuny.

El 15 de febrer de 1994, IU-IC presenta una proposició no de llei per a la devolució a la comisión de educación y cultura del congrés. És defensada per en Rafel Ribó. A favor hi ha Pere Baltà (CIU) i Pilar Rahola. En contra Gómez-Alba Ruiz (PP) i Caldera Sánchez-Capitán (PSOE).

El 15 de juny de 1994, Pilar Rahola (ERC-Grup Mixt) presenta una proposició no de llei al congrés. A favor hi ha Pere Baltà (CIU)

i Ribó (IU-IC). En contra Fernández de Troconiz Marcos (PP) i Caldera Sánchez-Capitán (PSOE).

El 15 de març de 1995, el Consell de ministres decideix traslladar l'arxiu. Aquest fet produirà que 55000 salmantins surtin al carrer.

El 30 de març de 1995, Carod-Rovira pregunta al President en el Parlament com estan les negociacions. Jordi Pujol respon que hi ha voluntat del govern per transferir els documents.

El 25 d'abril de 1995, Julián Lanzarote (PP) pregunta en el senat a la ministra de cultura, Carmen Alborch, sobre la "separació de l'arxiu".

El 10 de maig de 1995, Lanzarote presenta una moció al senat perquè no es traslladin els arxius. Tots els grups la rebutgen, excepte el PP.

El 17 d'octubre de 1995, Joaquim Ferrer pregunta a Alborch al senat per saber quan es retornaran els arxius. Alborch respon que hi ha problemes tècnics.

El 28 de maig de 1996, Raho-la presenta una proposició no de llei al congrés perquè es retornin.

Es consensua un text que és aprovat per unanimitat.

Jaume Sobrequés i Manuel Mundó van examinar els documents per encàrrec de la Generalitat.

El Conveni Internacional de la Haia sobre protecció de béns culturals en cas de conflicte armat de 14 de maig de 1954, ratificat per l'Estat Espanyol el 9 de juny de 1960, defensa la immunitat dels béns i el deure de la seva salvaguarda davant qualsevol tipus de requisició o apropiació, ja siguin conflictes internacionals o no.

La doctrina de la UNESCO és que quan es produeix un conflicte, els documents originals s'han de quedar on estan i es tornin microfilms. Això també ho diu el Congreso Internacional de Archivos.

Hi ha 1200 caixes amb material català. Segons personal auxiliar de l'arxiu, molts documents van ser cremats, aquest és, doncs, un dels motius pels quals falten alguns documents en carpetes.

Margarita Vázquez de Parga, directora general dels arxius estatals, sempre es mostra en contra de la devolució, igual que el degà de la facultat d'història i geografia de la Universidad de Salamanca, Ángel Rodríguez.

Persones a favor del retorn dels arxius: Manuel Mundó, JB Culla, Antoni Dalmau (PSC), Joan Reventós (PSC), Josep M. Solé i Sabaté, Hilari Raguier, Gabriel Jackson, Borja de Riquer, Espinàs, Jaume Cabré, Ramon Solsona, Oriol Pi de Cabanyes, Marta Pessarodona, Josep Miró i Ardévol, Josep M. Soria, Baltasar Porcel, Jordi Maragall, Salvador Cardús, Vicenç Villatoro, Josep M. Pasqual, Carmen Alcalde, Agustí Pons, Joan Rendé, Joan Barril, Josep Pernau, Francesc Ferrer, E. Cuyàs, C. Martínez Shaw, Josep Fontana, Ian Gibson, Paul Preston, Josep M. Huertas, Albert Balcells, Joan Vilarroya, Hugh Thomas, A. M. Mundó (historiador i arxiver membre del Cuerpo de Archiveros y Bibliotecarios del Estado, i de la Real Academia de la Historia), l'Associació d'Arxivers Catalans amb Josep Matas com a president, Antoni Mayans, Francesc Olivé (cap dels arxius de la Generalitat), Gener Gonzalvo, Ramon Alberch (cap dels arxius de l'ajuntament de Barcelona), Ignacio Amestoy (en escrit a Diario 16).

Els documents de la Generalitat a l'Archivo Histórico de Salamanca són:

1. Estatut de Catalunya. 1932-1936. Hi ha el text de l'Estatut de Catalunya, aprovat per les Corts Constituents de 1932 i les actes de les sessions de la comissió mixta, que s'havia d'ocupar dels traspassos.
2. Presidència. 1931-1939. Correspondència adreçada al President de la Generalitat (1931-1938); acords, actes de reunions i correspondència del Consell de Govern; documentació diversa del Departament de la Presidència.
3. Justícia. 1934-1939. Documentació del Comitè de Serveis Correccionals, després anomenat Direcció General de Serveis Correccionals i de Readaptació; sumaris instruits per diferents jutjats de l'Administració de Justícia; documentació sobre incautacions.
4. Finances i economia. 1927-1939. Expedients del Servei Tècnic del Crèdit i de l'Estalvi; documentació del Consell d'Economia de Catalunya; documentació de la Junta

de Control Sindical Econòmic i de la Conselleria d'economia.

5. Agricultura. 1937-1938. Expedients del Consell d'Agricultura.
6. Treball i obres públiques. 1932-1939. Documentació de la Junta de Defensa Passiva de la Conselleria de Treball; documentació administrativa del departament.
7. Cultura, esports i radiodifusió. 1933-1939. Correspondència adreçada al Conseller de Cultura; documentació sobre incautacions; documentació referent al Patronat del Monestir de Santes Creus; nomenaments i cessaments de personal docent, i correspondència del Consell de l'Escola Nova Unificada; documentació del Comissariat d'Educació Física i Esports; documentació de la Comissaria de la Radiodifusió.
8. Sanitat i Assistència social. 1932-1938. Correspondència adreçada al Conseller de Sanitat i Assistència Social; documentació del Comitè Central d'Ajut als Refugiats; documentació del Comitè d'Avituallament d'Assistència Social.
9. Seguretat interior. 1933-1939. Documentació de la Direcció General de l'Administració Local; documentació referent a passaports, reunions i actes polítics; documentació de la Comissaria General d'Ordre Públic.
10. Defensa. 1936-1937. Expedients del personal del Departament; documentació sobre el Consell de Sanitat de Guerra; documentació del Comitè Central de Milícies Antifeixistes de Catalunya.
11. Delegació de la Generalitat a Madrid. 1937-1939. Correspondència del Delegat; sol·licituds per al Servei d'Informació prestat pels Boy Scouts de Catalunya sobre soldats que es trobaven al front.
12. Parlament de Catalunya. 1933-1938. Correspondència amb diverses entitats del President del Parlament; documentació sobre el personal en actiu del Parlament.

## Restaurant Sa Curva

Menús 950 ptes.

Diumenges buffet a 2500 ptes.

Hípica de Son Pardo. Tel. 971 201 017

## CINQUENA DE LES 20 IDEES DE LA CAL PER FER AVANÇAR EL PAÍS

Cerca adhesius que exigeixin l'etiquetatge i la retolació en català, et serà molt fàcil enganxar-los (anuncis del carrer, aparadors, etiquetes de roba, rètols de preus... als grans magatzems, supermercats, gasolineres, etc.). Ho pots fer dissimuladament o sense vergonya i donant la cara. **Ω**



13. Diversos. 1936-1937. Fitxes de cònsols estrangers a Barcelona; fitxes de membres de l'Associació de Funcionaris de la Generalitat de Catalunya; fitxes d'alts càrrecs de la Generalitat i el Govern central. També hi ha documentació

d'institucions masòniques de Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona i les seves comarques. Documentació d'institucions catalanes dins la Sección Político-Social.

#### Annex

Figueres, Josep M: Papers de Salamanca: de botí de guerra a

problema de la democràcia. El com i el perquè d'una incomprensió. Fundació Ramon Trias Fargas. Quaderns de pensament 11.

El maig de 1997, Pilar Rahola pregunta al govern espanyol en quin punt es troben les negociacions. La ministra d'educació i cul-

tura, Esperanza Aguirre, respon que tot està fet (inventari, ...) i que es crearà l'arxiu de la guerra civil com a primera mesura, però no diu que els documents hagin de tornar.

El 14 de març de 2000, Montserrat Duch (PSC), pregunta al Consell Executiu de la Generali-

tat sobre com està el tema. Jordi Vilajoana que s'ha creat l'Archivo General de la Guerra Civil Española; i que en contactes entre el departament de cultura i el ministerio es proposaren els experts que formarien part de la comissió tècnica que decidiria quina documentació podia tornar. Ω

## Els sense papers (de Salamanca)

El tema dels fons documental de l'Archivo Histórico Nacional de Salamanca torna a estar d'actualitat. Un nodrit grup de persones volen personar-se com part interessada en la recuperació d'aquells documents propis que hi són dipositats. De fet, un tema que alguns ja consideraven tancat s'ha tornat a obrir. L'espoli documental realitzat per les tropes invasores encara no ha revertit als seus legítims propietaris: les Institucions públiques i privades catalanes.

Moltes derivacions del règim franquista romanen intactes, com en aquest cas està quedant demostrat. El projecte dictatorial i contrarevolucionari del general Franco continua tenint la seva incidència en abundants decisions administratives de les autoritats espanyoles.

L'origen de l'arxiu documental de Salamanca, amb abundant informació relativa a ciutadans concrets i moviments socials d'arreu dels Països Catalans, és la repressió amb caràcter de totalitat que imposà damunt la nació cata-

lana.

Els franquisme va abolir totes les institucions autonòmiques catalanes, prohibint els partits polítics, els sindicats, les associacions, les entitats i les publicacions que no fossin considerades addictes a les consignes del Movimiento. Tot plegat, acompanyat de depuracions i confiscacions. Només així, es va anar nodrint aquest arxiu.

Pera aconseguir-ho, tots en tenim referències familiars, es va incentivar la delació, la denúncia, sense admetre postures neutrals ni d'indiferència. En la immediata postguerra es va produir un autèntic allau de denúncies com a resultat de la incitació al «deure cívica» de la delació.

Tal va ésser l'esforç totalitari del règim franquista que la cura en el seguiment i la denúncia de les persones i les entitats catalanes va quedar del tot escrita. Molta d'aquesta informació és a l'arxiu en qüestió. I no cal dir que molta d'ella, encara revesteix el caràcter de sensible, per la seva precisió i vigència.

La repressió es va poder mantenir amb intensitat gràcies a que l'estat de guerra contra els catalans imposat el juliol de 1936 no fou derogat fins l'abril de 1948. Més de nou anys dedicats a una implacable persecució sense límits, que fàcilment poden explicar la magnitud de l'arxiu.

DIGNITAT CATALANA és el nom del col·lectiu que ha emprés tot un seguit d'accions per recuperar els originals que hi són dipositats. La Govern de la Generalitat i el mateix Parlament del Principat n'han intentat la seva reversió als titulars originaris: ells mateixos o el poble català al que representen. Els resultats han estat inútils fins al moment.

Curiosament, les majories socials dels Països Catalans i també d'Espanya, en base al resultat de les darreres eleccions, no han cercat mai el referent polític republicà. Ben al contrari, per el cas, de la principal força política catalana, CiU, s'ha cercat un nou nacionalisme cívica-social, sense cap trobada amb el seu antecedent repu-

blicà. Igualment pot dir-se en el cas del PP i del PSC-PSOE, en els seus àmbits ideològics.

Des d'aquesta perspectiva, el que s'hi diposita a Salamanca té una forta transcendència política doncs allà hi ha el passat que tot-hom voldria que no hagués existit, tot hi que no es pugui silenciar per massa temps més.

Va ésser el nacionalisme català republicà, i no cap altre, el que va restaurar la República catalana, tot prenent el nom provisional de Generalitat. El nacionalisme cívica-social actual viu de renda d'aquella gesta històrica. Una renda que per altra banda es va exhaurint...

DIGNITAT és un bon nom, i palesa la introducció d'un nou discurs. Els pobles no poden oblidar a canvi de res. Més encara si han estat trepitjats, humiliats i calumniats, en tot i per tot

Cal remarcar que tot el que va succeir entre 1931 amb la proclamació de la Constitució republicana espanyola i les darreres disposicions de les autoritats catalanes i espanyoles el 1939, havia d'ésser

ser silenciats, anul·lat i esborrat, d'acord amb a les directrius del règim franquista i d'una determinada mentalitat espanyola (imperial i feixista). Molt especialment, qualsevol situació relacionada amb l'Estatut d'Autonomia de Catalunya de 1932.

La gosadia del sistema nacional-feixista espanyol va ésser tal que l'abril del 1938, es a dir, fins i tot abans d'acabar la Guerra del Tres Anys, ja havien declarat amb força de llei sense vigor ni efecte l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, amb caràcter retroactiu fins el 17 de juliol de 1936.

Davant de tot això, parlar de dignitat sembla una paradoxa. Són eines desiguals les que volen emprar-se en aquest diàleg entre nacions. Ni tan sols el suposat estat de dret en dona cap garantia. El marc jurídic actual fruit de la transició, no és el marc dels legítims drets històrics. Tot plegat, hem de tenir-ho en compte. Ω

Llorenç Prats-Segarra

(campusjove@correu.vilaweb.com)

## NO ENS CAL FITXAR IBARRETXE

Ja fa temps que ho venim denunciant: "els catalans a l'imperi", només fem de cornuts i paguem el beure". Ens deixem robar la cartera per, després, negociar amb el lladre que els donin el trenta o el quaranta per cent del seu contingut. Política que ens fa passar a tots els catalans com a vulgars delinqüents, car ningú en els seus cabals pacta amb el lladre el repartiment del botí, a menys que vulgui ésser titllat de còmplice.

Exposades les coses d'aquesta guisa, no ens ha de resultar pas estrany que Catalunya sigui "rica i plena", no gràcies a l'esforç i l'enginy de la nostra gent, sinó a l'allau de "xoriços" que produeix el país. O és que l'imperi no ens titlla de lladres? Davant d'aquesta calúnnia, apareix la molta paciència dels nostres esclaus més representatius i arregen el tema fent-nos pagar costoses campanyes publicitàries per a millorar-nos la imatge. Voleu major imbecilitat? Us imagineu una dona que, després d'ésser estovada pel marit, cuités a pagar-se l'operació de cirurgia plàstica? No fóra més assenyat el divorci que el quiròfan? En un estat on el robatori és protegit per la "constitució" i, la "víctima" està també, constitucionalment, obligada a deixar-se robar, on és la praxis política del

"seny" que han marcat més de dues dècades? Voleu dir que no governa la bogeria? Pot algú que ha perdut el senderi reciclar uns delinqüents?

Convindreu amb mi que no cal ésser economista, ni haver estudiat als EE.UU. per veure que no és assenyat deixar-se robar i, naturalment, no resulta cap negoci; per tant, què negocien? Si la norma radica a tolerar i promoure el robatori com a màxima "habilitat política", voleu dir que les llistes electorals no les hauríem de fabricar amb els delinqüents que tenim a les presons? Amb la quantitat que n'hi ha podríem renovar-los cada quatre anys que, amb la "classe política", triguem vint!

I, tanmateix, Ibarretxe ha donat una gran lliçó ètica als nostres esclaus-amb-càrrec, en negar-se a pagar a l'imperi la xocolata del lloro. ¿Podeu imaginar-vos d'on treurà l'imperi aquests 40.000 milions que els bascos es neguen a lliurar? Davant la gesta del lehen-dakari basc, com justificaran els esclaus que ens representen les seves "esplèndides" negociacions amb Madrid? Ens ficaran, altra volta, en "camisa de once varas", organitzant manifestacions per titl-

lar-los ara, no de terroristes, sinó d'insolidaris, gasius i egoistes? Direm ara als bascos, no que callin les pistoles, sinó que s'embeinin l'orgull, l'amor propi i la dignitat, bo i aplicant-se la vaselina com fem nosaltres? En som un exemple per ningú? Podem donar consells a d'altri? Com digué Carles M. Espinalt: "els nostres vots d'aquí ens autoritzen a decidir què han de fer els bascos?".

Amb tot, és vergonyant que, amb una balança bilionària que ens és desfavorable, aquí, en vint-i-cinc anys, no s'ha trobat encara "el moment" d'emular el gest d'Ibarretxe. I, si els esclaus que els hi són "còmplices" tinguessin "vergonya", no els caldria ni imitar un estranger, car els Dr. Robert o els Duran i Bas, són ben nostres. Ho hem oblidat? Sembla ésser que sí, ja que l'Avui del 7 de gener d'enguany, publicava un article intitolat: "I si fitxem Ibarretxe?". I, talment com si el govern de Catalunya fos un apèndix de "Can Barça", demanava: "Davant d'això, potser caldrà plantejar-se que Catalunya (com el seu símbol més internacional, el Barça) fitxi polítics estrangers. I el primer podria ser Ibarretxe.

*Dins de l'atonía i l'ensopiment de la política catalana (amb Pujol, Mas, Maragall o Carod-Rovira), Ibarretxe seria com un Rivaldo fent de crac marcant una pluja de gols...*

Davant d'aquests plantejaments, em pregunto: no té Catalunya cap més camí que seguir la política d'un club, suara presidit per un feixista? Tan poc creiem en la pròpia gent del país com per no exigir la formació de nous dirigents que siguin de la nostra pedrera? Es pensen tenir els catalans alguna deformació patològica que els impedeixi desenvolupar el seu sentit directiu? Quina ment pot pensar que la solució passa per posar les regnes del propi poble en mans d'estrangers -ja siguin castellans, bascos o francesos? Si realment tenim tan poca confiança en nosaltres mateixos, com és possible que ningú vulgui convèncer-nos que la nostra missió radica a regenerar i modernitzar Espanya? I si, pel que sembla, no hem combregat amb roda de molí des del moment que demanem "Ibarretxes" a la política catalana, ¿què hem fet amb els nostres vots? Som uns irresponsables? Què no hi ha ningú més? Tampoc la

República tenia aviadors i, com els necessitava, va formar-los. Tampoc teníem mestres de català i, en plena dictadura, com els necessitàvem, vàrem formar-los. I des de la Psicoestètica es va repetir, del dret i del revés, que era urgent "formar el caràcter de tres mil catalans, per ocupar els tres mil llocs claus i de comandament que, encara avui, ocupen a Catalunya gent que va venir a colonitzar-nos". Ho recordeu? Posarem fil a l'agulla? O seguirem somniant en contractar "Ibarretxes" mentre votem "caganers" d'esquerra i de dreta?

I, ja sé que algú em dirà: el citat article està fet en un to irònic, no és per prendre-s'ho així! Possiblement, perquè en un país d'esclaus i de pusil·lànimes com és el nostre, les veritats més crues sempre s'intenten desdramatitzar amb un to de broma, que queda entre hipòcrita i burleta, però, en fallar-nos el to no ens acompanya el gest vigorós, i per tant, no podem realitzar la gesta! Aconseguir-ho no és pas impossible. I, si dubteu, penseu en qui to va parlar Joan Fivaller a Ferran d'Antequera, perquè el rei de Castella morís, després de la filípica, d'un atac de cor. Ω

Encarna Parreño

Presidenta del Partit Espinaltià



## CIUTADELLA DE MENORCA



Fa 30 anys que n'Ignàcia Vivó va obrir la botiga de puericultura Iola al camí de Maó de Ciutadella. A la foto amb sa dependenta Margarida Matí. Tel. 971 380 498



Fa 33 anys que els germans Ramis de Muro obren el Taller Citroën al carrer de la Creu de Ciutadella. Són agents oficials Citroën. Venen cotxes a partir de 1.200.00 de ptes fins al 5 milions cinc centes. Tel. 971 381 422



Fa 21 anys que en Carles Fillol va obrir el Gimnàs ca Nostra al carrer de la Pau de Ciutadella. Tel. 971 383 061



Fa 14 anys que na Natàlia Crespí, l'avi de la qual era de sa Pobla, regenta la Perruqueria Home i Dona Tali's al carrer Degollador de Ciutadella. Tel. 971 385 510



Fa 2 anys que n'Antoni Capó ha obert la botiga de música Divertimento al carrer del Capità Negrete de Ciutadella. Tel. 971 481 295



Fa 35 anys que els germans Pons Fraga regenta el Forn Curniola a Ciutadella. El seu avi Guillem que avia nascut a Campanet va obrir aquest forn l'any 1906. Tel. 971 381 595



Fa 2 anys que en Cristian Bébor regenta el Bar Vine i Beuràs al carrer Curniola de Ciutadella. És un Cafè Concert que te obert de dia i fins ben entrada la nit. Tel. 971 384 234



Fa 20 anys que en Joan Camps va obrir la Ferreria Camps al carrer de Gerònia Alzina de Ciutadella. En Joan és colombofil. Té 200 coloms que fa volar al Club Colombofil de Ciutadella Tel. 971 382 916



## UTILITAT DEL PATIR: L'AMOR, L'EMPATIA

~~~~~

Per Ricard Colom.



[Colomtaube@hotmail.com](mailto:Colomtaube@hotmail.com)



«La pena junyeix dos cors en lligams més forts que la felicitat mai pugués atènyer; i les sofrances compartides són molt més fortes que no pas les joies ensem viscudes».

(Alphonse Marie Louis de Lamartine, 1790-1869, historiador, polític i poeta francès).



CRIST PORTANT LA CREU, DE JERONI BOSCH.

«El patiment és el principal nodriment de l'amor, i qualsevol amor que no s'alimenti amb una mica de sofrança pura mor».

«Tu també vas cercant dolors inútils. -Jo només vaig cercant dolors que puc llevar a l'altri».

(Maurice Polydore-Marie-Bernard Maeterlinck, 1862 Gant - 1949 Cannes, assatgista i dramaturg flamenc).

«N'hi ha prou amb tan poc per a sentir dins l'ànima la simpatia del patiment! Un nin passa impedit, sostingut per dues crosses, la seva cara descolorida, els seus ulls sense brillantor. Dissortats els qui no arrepleguen dins llur ànima aquella tristor del viure i poden continuar-ne indiferents. I no és que calgui maleir la

vida davant el patiment, al contrari, la dolor ha d'afirmar-nos com a aguerriats combatents diposats a vèncer-la. Però a quines altures espirituals no haurem de menester d'enlairar-nos per a no dubtar de tot, per a no maleir, per a no blasfemar, per a comprendre, en fi, encara que no sapiem pas explicar-ho, en què pugui escaure's a l'harmonia de totes les coses creades aquella taca trista del patiment d'un infant».

(Jacinto Benavente, 1866-1954, dramaturg foraster).



LANZA DEL VASTO.

«Quant a qui per virtut de l'amor assumeix les dolors de l'altri, anul·la tots els propis i estableix son cor treballant en un gaudi greu i durador».

«Preferiria patir totes les sofrances del món abans d'assolir aqueixa saviesa en què tot em semblàs indiferent i và».

(Lanza del Vasto, deixeble europeu de Gandhi).

«La dissort permet descobrir aquell qui t'estima».

(Dita africana).

«En veure la inutilitat pràctica de ma vida, rumiava en Jesús a la creu: també Ell hi era sense poder-se'n moure i ja no podia fer allò que féu durant sa vida pública...i, tanmateix, d'allí estant,

féu la cosa més gran, redimir-nos a nosaltres, els pecadors».

(Van Thuan, bisbe catòlic vietnamès, durant els seus 20 anys de presó).

«El patiment és el fil amb què va teixint-se la tela de l'alegria».

(Henri De Lubac, S. J., Jesuïta, teòleg i cardenal catòlic).

«No et pots refiar de ningú que mai no ha perdut res».

(No en consta l'autor).



REINHOLD NIEBUHR.

«La creu simbolitza una veritat ensem còsmica i històrica. L'amor venç el món, però la seva victòria no és fàcil. Allò vell no deixa pas a allò nou sense intemptar desfer-lo».

(Reinhold Niebuhr, teòleg protestant nordamericà, 1892-1971).

«Viure estimant, estimar patint, patir callant i sempre somrient».

(Teresa Sodupe). Ω





## CIUTADELLA DE MENORCA



Fa 2 anys que n'Antoni Cerezo i na Margarida Allès regenten el Restaurant Marisqueria La Tasca a la Plaça dalt els Penyals de Ciutadella. Se menja a la carta per una quinzena d'euros. Tel. 971 482 614



Fa 35 anys que na Glòria Benejan regenta la botiga de modes Glòria a ciutadella. Es especialista en vestits de núvia. Tel. 971 380 131



Fa 13 anys que na Magdalena Fernández i la seva neboda Maria A. Talavull regenten la botiga de moda Les Palmeres a la Plaça d'Alfons III de Ciutadella. Tel. 971 384 147



Fa 5 anys que en Bernabé Roxa i na Maria Carme Fernández regenten el Taller de Toldos i Teixits Ciutadella. Tel. 971 385 175



Fa 42 anys que n'Olga Bagur regenta la botiga d'ultramarins Olga al carrer de Josep M. Quadrado de Ciutadella. Tel. 971 380 996



Fa 45 anys que en Xec Camps regenta el Taller Can Xec al Polígon de Ciutadella. En Xec és mestre ajustador i fa mecànica de precisió amb torn i fresadora. Tel. 971 384 196



Fa 4 mesos que en Miquel Truiol d'Inca és l'encarregat en cap del Port de Ciutadella. Tel. 639 846 438



Fa 70 anys que la família Salord regenta la Carnisseria Salord a Ciutadella. Ara en fa 52 que estan a la Plaça del Mercat. També tenen una fàbrica d'assaonar pells. A la foto el vell Salord de 85 anys i el jove Salord de 23. Tel. 971 381 777

## FERRERIES



Fa 2 anys que l'arquitecte tècnic Joan Pallejà ha obert despatx al carrer de la Mare de Déu del Toro de Ferreries. Tel. 971 373 473



Fa 25 anys que n'Indaleci Febrer va obrir el Restaurant ca n'Aleja a Ferreries. Despatxa menús a 7 €, els diumenges a 10 €. Tel. 971 373 28



Fa 7 anys que n'Ester Márquez regenta el Bar can Bernat a la Plaça de l'Església de Ferreries. Te clients que hi van aposta per llegir l'Estel. Tel. 971 373 110

## CIUTAT DE MALLORCA



Fa 10 anys que en Vicenç Lucas va obrir el taller Enmarcacions Lucas al carrer de Balmes de Ciutat. Amés d'emmarcar ven pintures d'artistes famosos. Tel. 971 204 350



Fa 42 anys que en Joan Bosch de Valldemossa va obrir la Carnisseria cas Canonge a la Plaça de l'obelisc de Ciutat. Tel. 971 752 372



Fa mig any que na Llúcia Valls regenta l'herboristeria Herba Sana al carrer de Joan Munar de Ciutat. Tel. 971 203 838

## RESTAURANT

*La Balanguera*

Joan Maura, 6  
Tel. 871 94 08 56  
Cantonada Vinyassa  
Devora El  
"Corte Ingles"



**SANTIAGO BOGARRA, C.B.**

MATERIALS BELLES ARTS  
MARCS, LLENÇOS, PINTURA

C/ Miguel Calafell, 48 • Son Sardina  
Tel. 971 438 436 • Fax 971 438 102  
07120 Palma de Mallorca

Nave 2 Polígono Industrial Son Llaüt  
Tel. 971 621 619 • 971 621 618  
07320 Santa Maria • Mallorca

E-mail: bogarra@guif.com





# UN MAL FITXATGE AL PARLAMENT - Capítol VIII

Cecili Buele i Ramis

## L'AUTOR DE LES FITXES, UN FUNCIONARI PRIVILEGIAT

En plena ebullició de notícies periodístiques relatives a l'assumpte d'aquelles fitxes confidencials que havien estat publicades i que afectaven directament el personal del Parlament que hi treballava, el període parlamentari arribava a la seva fi dia 15 de juny de 2001.

«Amb el període de sessions acabat, per a desgràcia de Morales i de tota la classe política, la Cambra continua centrant l'atenció informativa», posava el peu d'una foto carnet del president Morales (DIARI DE BALEARS, 18/06/01).

Mentrestant, els treballadors del Parlament tornaven a reunir-se en Assemblea per decidir noves accions davant l'escàndol desfermat per l'existència d'aquelles fitxes confidencials, i el jutge encarregat del cas havia d'obrir diligències i esbrinar-ne l'autoria (ÚLTIMA HORA, 18/06/01).

Els treballadors del Parlament reclamaven que s'envestís una investigació interna per aclarir l'autoria i destí del recull d'aquelles fitxes amb dades íntimes dels funcionaris, que havien sortit a la llum pública.

Així ho havia acordat l'Assemblea de la Junta de Personal, que demanava a la Mesa del Parlament que prenguéss les oportunes mesures sobre aquella qüestió, malgrat que el Jutjat ja hagués obert diligències en aquell cas: «L'Assemblea de Personal, reunida dia 18 a les 13:30 hores a la Sala d'Actes del Parlament de les Illes Balears, va acordar per majoria de sol·licitar-vos que INICIEU UNA INVESTIGACIÓ INTERNA PER TAL D'AJUDAR A ACLARIR MILLOR I EL MÉS AVIAT POSSIBLE L'AFER DE LES «FITXES» DE PERSONAL DEL PARLAMENT». Signava aquesta comunicació el Secretari, Gabriel Tous i Bauzá.

Els funcionaris plantejaven que es nomenàs un instructor que s'encarregàs de depurar les possibles responsabilitats internes. En aquest sentit, el president de l'Assemblea de la Junta de Personal, Pere Femenia, havia comentat que aquella decisió era motivada pel fet que «nosaltres som els primers que volem que s'aclareixi tot per quedar més tranquils. Volem que aquest assumpte no es deixi de banda i que s'accelerïn les investigacions. Les 'pesquises' internes es faran sense perjudici del que realitzi la fiscalia, sempre que totes dues actuacions no siguin incompatibles» (DIARI DE BALEARS, 19/06/01, 'El personal del Parlament vol una investigació pel cas de les fitxes').

A més d'això, els funcionaris decidien que fos el sindicat UGT el que s'encarregàs de portar la seva representació jurídica a les diligències obertes pel jutjat. Aquell sindicat havia posat un lletrat a disposició dels funcionaris i de manera gratuïta.

Amb això, la postura dels treballadors del Parlament diferia de manera ostensible d'aquella altra que defensava la Mesa, encapçalada pel president Maximilià Morales, el qual es desvinculava de qualsevol investigació i remetia tot el cas als jutjats; alhora que reiterava no tenir cap coneixement de l'existència d'aquelles fitxes abans que haguessin sortit a la llum pública: «Vaig ser el primer sorprès. Dec ser un dels pocs que encara ara no he vist les fitxes dels funcionaris» (DIARI DE BALEARS, 19/06/01).

«Sembla ser que som dels pocs que no han vist les fitxes dels funcionaris, si és que realment poden denominar-se fitxes». Morales tornava a negar qualsevol relació seva amb les fitxes, i reiterava que ell mai no havia encarregat

a cap funcionari que l'informàs sobre la vida privada dels treballadors (ÚLTIMA HORA, 19/06/01).

El president Morales també negava que existís qualsevol relació directa entre la sortida d'un antic treballador i el fet que, a les fitxes, aquest treballador hi figuràs com a problemàtic. Quant al suport per part de la directiva d'UM, el president del Parlament comentava que havia rebut «els suports normals» (DIARI DE BALEARS, 19/06/01).

En manifestacions efectuades als mitjans de comunicació, el president del Parlament declarava que no se sentia responsable de l'existència d'aquelles fitxes amb informació privada dels treballadors del Parlament i que no es plantejava dimetir, en ser Sabater «exclusivament un funcionari» (DIARI DE MALLORCA, 19/06/01, 'Morales descarta dimetir por las fichas al no implicar a un cargo político').

Des d'UM, la presidenta Maria Antònia Munar declinava per segona vegada consecutiva fer cap casta de valoració sobre l'assumpte, i es remetia a les declaracions efectuades dies abans pel Secretari general del partit, Bartomeu Vicens, que havia qualificat l'assumpte com a «penós». (DIARI DE MALLORCA, 19/06/01, 'Morales no se plantea dimetir al ser Sabater «exclusivamente un funcionario»').

Fonts del Parlament indicaven que Gaspar Sabater aquells dies no havia acudit al seu lloc de treball i que havia causat baixa com a representant sindical a la Junta de Personal, sense que s'arribàs a precisar la causa d'aquell absentisme laboral del funcionari (DIARI DE MALLORCA, 19/06/01). D'altra banda, s'afirmava que el funcionari Gaspar Sabater no havia anat a treballar els darrers dies al Parlament a causa d'una baixa mèdica (DIARI DE BALEARS, 20/06/01).

El periodista Juan Mestre publicava que «el funcionari Gaspar Sabater, Cap de l'àrea d'informàtica, havia presentat la baixa laboral dies després que un perit cal·ligràfic asseguràs que la seva lletra coincidís amb la de l'autor de les fitxes... La principal preocupació dels funcionaris era saber si algun càrrec polític havia encarregat a Sabater... informació íntima sobre els funcionaris» (ÚLTIMA HORA, 21/06/01).

Mentrestant, el jutge Miquel Florit, titular del Jutjat d'Instrucció núm. 6, decidia obrir diligències pel cas duit a la Fiscalia per la Mesa del Parlament. Segons indicaven fonts de la judicatura, el pas següent era requerir el DIARI DE MALLORCA - que havia estat el mitjà que havia fet conèixer a l'opinió pública l'existència d'aquelles fitxes sobre el personal del Parlament -, perquè hi aportàs la documentació que havia sustentat aquella informació publicada (DIARI DE MALLORCA, 19/06/01).

En algun mitjà de comunicació es remarcava: «Convé tenir ben clar què és el rellevant en tot aquest assumpte. I el rellevant no és qui

va efectuar les anotacions - probablement un funcionari que complia ordres -, sinó «qui» va encarregar aquesta casta de dossiers que han aixecat tanta polseguera. I qui el va encarregar ha de ser, lògicament, qualcú amb un alt grau de comandament» (ELMUNDO, 19/06/01, 'Lo importante es «quién» encargó estos dossiers').

Si en un primer moment la postura dels treballadors del Parlament havia diferit de manera ostensible d'aquella altra que defensava la

Mesa, la qual s'havia desvinculat de qualsevol investigació remetent tot el cas als jutjats, a mida que anaven transcorrent els dies aquesta també arribava a la mateixa conclusió: «El Parlament durà endavant finalment una investigació interna en relació al cas de les fitxes íntimes dels funcionaris de la Cambra» (DIARI DE BALEARS, 20/06/01).

Què estava passant? Havien transcorregut més de 10 dies, d'ençà que s'havia fet pública l'existència d'aquelles fitxes confidencials. La Mesa del Parlament era a punt de tractar la petició formulada per l'Assemblea de Treballadors, amb la qual se sol·licitava que es realitzàs una investigació interna paral·lelament a les diligències judicials obertes.

Gairebé tots els mitjans reproduïen que el President del Parlament havia expressat la seva postura favorable que es realitzàs aquella investigació per tal d'aclarir les possibles responsabilitats. En base al que s'hi esbrinàs, s'havien de prendre les corresponents mesures disciplinàries contra els implicats.

Seguint el Reglament orgànic corresponia a l'Oficial Major de la Cambra, Joan Ferrer, portar-ne el cas, amb la redacció d'un informe reservat per a la Mesa sobre les responsabilitats que es poguessin derivar-ne. El president Morales precisava que «abans de prendre la decisió s'hauran de pronunciar tots els membres de la Mesa» (DIARI DE BALEARS, 20/06/01, 'Morales reobrirà la investigació interna pel cas de les fitxes').

De fet, succeí així. Un cop reunida la Mesa del Parlament, s'havia aprovat per unanimitat de tots els seus membres reobrir la investigació interna del cas, la qual havia quedat paralitzada, quan s'hagué pres la decisió de traslladar la causa al fiscal.

Malgrat que el Jutjat ja havia obert diligències, encara no havia demanat cap casta d'informació a la Cambra parlamentària. Sí que n'havia sol·licitat al DIARI DE MALLORCA, el mitjà que havia obert la caixa dels trons amb la primera notícia relativa a aquelles fitxes confidencials.

Efectivament, el jutge Miquel Florit, titular del Jutjat n° 6, havia dictat una providència i sol·licitava al diari la documentació i les fitxes sobre els treballadors del Parlament que havien servit de base per a les informacions del rotatiu (DIARI DE MALLORCA, 20/06/01,

'Morales apoya que el Parlament realice una investigación interna por el caso de las fichas de empleados').

Els responsables del diari havien lliurat als funcionaris de la brigada de policia judicial, adscrita als jutjats, tota la documentació original que era en poder del periòdic. Quant a la sol·licitud d'identificar les persones que havien facilitat la informació i havien fet entrega de la documentació i fitxes, DIARI DE MALLORCA s'havia acollit al secret professional i no n'havia desvetllat les fonts informatives.

La periodista V. Eza signava i publicava un escrit que n'explicava els detalls més rellevants: «A aquesta primera actuació judicial, que fa part de les diligències prèvies en virtut de la denúncia del ministeri fiscal per suposat delicte de descobriment i revelació de secrets, seguirà la declaració de la periodista d'aquest rotatiu Marisa Goñi, que serà citada pel jutge el mes que ve» (DIARI DE MALLORCA, 20/06/01, '«Entrega de las fichas al juez»').

Pocs dies després de l'entrada d'aquell cas als Jutjats, es feia públic que el jutge Miquel Florit havia decidit cridar a declarar el Cap del Servei d'Informàtica del Parlament, Gaspar Sabater. Es deia que el més probable era que Sabater fos cridat a declarar com a imputat (DIARI DE MALLORCA, 22/06/01, 'El juez ya ha decidido citar a declarar a Sabater, presunto autor de los documentos').

La Justícia s'havia mogut amb rapidesa en relació amb les denúncies que li havien estat presentades, sobre la confecció d'aquelles fitxes confidencials dels funcionaris parlamentaris. Així ho recollien els mitjans de comunicació locals.

Però, a més d'això, la periodista Marisa Goñi publicava i denunciava que «la reforma de l'organigrama del Parlament que havia estat escumada durant la present legislatura havia coincidit amb indicacions i comentaris recollits a les fitxes amb informació privada del personal i escrites a mà pel Cap del Servei d'Informàtica, Gaspar Sabater» (DIARI DE MALLORCA, 21/06/01, 'El organigrama del Parlament se ha adaptado a indicaciones de las fichas. Documentación y Biblioteca se unificaron en una sola área, como recomendó Sabater').

Com altres, el periodista Tomeu Garcies se'n feia ressò: «El titular del Jutjat número 6 de Palma, Miquel Florit, va enviar una providència dirigida al president del Parlament en què es reclama un informe detallat de l'organigrama de funcionament de l'administració de la Cambra. De la mateixa manera, es demana un llistat complet de tots els funcionaris de la Cambra incloent la tasca que desenvolupen. Aquesta documentació haurà de ser remesa de forma immediata al Jutjat... A més, el jutge també ha reclamat una còpia de les polèmiques fitxes difoses per un mitjà» (DIARI DE BALEARS, 21/06/01, 'El jutge reclama un llistat complet de tot el funcionariat del Parlament').

Com escrivia el periodista Juan Mestre, aquell escrit i document remès per la Fiscalia tenia per objecte investigar un suposat delicte «per descobriment i revelació de secrets» (ÚLTIMA HORA, 21/06/01, 'La Fiscalia reclama el listado de todos los funcionarios del Parlament y el organigrama').

El president Morales, mentrestant, no volia efectuar cap declaració i es remetia a l'Oficial Major del Parlament, Joan Ferrer, qui comunicava que una comissió formada per ell mateix, Morales, l'interventor Antoni Pujadas i el Cap de Recursos Humans, Francisco Jiménez, havien elaborat un esborrany de l'organigrama que havien traslladat a la Junta de Personal, la qual el mes de gener anterior hi havia fet alguns suggeriments, «alguns dels quals hi havien estat incorporats, mentre que d'altres no» (DIARI DE MALLORCA, 22/06/01, 'Munar se desmarca de Morales y elude defenderle en el caso de las fichas del personal del Parlament').

¿Què volia dir i significava tot allò? (CONTINUARÀ). Ω



## C I N E M A



## Subgèneres i subproductes

Andreu Salom i Mir

En la dècada dels seixanta, quan s'inicià en el cinemà nordamericà un progressiu (i accelerat) declivi dels gèneres, alhora que es produïa la progressiva desaparició dels grans "homes del cine" i l'augment de la competència generalitzada de la televisió, aparegué en el cinema (tant americà com europeu) el **subgènere** —cal no confondre'l amb les pel·lícules de *sèrie B* realitzades a Hollywood després de la II Guerra Mundial, amb baix pressupost, i que durant anys aportà al setè art

alguns films magnífics plens d'inventiva i revestits d'un encant especial, com els que Roger Corman realitzà a partir de relats extraordinaris d'Edgar Allan Poe.

El subgènere (o *pseudogènere*) com a degradació del gènere, constituï un cop baix molt fort al cinema i representà, de fet, la fi del classicisme cinematogràfic. L'*s-paggetti-western* i el *peplum* o (pel·lícules de romans) són els exemples més significatius d'aquesta manera de fer cine que, entre d'altres coses fretura totalment de

significació i ho redueix tot, com a fórmula repetitiva, simplificada o falsificada, a la ganyota, a la buida inexpressivitat i a l'estructura *kisch*. Algú ha afirmat que, en bona part, els realitzadors italians han estat els grans especuladors del cinema, i que s'han dedicat a saquejar les tècniques elaborades durant més de mig segle pel grans mestres de Hollywood). Per a l'espectador, l'alienació del qual semblava —i sembla inevitable—, representava la simple consumició, la contemplació d'uns efectes immediats sense cap esforç de reflexió ni de lectura interpretativa. Fet i fet, el gran públic, avui dia, mentre s'ho pugui passar bé, no s'esforça gens a distingir el que és vertader del que és fals.

La degradació total arribà en els anys setanta, amb coses com *Trinidad* (un crític de cine la va definir com "un engendre on tothom rota"), o amb paròdies gro-

tesques de temàtica *karateka*, *made in Hong-Kong*, dels anys vuitanta. El mateix s'esdevingué amb les pseudocomèdies de tall eròtic (o *sexy*), tant italianes com espanyoles, o amb els *poti-poti* de terror de producció espanyola (amb vampirs, homes llop i d'altres monstres). Aquests **subproductes** constituïen una mena de símptoma degradat del *kisch*, la finalitat del qual era oferir als espectadors més passius una auto complaença immediata i primària, una possibilitat d'inhibició total davant del film.

El subgènere —i no diguem ja el subproducte— és la mort del cinema, en tant que elimina qualsevol possibilitat de reflexió. És la negació del llenguatge cinematogràfic. Potser fou aquest estat de la situació del cinema el que feu dir al mestre **Billy Wilder** aquestes dures paraules: "el cine actual és fet per idiotes per a un públic encara més

idiota". En aquest sentit, hom pot dir que els millors moments d'aquest art semblen haver passat —el cine clàssic ja és història, certament. En l'actualitat, el fet cinematogràfic com a objecte cultural es pot considerar centrat en el cine d'*autor*, a la recerca d'un públic mínimament intel·ligent i sensible al "discurs filmic". L'altre alternativa foren els productes comercials elaborats sobre el motlle del típic *telefilm* —majoritàriament *made in Hollywood*. En definitiva: tal vegada, a les pel·lícules que es fan ara, tan sols els podem demanar quelcom de credibilitat i una factura més o menys digna. I a partir d'ací, plantejar-nos les coses des d'un cert escepticisme, també. Parlar de *cine* a través del cinema pot ésser, tanmateix, una tasca atractiva si el sabem relacionar amb el context on neix i amb la realitat de què fa part. Ω

## Qüestió de biblioteques

Els estudiants de la Universitat Jaume I de Castelló també es queixen de la manca de biblioteques, sigui per que no hi són sigui per que estan closes. Aquest dèficit és general arreu dels Països Catalans. El creixement de la població universitària no ha estat compensada amb noves infraestructures dedicades a l'estudi, la lectura o el llenguatge.

La batalla per l'ampliació d'horaris de les biblioteques ha estat una constant de molts centres universitaris. En el cas de la Universitat de Barcelona, com en el d'altres, només es van obtenir resultats després de que els sindicats majoritaris en facin una de les seves reivindicacions estrelles. La Federació Nacional d'Estudiants de Catalunya, l'Associació Catalana d'Estudiants, ... per posar dos exemples, van mantenir sempre en els seus programes electorals aquesta demanda. Ara, després de tombar-hi molt sobre el tema, per fi no sols s'han posat noves sales a la disposició dels estudiants sinó que també s'ha assolit de sensibilitzar els òrgans d'administració universitaris.

De fons, hi ha no obstant, el debat sobre els usos d'una biblioteca. Alguns centres de la Universitat Politècnica de València han optat per diferenciar la sala d'estudi del que es pròpiament una biblioteca. I dins de les sales d'estudi, les sales d'estudi individual de l'estudi en grup.

Totes aquestes matisacions es tradueixen en major disposició física d'espai. I, donada la naturalesa urbana de moltes de les universitats catalanes, és difícil poder acomplir aquesta demanda. Alguns models d'implantació, tanmateix, permeten millorar aquesta disposició, com és el cas de la Universitat Autònoma de Barcelona, però no totes tenen aquesta capacitat.

Davant d'aquesta realitat, és interessant aprofundir sobre el motiu d'aquesta demanda en concret. Si

per una banda he apuntat el creixement natural de la població universitària, d'altra banda, cal dir que segurament no és el motiu més determinant. En altre temps els estudiants romanien a casa, en una taula del seu dormitori. Ara, sembla que no sigui possible, almenys per un nombre cada dia més alt d'estudiants, fer-ho així.

La biblioteca universitària està experimentant una forta transformació. De fet juga una funció social cada dia més important. Lloc de trobada, de conversa, de diversió, ... just a l'entrada o a l'exterior, i a l'interior, lloc de fotocòpies, comentaris, ordinadors, ... i també, està clar, lectura i estudi.

Molta gent gaudeix de la seva compte de correu electrònic gràcies a l'ordinador de la biblioteca, d'altres troben l'estímul de l'estudi gràcies al grupet que s'hi concentra els caps de setmana o a hores perdudes, també és el punt de reunió per un cop finalitzada l'estona d'estudi sortir de marxa.

I si aquestes són constants dels joves universitaris, també s'estén cada dia més als joves de batxillerat i, fins i tot, als de secundària. I tant és així, que algunes biblioteques, com la de l'Escola de Biblioteconomia i Documentació de la Universitat de Barcelona, n'ha restringit l'accés, sols permetent-ho als estudiants universitaris que ho acrediten.

El descobriment de les biblioteques, per el cas de que mantinguin el silenci i l'estudi en el seu interior, amb bons horaris i accessos, és del tot satisfactori per la majoria d'estudiants. Per això, sens dubte opten per anar-hi a estudiar. Més si el soroll i la «tele» que regne a moltes llars dels Països Catalans cada dia és més penetrant. Ni les parets ni els vidres ni les portes esguarden amb prou força el silenci que ha de permetre concentrar l'estudiant.

Flexibilitzar en préstecs, horaris i burocràcia el sistema català de biblioteques seria una gran conquesta. Una integració de tot el sistema bibliotecari, no sols als efectes d'investigadors, sinó del comú dels ciutadans i, sobretot, dels estudiants, seria una conquesta sense precedents, i que ens permetria articular un àmbit de relació humana i de pensament formidable pels desenvolupament d'un autèntic espai de cultura nacional.

El model de la Xarxa de Biblioteques de la Diputació de Barcelona en podria ésser un bon referent. Facilitats de tota mena: d'accés, de préstec — sigui per demanar sigui per renovar —, de títols, d'idees, ... Universalitzar aquesta idea-força, integrant totes les dotacions de lectura i consulta, tal com s'ha aconseguit de fer en el cas del transport metropolità barceloní posem per cas, seria un pas de gegant en molts sentits.

Moltes universitats restringeixen el préstec de llibres només als seus estudiants, molts centres sols pensen en l'àmbit de la recerca, moltes sales de lectura de col·legis professionals, d'òrgans administratius, d'ajuntaments, ... pateixen l'abandó dels seus potencials usuaris. No és estrany, doncs tot són traves i carnets.

La coordinació de les Administracions és una de les qüestions més angunioses que tots els ciutadans patim. Però no per difícil s'ha de deixar d'exigir. Un Sistema integrat de biblioteques dels Països Catalans és una d'aquestes mancances. Totes esperant, ens continuarem queixant per a que els responsables de cada àmbit creï noves places i noves sales, on els llibres i les dèries, puguin ensopegar-s'hi sigui per l'estudi sigui per la diversió. Ω

Llorenç Prats-Segarra  
(campusjove@correu.vilaweb.com)

## Espanyols revolucionaris del 1975 més proindependentistes que no pas l'esquerra «independentista» catalana del 2002

El que em sembla molt greu és que els marxistes espanyols de fa 25 anys eren més revolucionaris i progressistes en el tema nacional que la dita «esquerra independentista» catalana actual, perquè ells solien ja considerar les reivindicacions nacionals com a revolucionàries «per se» (en deien reivindicacions democràtiques radicals) en tant que desequilibraven el sistema capitalista, el joc de poders i el franquisme; mentre que molts dels falsament dits actualment «independentistes (?) d'esquerra» semblen ells mateixos molt reticents a una independència de Catalunya (amb Estat, per suposat, com totes les independències que hi han hagut) si no és amb un socialisme incorporat.

Aquests «independentistes» volen pelar les peres de la independència a tothom, a Euskadi, a Irlanda, a Palestina, etc. malgrat que no hi diguin res de socialisme, però per a la pròpia llibertat demanen més certificats (que si amb socialisme, que si sense policia ni Estat...veges tu!) que el Ministeri de l'Interior espanyol. No és injust i esbiaixat, a part de fregar el masoquisme i la ceguesa? No són ells mateixos anticatalans? No són realment uns colonitzats profunds? Jo trob que sí.

Per què ens queixem de la catalanofòbia dels nostres enemics, si tenim gent així que es diuen «independentistes»?

Amb tots els respectes, però amb tota la contundència que mereixen aquestes desbarrades tan greus.

La independència de Catalunya és REVOLUCIONÀRIA per si mateixa, com deia Marx de la d'Irlanda, sense necessitat d'afegir-li cap socialisme. Que no s'han pas llegit en Marx? Doncs a llegir-se'l, si us plau. Alguna cosa podríeu aprendre'n. (Que això em toqui dir-ho a mi, que sóc cristià i no marxista, demostra el nivell intel·lectual i pràctic d'aquests «independentistes» que no se saben ni la pròpia doctrina, molt menys les altres...i és que la dolce vita...).

Cordialment, Ricard Colom.

VOLEM UN PAÍS CLAR: I, PER AIXÒ, CAL TENIR LES IDEES CLARES. «Cal patir allò que els altres ignoren, quan estimes com els altres no en saben. No hi ha recompensa per a certs patiments, i és menester de sofrir-los sens esperar-ne la recompensa» (M. Maeterlinck, 1862-1949, escriptor flamenc). «Un heretge és algú qui guaita amb els ulls propis» (Gottfried Ephraim Lessing). Ω



# L'ALGUER I EL NORD DE SARDENYA

## NOTES DE VIATGE (II)

**L**a relació amb l'exterior passa tant pel trànsit aeri com pel transport marítim, sobretot amb la península italiana i el sud de l'estat francès, sempre segons el posicionament en l'orientació nord sud: Cagliari, Olbia o Porto Torres cobreixen rutes marítimes ben diferenciades, d'acord amb la seva ubicació, cosa que redueix notablement la durada dels trajectes amb el continent. Les comunicacions amb els Països Catalans, tot i que també serien relativament fàcils, són pràcticament absents, degut, en gran part, probablement, a la nostra adscripció a un estat, l'espanyol, que no mereix cap respecte ni consideració.

A nivell interior, el tren i l'autobús garanteixen una cobertura que nosaltres ja voldríem. En general, bé la facilitat i la freqüència, tot i que regular la puntualitat i el preu. Suposam que es tracta, en conjunt, d'un servei deficitari, ja que la demanda ens va semblar limitada per un model d'assentament molt dispers en un territori molt extens, cosa que facilita, i en part justifica, l'ús del vehicle particular, imprescindible, com aquí, per als desplaçaments curts entre petits pobles (agrupats en 377 municipis) allunyats de les rutes principals que enllacen les capitals de les quatre províncies sardes: Sàsser, Oristano, Nuoro i Càller, unes capitals prou grans com per ser centre de referència de la seva àrea de cobertura administrativa, però

massa petites per convertir-se cap d'elles en capital indiscutible de Sardenya; així, els ciutadans es desplacen freqüentment a la seva capital administrativa, però tenen escàs contacte amb les altres zones del país, que molt sovint desconeixen perquè prefereixen viatjar al continent on hi ha grans ciutats que per aquest simple fet ja es poden considerar capitals reals en tots els sentits –i no només de forma nominal. Per fer-ho més entenedor, podríem dir que Palma és la capital clara de Mallorca, però que la capital per als habitants de les comarques del nord del Principat de Catalunya és Barcelona més que no pas Girona, Lleida, Vic o Figueres; així mateix, Sardenya té ciutats importants, però no té una ciutat que sigui capital evident pel que és i pel que representa.

### L'economia i el comerç

En una economia en què encara té una certa importància el sector primari i la indústria del suro, el sector serveis i l'activitat artesanal orientada fonamentalment cap al turisme té cada vegada més rellevància.

Uns preus força semblants als centreeuropeus, és a dir, entre un 10% i un 20% de mitjana superiors als que hi ha per aquí i encara una mica més distanciat dels que regeixen a Portugal o a Grècia, fan que el nivell de consum (isme) general sigui més baix que a canòstra, tot i que és força evident que el turisme actua ja com

un element essencial en l'increment de la renda personal i que aquella illa, com possiblement també acabi passant amb la veïna Còrsega, acabi convertint-se a mitjà termini en un dels nous destins turístics predilectes i que l'anomenat turisme de masses s'hi anirà establint amb molta més decisió: a l'Alguer ja es treballa en la construcció d'un nou aeroport i molts indígenes comenten la pobresa de la gran badia algueresa d'òfena d'hotels i de grans urbanitzacions i alguns que han visitat les Balears i les Pitiüses fins i tot posen com a model digne d'imitació la urbanització d'es Pujols a Formentera, tot i que esperam que no cauran en el nostre mateix error i no reproduiran el model turístic i urbanístic conegut internacionalment com a "balearització".

El localisme insularista és un bon reflex del regionalisme a ultrança que impera a Itàlia, un estat on només la llengua oficial i la bandera que oneja als edificis governamentals i en els cotxes dels carrabiners ens recorden que som en aquell Estat. El comerç dels productes sards és prioritari (fins i tot la selecció de rugby de l'Alguer és esponsoritzada per "Alimenti sardi"), de manera que els embotits, els formatges, els licors, la mel, els productes de pell, l'oli, pastes diverses, la llet, el vi, les fruites i verdures, etc., que es produeixen allà reben un tracte de favor per part dels mateixos indígenes i no són un simple

reclam turístic, tot i que s'ha de reconèixer que ens donen mil voltes en el tema del disseny (juntament amb una bona xarxa de distribució) com a element de màrqueting per afavorir les vendes i en el fet de treballar profundament l'associació producte sard=producte de qualitat=producte nostre, d'aquí.

### La llengua

Pel que fa al sard, els habitants de l'illa no tenen consciència de la unitat d'aquesta llengua, ni tan sols de la seva existència com a tal: divisió dialectal sense un estàndard comú, no s'ensenya a l'escola, manca de tradició literària de prestigi... La tendència popular és a considerar que a la seva província parlen un dialecte emparentat amb qualque altre parlar de la península italiana, amb l'excepció de la zona de Càller, al sud, on perceben el seu dialecte com a parlar sard. Els lingüistes diuen que el sard és una llengua romànica ben caracteritzada davant de les altres llengües emparentades, però la veritat és que resulta difícil per a un filòleg no expert en dialectes italians diferenciar elements particulars, sobretot quan l'italià presenta una fragmentació extrema que només permet de definir-lo com a llengua unitària en base a criteris polítics. Per als sards, com per als italians del sud, la seva parla col·loquial és el "dialeto" i l'italià més o menys estàndard és la "lingua".

En relació al català de l'Alguer,

un màxim de 5.000 algueresos catalanoparlants en un municipi amb més de 40.000 habitants (la majoria sards o bé immigrants de la península italiana), fa que la llengua catalana tenguí cada cop més poca presència pública: fora de la zona emmurallada de la ciutat i de l'àrea comercial del mercat és força difícil sentir parlar alguerès i gairebé impossible moure's en català si no es fa en la condició de turista ("una llengua és un mercat").

La denominació d'alguerès alterna amb la de català sense el més mínim problema, i els algueresos catalanoparlants fan de la llengua un element diferenciador de caràcter prestigiós quan els turistes amb les butxaques prou plenes els permeten presentar-se com a part d'un poble econòmicament poderós, moment en què el folklore deixa pas a l'autoestima i l'orgull de ser com s'és. El prestigi de Barcelona és immens, i, com ens digué un de tants algueresos catalanoparlants que se'n adreçaren obertament en un procés d'autoidentificació: "necessitam que vengui molta gent d'altres Països Catalans, perquè així els altres [els ciutadans no catalanoparlants, s'entén] poden veure que nosaltres som importants i això fa que ens tinguin més respecte". Ω



**Josep Serra**

## El GOB proposa una pacte a tres bandes per aplicar els fons de l'ecotaxa

L'aplicació de l'ecotaxa no s'ha de retardar. Ja s'ha perdut massa temps, a causa de discussions estèrils i recursos davant els tribunals. És el moment de parlar de la seva aplicació i de la distribució dels Fons cap a projectes interessants per als interessos generals de les Illes Balears.

En aquest sentit el GOB vol insistir en la necessitat d'assolir un gran acord a tres bandes per a l'aprovació de projectes i per a la distribució dels Fons de

Rehabilitació d'Espais Turístics. Quan parlem de tres sectors ens referim a:

Institucions: Govern, Consells Insulars i Ajuntaments

Sectors econòmics: sector turístic, sector agrícola, propietaris, comerciants

Sectors socials: Universitat, sindicats, entitats culturals, ecologistes.

Des del nostre punt de vista entre les distintes línies d'actuació per a ser subvencionats per l'ecotaxa, s'ha de destacar l'adreçada a la de conservació d'espais rurals i naturals. En definitiva se tracta de donar suport econòmic a la conservació de l'entorn turístic en definitiva a una part important del producte turístic, com són les àrees rurals i les espais naturals.

## Els hotelers han de deixar de fer demagògia

El rebuig del sector turístic a la posada en marxa de l'impost turístic constitueix una demostració d'insolidaritat per part d'aquest col·lectiu empresarial. Segons el GOB, el «no rotund» a l'eco-taxa posa de manifest, a més a més, la manca de visió de futur d'un sector econòmic que hauria de ser el més interessat en la conservació del medi ambient per a mantenir un mínim de qualitat turística.

Aquest sector no pot seguir utilitzant l'ecotaxa per a justificar els problemes del sector turístic. Els hotelers han de deixar de fer demagògia sobre aquest tema, que des del nostre punt de vista és vital per a les Illes Balears. Ω

# LA MAGIA ANTITERRORISTA, ELS SALARIS I LA INDIGNITAT

La plana major del PP està molt satisfeta (gairebé totes li ponen). Al final ha aconseguit incloure en la «màgica» llista antiterrorista de la UE, a gran part de les organitzacions, de les que ells anomenen, de l'entorn d'ETA.

Així, mentre el Sr. Rajoy aconsegueix que cada dia es parli més i més del que ells anomenen terro-

risme i el seu entorn, i provoca, amb la inestimable ajuda del C.I.S., que la gent esdevingui monotemàtica, el Ministre de Treball (un home molt més gris i discret) anuncia, amb la boca petita, que el salari mínim interprofessional s'apujarà un 2% (pel bé de tots, per allò de la inflació), i quedarà en la ridícula xifra de 442

12 euros (73.562 ptes).

Ja ho veieu, un cop més, el cinisme fet realitat. Una vegada més els senyors de la dreta canovista ens tornen a encolomar a tots plegats (però sobretot els catalans), una poc ortodoxa política d'austeritat, que es resumeix en 2 aspectes. 1/. Ser dur amb els febles i tolerant amb els poderosos. 2/. Uni-

formitzar-ho tot, per tal de carregar-se els drets nacionals dels pobles no castellans de la Península Ibèrica i alhora intentar laminar al màxim les llibertats civils.

En definitiva, que els salaris indignes (i el salari mínim a l'Estat espanyol és el summum de la indignitat), la precarietat esclavista i les injustícies del nostres

sistema fiscal, també és terrorisme amb tots els ets i uts, encara que el PP ens ho vulgui amagar. Ω



**JOSEP M. LOSTE i ROMERO**

**Necessitam comercials arreu de la nació catalana i especialment a Eivissa i a Menorca. Telefonau-nos a l'Estel. Tel. 971 265 005**



# Globalització i restricció de les llibertats: dues cares de la mateixa moneda

La globalització, una paraula que està a tot arreu i que a cada indret significa una cosa diversa. Què hauríem d'entendre per globalització?

Ara mateix, el significat no és quelcom semblant a «el fenomen d'expansió de l'activitat humana a l'àmbit del globus terraquí». Globalització a seques és globalització neoliberal, quelcom molt més semblant a «expansió del capitalisme salvatge i la vulneració dels drets humans i dels pobles a l'àmbit del globus terraquí». Així és com l'entendrem aquí i, basant-nos en aquesta definició, el moviment anti-globalització seria el moviment que està en contra de la segona, no pas de la primera, definició del terme. Suposa la globalització, per se, la restricció i pèrdua de les llibertats? El capitalisme salvatge, per se, suposa elevar el benefici econòmic per sobre de qualsevol altra consideració, humana o social. Per tal de posar el benefici al capdamunt, cal erosionar els drets i les llibertats costosament adquirides a través de lluites socials i polítiques en els darrers dos segles. Com es materialitza el fet que la globalització impliqui la restricció de les llibertats? Es materialitza de dues maneres diferents en dues àrees geogràfiques diverses.

Als països occidentals, suposadament, tenim sistemes constitucionals i democràtics que garanteixen un mínim de drets i llibertats. Als països empobrits, aquesta garantia formal no existeix. Per a aquestes àrees, els drets i les llibertats ja fa molt de temps que són inexistents gràcies a l'actuació complementària de l'imperialisme decimonònic i del neoimperialisme nordamericà. Per això, quan ara mateix parlem de «pèrdua de drets i llibertats» ens estem referint al món occidental. En això ens centrarem tot seguit. Els drets i les llibertats que ara «estem perdent» són els proporcionats per la creació progressiva de «l'estat del benestar» d'ençà de la segona Guerra Mundial.

La pèrdua comença quasi immediatament després d'haverlos guanyat, durant els «regns» de la Sra. Thatcher i del Sr. Reagan. Tot i que puguem pensar que els drets i les llibertats són universals i inherents a l'ésser humà, com que aquests requereixen d'una garantia material proporcionada per un sistema juridicolègal i aquest té un caràcter històric i, per tant, mutable i canviant, doncs la seva presència o absència depèn de les forces políticossocials que hi ha al

darrere. Així doncs, el sistema de drets i llibertats actual és la confluència de determinades forces socials i canvia a mesura que aquestes el fan canviar. El primer assalt fou als EUA i la Gran Bretanya als anys 80.

El segon assalt podríem dir que ve parell a la creació de la Unió Europea i del tractat de lliure comerç a Nord-Amèrica durant els 90. Si la primera onada va minar drets civils i socials, la segona onada sembla que ataca drets econòmics i, per tant, també socials. I la tercera onada sembla que arriba en forma de lleis antiterroristes aprofitant l'aveniment de la carnisseria de l'11 de setembre a Nova York, o sigui, que representa la continuació de les onades anteriors i pretén minar els nostres drets civils, socials i econòmics. La globalització -a causa del seu caràcter econòmic-necessita mina els drets econòmics i socials de totes aquelles societats on posa la seva urpa. Però, per què també els drets civils i polítics? Seria imaginable una globalització que respectés aquests drets? Sembla bastant improbable. Una globalització com la que patim no pot deixar cap focus de democràcia i de ciutadania amb suficient poder com per fer-li front. Aquesta ciutadania que començava a utilitzar els drets civils i polítics que encara tenim per denunciar la globalització als països empobrits i a casa nostra (en forma de privatitzacions).

«Una globalització com la que patim no pot deixar cap focus de democràcia i de ciutadania amb suficient poder com per fer-li front.»

Aquesta ciutadania que ha començat a organitzar-se i a buscar alternatives al capitalisme. Aquesta ciutadania que representa la democràcia tant com George W. Bush representa el neoimperialisme nordamericà. És per això que els drets civils i polítics no existiren a Praga (tortures generalitzades) ni tampoc a Gènova (Carlo Giuliani assassinat i més tortures a les comissaries); és per això que els manifestants a Barcelona patiren una càrrega policial preparada per la pròpia policia per tal de deslegitimar les múltiples organitzacions i entitats contra la globalització. És per això que als EUA s'ha aprovat en els darrers dies la Patriot Act i, a Gran Bretanya, ja s'està parlant de tornar a implantar l'internament, una mesura policial usada als anys 70 contra el moviment republicà irlandès que consisteix a arrestar i empresonar sense càrrecs ni judici per un temps

indeterminat! Potser mesos, potser anys? És per això que ara mateix Israel ha tornat a utilitzar quotidianament la tortura a les persones arrestades i preses, quan la Cort Suprema israeliana l'havia il·legalitzat ara fa dos anys. Totes aquestes mesures són aplicades ara mateix als nous «terroristes».

I qui són aquests «terroristes»? Potser estem parlant de la CIA (que ja torna a tenir llicència per a matar tal com feu amb Patrice Lumumba o Salvador Allende), l'FBI, Bush i Blair? Potser seria més congruent aplicar-los a ells el terme «terroristes» i internar-los en algun planeta veí, però com afirma Noam Chomsky, el terme «terroristes» no s'aplica a qui ho mereix perquè són «els forts qui controlen els sistemes doctrinals i el seu terror no compta com a terror» (Al-Ahram Weekly, 11/2001). I qui són, doncs, els nous «terroristes»? A les societats occidentals, ho són tots els moviments socials i polítics que qüestionen la globalització, que defensen els drets humans i dels pobles. Ho són també totes les persones que no són «nosaltres», que no tenen el mateix color de pell, la mateixa religió judeo-cristiana, la mateixa cultura o els mateixos valors. De manera creixent, ser divers implica ser «terrorista» (ni tan sols terrorista potencial, terrorista a cegues, com s'ha vist als EUA i a la UE amb les detencions indiscriminades de milers de persones «sospitoses» des de l'11 de setembre passat). I per fer front a aquesta nova definició de «terrorista», la millor part de «nosaltres», apareix la millor cara de la «gran civilització occidental»: els sentiments xenòfobs, racistes, feixistes, irracionals... els sentiments que posen per davant el benestar material i el patriotisme per sobre de la solidaritat humana.

Estem vivint un moment crucial en què molta gent comença a pensar que potser no és pas tan dolent perdre una mica de llibertat a canvi de seguretat... Ja ni tan sols és la «por a la llibertat» de que parlava Eric Fromm, això s'assembla més a la prostitució o a la malvenda de la llibertat. I els mitjans de comunicació fomenten aquests sentiments amb «operacions àntrax» i difusió del discurs «venen per nosaltres i ens hem de defensar». Quin tipus de societat és aquella que delega el control del poder fins a tal punt que ja no es pot anomenar democràtica mai més? Quin és el tipus de societat en què, tot i que formalment no s'hagi delegat el control del

poder, els parlaments ja no pinten res i els mitjans de comunicació són el megafon del poder? Però globalització també implica guerra. I ja sabem que, en temps de guerra, l'estat d'excepció no garanteix ni migalles als ciutadans. Sembla que globalització i guerra van intrínsecament unides.

La globalització va començar el seu camí a mitjans dels 60 a Indonèsia, amb el cop d'estat del general Suharto i el repartiment dels recursos naturals de l'estat entre totes les multinacionals del moment, decidit a una conferència a Ginebra. Va començar a caminar sobre el genocidi d'un milió d'habitants d'Indonèsia i ha continuat el seu camí amb les vides de la gent d'Irak, de Colòmbia i dels treballadors i treballadores dels «tallers de suor» d'arreu del món, entre d'altres. I continua amb el «genocidi silenciós» de milions d'afgans ara mateix, mentre llegiu aquest article. I tot en nom dels ciutadans però en benefici de les empreses petrolieres i armamentístiques. Tot justificat en nom nostre.

«Ja ni tan sols és la «por a la llibertat» de que parlava Eric Fromm, això s'assembla més a la prostitució o a la malvenda de la llibertat.»

La globalització va començar matant i ho continuarà fent. La lògica del benefici econòmic de les grans multinacionals, dels lobbies d'armament i petrolieres és la lògica de la destrucció i del caos humà i terraquí. Així doncs, si la globalització és capitalisme salvatge, pobresa, guerra, pèrdua de drets i llibertats, destrucció del medi, imperialisme cultural i propagandització de la informació, què és estar contra la globalització? Un munt de coses: des de les campanyes de Salvem el Botànic, Cabanyal, l'Horta o la Punta, les mobilitzacions contra la guerra o contra la LOU, fins la defensa dels drets de les persones (amb papers o sense). Ara mateix potser són campanyes aïllades, però la seva significació real per a tots i totes nosaltres s'entén molt millor si les enmarquem en aquest quadre global. I potser utilitzant les lluites locals i el marc global, podem construir alternatives a aquesta barbàrie i, en el procés, esdevenir pobles i persones més humanes i més lliures.

Com afirma el reporter John Pilger, ara mateix tenim «capitalisme per als pobres i socialisme per als rics». Potser caldria invertir la balança? Ω

Aitana Guia – de la revista valenciana Lluita

## Aplaçat el judici per a la dona nigeriana

**Nigèria.** - El judici contra la dona nigeriana acusada d'adulteri ha quedat ajornat pel proper 18 de març. Cal recordar que la volen condemnar a morir lapidada per tenir un fill fruit d'una violació.

L'advocat de Safiya Husaini que el seu cinqué fill és de l'ex-marit i que la primera versió va ser aconseguida sense intèrpret ni assessor legal i ella no entenia res. El cas d'aquesta dona ha mobilitzat a la

comunitat internacional, 77 països han condemnat aquesta sentència i han instat el govern nigerià a que impedeixi aquesta condemna, que consisteix en apedregar a la persona fins a la mort. Ω

Contra-Infos 22/1/02

## Guanyat un judici contra Interviu

**Barcelona.** - La revista Interviu, segons una sentència, ha estat obligada a publicar en el n°1344 del 28 de gener, una rectificació d'un article que va fer el poli-periodista M. Marlasca. On deia que Solidaritat Obrera, entre d'altres organitzacions anarquistes de recolzament a presos, treballen al servei d'ETA. Anteriorment, Solidaritat Obrera, ja s'havia adreçat a Interviu per a que rectificés aquest article, la revista, es va negar, llavors, Solidaritat Obrera va posar una denuncia que va guanyar i van obligar Interviu a rectificar amb «rellevància similar a la informació que es pretén rectificar», però el setmanari sensacionalista, va publicar-la en la secció d'anuncis eròtics, per la qual cosa Solidaritat Obrera va recórrer l'actuació del setmanari i han tornat a guanyar. Així doncs a l'Interviu d'aquesta setmana a la plana 14, es pot trobar aquesta rectificació. Ω

Solidaridad Obrera + Contra-Infos 29/1/01



## ES MERCADAL



N'Anna Fuxà acaba d'obrir la Perruqueria Unisex s'Estel al centre del Mercadal. Tel. 971 375 036



Fa 25 anys que na Teresa Mora regenta el Forn sa Plaça al Mercadal. Fa pastisseria menorquina a més de pastisseria i pa biològic. Tel. 971 375 093



Fa un any que na Maria Josep Sánchez ha obert la botiga de Música Maci Rock al Mercadal. Tel. 971 154 331



Fa 3 anys que na Laura Arjona ha obert la botiga de moda s'Illa al Mercadal. Tel. 971 154 062

## UNA BELLESA TERRIBLE HA NASCUT

Per Ricard Colom

### VOLER APRENDRE DE LA REALITAT PER SER LLIURES.

Sovint hem parlat de la necessitat que el nacionalisme català deixi de mirar-se el melic i analitzi seriosament i sistemàticament les condicions històriques reals de processos reals d'independència i de normalització lingüística. És palès que a un gran sector del nostre gregariament mediocre i provincià pseudonacionalisme, això, no l'interessa gens ni mica perquè els toca replantejar-se un munt d'actituds i de tàctiques ineficaces i rovellades, així com pensar i patir, mentre que ara estan molt còmodes fent victimisme de poloriques o dedicant-se a paraules grasses per a saraus institucionals i diades de guardar, encara que -per la resta- anem cap a l'extinció lingüística i nacional.

El procés d'independència irlandès és molt significatiu per ser l'única nació occidental que s'ha pogut independitzar com a tal al llarg dels darrers 150 anys i a més a més d'un Imperi en flor, el Britànic de l'any 1922. Per tant, cal suposar que té les claus més properes per entendre per on poden anar els trets. De fet, la relativament exitosa experiència d'en Francesc Macià, en begué directament.

### EL LLIBRE RECOMANAT: «A TERRIBLE BEAUTY IS BORN», ULICK O'CONNOR, D'EDITORIAL GRANADA, LONDRES.

«A terrible Beauty is born», *Una bella terrible ha nascut*, és el títol del llibre, prové d'una frase manllevada per l'autor, Ulick O'Connor, d'un vital poema nacional d'en Yeats, referit a la independència d'Irlanda:

«Ho escric en un vers,  
MacDonagh i MacBride  
i en Connolly i en Pearse.  
Ara i en temps de ser,  
arreu verd, gastat,  
es canvien, es canvien completa-

ment:  
Una terrible bellesa acaba de naixer».

(W. B. Yeats).



W.B. YEATS.

Els noms d'aquest poema són de dirigents nacionalistes irlandesos, part dels quals morts per les tropes d'ocupació britàniques.

El llibre és un assaig històric, des de la prehistòria del moviment nacionalista irlandès fins a la constitució d'un moviment nacionalista sòlid a les darreries del s. XIX i la independència final als anys 1920.

L'accidentat i contradictori camí per acabar amb la sobirania anglesa sobre l'illa de les prades verdes hi és descrit i recreat amb gran agilitat literàrio-

riodística en 28 capítols que abasten menys de 200 pàgines.

El llibre fou publicat a Londres en anglès per l'editorial Granada, i m'arribà a les mans a través de la meua amiga Aine, militant durant les darreries dels 70 i principis dels 80 del moviment per la llibertat dels presoners polítics a Béal Feirste (Belfast, en transcripció anglesa), Irlanda del Nord. Quan vaig ser a Irlanda del Nord, el 1985, vaig veure aquells monstruosos presidis en forma d'H, les presons de màxima seguretat anomenades els blocs-H, on molts militants de la resistència contra l'Exèrcit Britànic van morir fa ja quasi vint anys en cruenta vaga de fam, durant els primers anys del thatcherisme bestial.

Record una breu xerrada amb el germà d'en Bobby Sands, el primer pres mort en vaga de fam, o l'anunció-sobretot davant una pinta de Guinness- dels meus coneguts irlandesos i dels seus brindis: «Slainte, saol fada, gob floch agus bas in Eireann» (Salut, llarga vida, la boca banyada i morir en una Irlanda lliure).

«Ni ráibh sé ro olc mar Shasanach» (No era massa dolent per a ser anglès).

### ALGUNS TRETOS HISTÒRICS D'IRLANDA.

Irlanda conegué la seva primera edat d'or després de ser evangelitzada: durant els segles V al IX, hi hagué una brillant esplendor del monaquisme celta del Llunyà Occident, amb una església cristiana cèltica autocèfala, del tot independent de la del Mediterrani, la Katholiké (Universal, en grec). Cap al tomb del mil·lenni, Irlanda fou conquerida pels invasors normands-anglesos i començà a decaure (i tal com el nostre St. Vicent Ferrer; els seus més brillants monjos -com D'Escotto- s'exiliaren a Europa ja des del s. IX).

Amb l'extensió de la Reforma als seus germans de llengua i nissaga (els escocessos, que parlen una llengua bessona), el Nord d'Irlanda es veié progressivament colonitzada per protestants d'Escòcia. Les tensions de la repressió dels successius reis catòlics i protestants, de les noves onades reformadores i de la intransigència de Trent, amb les conxorxes jesuïtes i l'intent d'invasió per la «Invencible» de Felip II, i més tard la revolució burgesa de Cronwell i els puritans (devers 1640-60, època de la nostra Guerra dels Segadors), acabaren enverinant les relacions entre Irlanda i la Monarquia anglicana. Durant els propers segles l'opressió anglesa aniria tornant-se més brutal.

En realitat no es tracta pas exactament d'una guerra de religió, com tot sovint sentim dir tendenciosament (convé dissimular la natura nacional de la qüestió i agranar cap a la versió papista, aliada de l'espanyolisme a ca nostra), malgrat que en bona part ho fou en un principi (un catolicisme feudalitzant que desitjava una intervenció espanyola, un calvinisme burgès que defensava la llibertat religiosa britànica), sinó més aviat d'un trencament cultural i psicològic profund i una llarga guerra derivada, entre nacionalisme oprimat, sense recursos autoorganitzatius, i imperialisme militarment organitzat. Tot, adobat amb greus injustícies socials i molts factors polítics.

L'Església Catòlica i també la majo-

ria de confessions protestants o evangèliques s'han mantingut, quasi sempre i en general, al marge d'una participació directa en el secular conflicte. Sols una versió probritànica del nacionalcatolicisme nostre, els unionistes (centralistes o unionistes, semblants als «blavers») del grup presbiterià integrista de Ian Pasley, hereus dels assentaments escocessos de la immediata postReforma, han jugat un paper polític actiu de manera permanent. Per cert que els presbiterians sols juguen aquest estrany paper a Irlanda del Nord.

Irlanda va viure una segona Edat d'Or tot coincidint amb el procés independentista. James Joyce n'és la figura més universalment conegut -malgrat ser un irlandès atípic i apàtrida. Però també Oscar Wilde o Bernard Shaw són escriptors irlandesos molt brillants immediatament anteriors.

El llibre és un itinerari farcit de figures i fites ben notables. L'aparició per primera vegada a Europa de brots de feixisme al si d'un Exèrcit, el secessionisme anti-independentista conegut com a *ulsterització*, els aferrissats enfrontaments de classe a Baile Atha Cliath (Dublín, en anglès) els assaigs de lluita armada i les consignes de desobediència civil seguides després per organitzacions d'alliberament nacional a l'Índia, Txecoslovàquia, Noruega, Dinamarca sota ocupació nazi, i moltes colònies britàniques de l'Àfrica Negra fins al Moviment pro-Drets Civils d'en Martin Luther King als EUA; tot plegat constitueix, sols al terreny polític, un important bagatge que O'Connor ens hi ofereix, bo i avantposant l'anàlisi casuística dels fets, sovint espectaculars, als principis teòrics que se'n poguessin derivar.

El nacionalisme català i d'altres a l'Estat Espanyol i la Unió Europea es mou més aviat mancat de coordenades internacional-històriques, massa en el terreny abstracte dels idearis i de les confrontacions electorals, i és cert que podria aprendre bones dosis de realisme causa-efecte d'uns altres processos de renacionalització triomfant.

Probablement, si comparem el nostre cas amb l'irlandès, ens trobem en una situació una mica semblant a la d'aquella nació a les darreries del segle passat. Durant la IIª República, el Principat mirà d'imitar l'exemple irlandès en proclamar la República i l'Estat català els anys 1931 i 1934, des d'una perspectiva més aviat anticatòlica i amb un gran substrat social anarquista, dos fets molt refractaris a un èxit renacionalitzador, històricament, perquè representen fortes tendències futuristes, hiperideologitzades, no sols no interclassistes sinó clarament en contra dels poders socials constituïts. A l'Estat espanyol és sens dubte Euskalherria el cas més semblant a l'irlandès.

També hi trobem descripcions de la vida social de l'època, sovint en boca dels protagonistes, ço que ens fa conèixer capteniments heroics i desconcertants: aristòcrates esguerrats, dirigents obrers o poetes místics. Irlanda fou potser la primera colònia anglesa i la llibertat també fou el principi de la fi del gegantí Imperi que ocupava gairebé una quarta part de les terres de tot el planeta. Els articles, testimonis i escrits tan representatius de l'edat d'or irlandesa com són en Yeats, Joyce o Shaw contribueixen a mostrar-nos fidedig-

nament dues dècades extraordinàries de lluita contra l'Imperi. L'esforç de síntesi fet per l'autor és molt considerable i l'apèndix bibliogràfic així ho demostra. Tanmateix, hom no pot pas dir que l'afany per abarcar el màxim d'elements possibles faci decaure gens ni mica l'interès del llibre.

### SINOPSI POLÍTIC

Els esforços parlamentaris d'en Parnell i el Partit Irlandès per assolir l'autogovern anirien donant pas a formes i perspectives de lluita més radicals, tant en el pla polític («Sinn Féin»: «Nosaltres Sols»), militar (Voluntaris Irlandesos...) o civil (Lliga Gaèlica, Clan Na Gael). L'avertència d'en Parnell als anglesos resultà profètica: «Doneu a Irlanda un govern propi per mètodes constitucionals o encareu les conseqüències d'una revolta». Les virtualitats constitucionals no donaren més fruit que la «Home Rule» (Reglament Interior: Autonomia) de l'any 1912, que fou immediatament boicotejada pels unionistes de les dues illes i en particular a Irlanda del Nord, on es creava una força paramilitar, Voluntaris de l'Ulster, encarregada de vetllar pels drets seculars dels colons, classe amb prerrogatives i prejudicis imperials britànics.

### «Els llops polítics ataquen en Parnell»

Tom Kettle, autonomista irlandès, diu al capítol 4: «La Home Rule és l'art de pensar correctament sobre els propis afers. L'Unionisme és l'art de pensar incorrectament sobre els afers de tercers».

El motí de Curragh, on una part de l'oficialitat britànica destacada a Irlanda es negà a complir ordres de l'Executiu en contra dels Voluntaris, és una fita simptomàtica que una part de la classe dirigent estava disposada fins i tot a negar la Constitució i la Llei -tal com a ca nostra el PP i afins- en defensa dels propis interessos sobre terra conquerida. Amb la creació, al sud, dels Voluntaris Irlandesos, fou encetada una cursa *in crescendo* cap als fets polítics cruentos, fins a la Revolta del '16 a Baile Atha Cliath (Dublín, en anglès), la qual fracassà, esclafada per les tro-



CHARLES STEWART PARNELL

pes d'ocupació britàniques. L'afusellament dels seus populars caps revoltats en plena Primera Guerra Mundial (els nacionalistes irlandesos havien acceptat majoritàriament d'anar a lluitar amb els britànics a les trinxeres de França) constituí un xoc definitiu. La Revolta del '16 serviria als independentistes com a lliçó i, en avant, seleccionarien més els objectius. Les forces d'ocupació van anar essent atacades en llurs punts clau: espies i membres del servei d'informació.



Aquesta nova tàctica militar prengué volada després de la declaració d'independència pels representants irlandesos, constituïts en parlament alternatiu ("Dail") a Dublín, quan també fou fundat l'Exèrcit republicà Irlandès (I.R.A.) i els seus sistemes de contraspionatge i contracòpia, ben activats al *Diumenge sagnant*, quan les persones clau del feixisme militar britànic foren exterminades en poques hores i el sistema de dominació anglesa definitivament col·lapsat a Irlanda del Sud.

### TRADUCCIÓ D'UN CAPÍTOL SENCER D'"A TERRIBLE BEAUTY IS BORN".

Des del l'agost del 1913 fins a Nadal d'aquell mateix any, Dublín fou paralitzada per una massiva vaga obrera. La conseqüència immediata en va ser la consolidació de la resistència de la classe treballadora front al *establishment*, bo i resultant també en la creació d'un altre grup paramilitar, l'Exèrcit Ciutadà, integrat per homes que s'havien

compromès en la vaga.

Els treballadors eren dirigits per dues figures notables: en Jim Larkin i en James Connolly. En Connolly acabaria executat, temps a venir, com un dels caps de la Revolució. En Larkin, qui era de nissaga irlandesa, havia arribat a Irlanda des de Liverpool el 1906. Hi esdevingué l'organitzador general de la Unió Nacional d'Estiadors d'Irlanda i en va obrir una secció a Béal Feirste/Belfast. Tot seguit anà a Dublín per organitzar-n'hi una altra. El 1908 fundà

a Unió General de treballadors i del transport Irlandesos.

Les condicions de la classe obrera dublinesa al temps en què en Larkin hi arribà eren probablement pitjors que no pas en cap altra ciutat europea. Per darrer de la lluentor dels salons georgians, l'esplendor de la Cort del Virrei i l'entusiasme del renaixement literari, Dublín amagava aquesta vergonya. Un sacerdot qui comparegué davant una comissió governamental el 1913 va manifestar que coneixia una casa

d'habitatge a la qual vivien cent set persones. Segons la premsa mèdica, el 1913 l'índex de mortalitat a Dublín era el més alt d'Europa, per damunt de Moscou i fins i tot de Calcutta, on la plaga de còlera era endèmica. El conservador «Irish Times», en un article del 1914 comparava els ravals de Dublín al mateix Infern de Dant. Vint-i-cinc mil persones vivien en cinc mil cases d'habitatges o vint mil famílies disposaven d'una habitació per a cadascuna.

...(CONTINUARÀ)

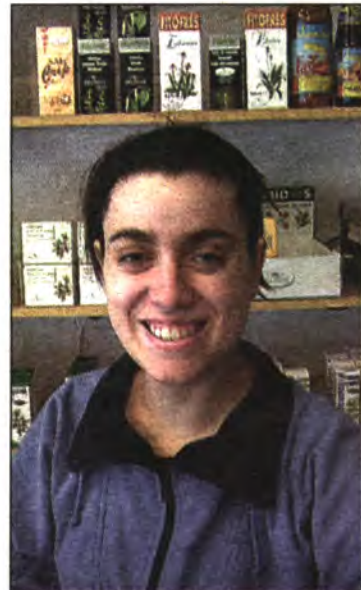
## CIUTAT DE MALLORCA



Fa 25 anys que n'Àngela Fortesa i el seu marit Jaume Abraham regenten la botiga de Mobles Goya al carrer Balmes de Ciutat. Els pares d'en Jaume obriren aquesta botiga fa 40 anys. Tel. 971 291 120



Fa 22 anys que en Francesc Marqués va obrir el magatzem de Pinsos Interdiana al Polígon de Ciutadella. En Francesc té 28 cavalls d'espectacle i va per tot allà on el criden per fer espectacles. Tel. 607 496 824



Fa un any que na Gero Salom de son Ferriol regenta la botiga naturista Trenc d'Alba a la barriada de l'Obelisc de Ciutat. Tel. 871 935 620



Fa mig any que en Xavier Pérez i el seu germà Leopold han obert el despatx Paviment de Formigó al costat de la Plaça de braus de Ciutat. Tel. 971 910 036



Fa 12 anys que en Guillem Pasqual regenta la botiga Color de Mar al Contramoll de Ciutat de Mallorca. Ven pintura i fustes per a les barques. Tel. 971 714 398



Fa 20 anys que n'Antoni Fernández regenta el Bar Rei Sanxo al carrer del Rei Xanxo de ciutat. Tel. 971 206 669



Fa 15 anys que la família de can Xineu de Muro regenten el Forn Rialfa a la barriada de l'Obelisc de Ciutat. Tel. 971 750 514



Fa 22 anys que n'Elisabet Pujol regenta l'Escoleta d'Infants Jardilín a la barriada Fleming de Ciutat. Tel. 971 294 225



**Punt de Llum**  
il.luminació

C/ Francesc Sancho, 3. Tel. 871 931 444  
Plaça d'Espanya, 7. Tel. 971 722 513  
Puntellum@puntellum.com



**Encuadernacions**

C/ Garlanda n.º 4  
Tel. 27 87 16  
07005 Palma de Mallorca

**TINTORERÍA**  
**STIL**

RENTADURIA  
SERVEIS D'URGÈNCIA  
ESPECIALISTES EN PELLIS

Tel. 971 464 004

Carrer Vinyassa, 1 (cantonada Aragó) 07005 Ciutat de Mallorca

**ENCUADERNACIONES**  
**marin**

Manuel Sàncis Guarnier, 6 - Tel. 971 496 122  
De dilluns a divendres, de 9 a 18 hores

Café - Concert

**Vine i Beuràs**

Rock elèctric Blues



C/ Carmela 23 Ciutadella



## PETITS ANUNCIS

BORSA  
IMMOBILIÀRIA

Traspàs saló de bellesa-perruqueria al carrer Antic a la zona dels molins de Santa Catalina, completament equipada. Tel. 971 739 940-609 783 949

Es lloga tercer pis a sa Pobla, completament equipat en lloc cèntric. 120 m2, cuina, bany, saleta gran menjador, 2 dormitoris dobles i un individuals, balcons... Tel. 652 225 818 - 971 547 823.

SERVEIS  
PROFESSIONALS

Leo Casanova. Tarot, massatges curatius, medicina natural. Marqués de la Font Santa, 6-2. Cita prèvia. 670 067 314

Duet de cançons en català s'ofereix per tocar arreu dels PPCC, Bústia Postal 223 de Torredembarra. El Tarragonès, 43830 <http://paisoscatalans.org//tres>.

Amb acompanyament musical, soprano mallorquina, canta a les vostres noces, noces de plata, comunions... Tel. 971 121 123.

## PERSONALS

Som na Tànja i na Verònica, dues al·lotes molt sensuais. Tenim 19 i 21 anys i moltes ganes de parlar amb tu. Crida al 906 299 416... per a una xerrada molt calenta i sensual! Anima't i petonets on més t'agradi. Tànja

Als Països Catalans es fa molt bona música, però, en especial la que surt de Mallorca a càrrec d'en Tomeu Penya. Independentistes: si sommeu en una nació lliure, plena de música catalana i vibracions nostres, escribiu-me: Francesc Bujet. Passeig del Migdia, 32-2-3-17200 Palafrugell.

Cercam gent entre els 18 i els 45 anys per excursions, sortides etc. Abstenir-se els qui vagin de mala fe. Bústia postal 1792-07080 Ciutat.

Capritxós, especial, diferent i atractiu jove de 30 anys, cerca dona intel·ligent que vulgui companyia, carícies, massatges i sexe durant les seves estades al Principat. Tel. 907 843 901

Naturalesa, el mar, la muntanya, un cafè... si ets dona atractiva i divertida t'he de conèixer urgentment. Bústia postal 1174-07080 Ciutat de Mallorca.

Noi de 24 anys, independentista i romàntic, coneixeria noia de similar edat, soltera de Girona per sortir a cinema i platja. Carles Lloverès. Rocacorba, 15 Vilablareix 17180

Cerc femella per festejar fins al 40 anys. Òscar Pujol. Blanquerna, 58 07010 Ciutat de Mallorca.

## COMUNICATS

El Consell Nacional Català ofereix diversos llibres a tot aquell que els demani, al voltant dels

drets i història de la comuna pàtria catalana. Bústia postal 15.071 de Barcelona 080080

Si voleu rebre informació sobre les Joventuts d'Esquerra Republicana, i rebre els nostres butlletins, escribiu a: JERC, Santiago Russinyol, 1. Àtic 07012 Ciutat de Mallorca.

Acció Cultural del país Valencià és a Internet. ACPV@servi.com.es

Subscripció gratis a còmics en català per a nins de 6 a 10 anys. El llaüt de Xàbia. Bústia postal 53 Xàbia 03730. Patrocinat per l'Ajuntament de Xàbia.

Cursos gratuïts de llengua andalus. Llengua (Ensenyansa a distància de la Yenwa Andalus) P. Pedro Romana, 1-4-2 -14007 Còrdova.

Lluita, la revista de l'independentisme valencià és a Internet. <http://www.estelnet.com/lluïta>

Si voleu afiliar-vos a sindicats nacionals catalans: C.S.C \* 934 411 188

Si vols rebre l'Euskararen Berri-papera (en foraster) gratuïtament escribiu a: Hitzkunta Politikaroko. Wellingtono Dukea, 2-01020 Victoria Gasteiz.

Atots els valencians que vulguin contribuir a la reconstrucció nacional del País valencià, l'associació cívica Tirant lo Blanc us espera. Són els nacionalistes valencians. 963 879 408

El Call, la revista dels jueus dels Països catalans és a internet. <http://www.fortunecity.com/victorian/coldwater/252>.

Escaiola, figures de tota classe: naixements, angelets... Som artesà, preus sense competència, ofertes periòdiques. Em trobareu a les principals fires de Mallorca tota, i al tel. 971 294 444.

Ja ha sortit el número 5 de la revista de música popular i tradicional "La Canya". Podeu demanar-la a la Bústia Postal 696 d'Alacant 03080 (Catalunya Sud) Tel. 963 485 517.

BORSA DEL  
MOTOR

Si vol un cotxe nou de la nostra gamma, vengui i en parlarem. Agència oficial Renault. 971 413 867 Son Ferriol.

**RECORDA**  
Quan hagi llegit aquest periòdic, si no en fas la col·lecció, regala'l a un amic, veí o parent  
**EL PAÍS HO NECESSITA**

CONTRA LA MENTIRA  
DE ESTADO

«R.» <colomtaube@hotmail.com>

MANIFIESTO EN MEMORIA DE LAS NIÑAS DE  
ALCÀSSER CONTRA LA MENTIRA DE ESTADO -  
AGAINST THE LIE OF STATE

MANIFIESTO EN MEMORIA DE LAS NIÑAS DE  
ALCÀSSER (ESPAÑA - SPAIN)

«Las simplificaciones son el instrumento que utiliza el poder para obtener nuestra lealtad o nuestro miedo para concederles el poder». T. Morrison. Premio Nobel de Literatura.

Hace nueve años que tres niñas valencianas vecinas de Alcàsser, Toñi Gómez, Desirée Hernández y Miriam García, desaparecieron para nunca más volver vivas y salvas. Setenta y cinco días después eran devueltos sus cuerpos sin vida. La vida de sus familias ya no es la misma que antes de aquél 13 de Noviembre de 1992. Las nuestras y las de muchas personas de este planeta tampoco. Aquella fecha quedó marcada para siempre en nuestra memoria y en la de muchos valencianos, españoles y ciudadanos del mundo.

Hace 20 meses iniciamos esta lucha por la verdad del caso Alcàsser, una lucha contra la mentira de Estado que nos impusieron en forma de «verdad indiscutible», una lucha que también lo es contra la simplificación de una versión basada en un único multiviolador, multitorturador y multiasesino y un cómplice autoacusado de una violación que nos contaron desde el poder para domesticar nuestras conciencias y adormecer nuestro justo deseo de conocer la verdad. Afortunadamente la excesiva simplificación del «cuento de los dos robaperas» que nos hicieron creer acabará siendo la causa histórica del derrumbe de la verdad oficial y de todo el entramado de corrupción que la encubrió ante la presunta justicia del poder, pues no será necesario «empujar» mucho más para que esta verdad oficial se caiga sobre sus propias contradicciones, simplificaciones y mentiras.

Avisados están los que gestaron y mantienen hoy día esta mentira de Estado que las generaciones venideras pedirán Justicia para las niñas de Alcàsser y que entonces será inevitable que «intocables» nombres como los Enrique Beltrán (fiscal), Luis M. Romero Villafranca (abogado), Antonio Carrascosa (guardia civil)... sean apeados de los pedestales que hoy les levantan los medios ligados al poder. No habrá más loas a sus nombres. Ni a los José L. Corcuera, Rafael Vera y Luis Roldán que les ordenaron obediencia en nombre de alguna «suprema» y a la vez «inconfesable» razón de Estado. Ni a los Mariano Rajoy, Juan Cotino y Santiago Valdivielso que todavía hoy mantienen la obligada «omertá» del secreto de Estado. Ni, por supuesto, a los consagrados «hombres de Estado» que consintieron y consienten esta mentira: Felipe González, José M. Aznar y Juan Carlos de Borbón. Y la palabra de la Historia será verdaderamente suprema e inapelable para todos ellos en tanto cómplices por acción u omisión de esta mentira de Estado.

Han pasado nueve años sin poder ver de nuevo juntas aquellas tres hermosas muchachas de Alcàsser a las que robaron su juventud, sus madurez y su vida pero permanecerán para siempre en nuestra memoria como hermanas nuestras, pues nuestra voluntad de luchar por la verdad, desenmascarar esta mentira y descubrir a los asesinos no ha dejado de crecer. La vida sigue, en efecto, y por ello cada día que pasa nuevos amigos cuestionan esta mentira, mentira que agoniza a pesar de los esfuerzos del «equipo médico habitual» instalado en el Ministerio de Interior. Todo en vano pues cada día que pasa más ciudadanos se preguntan lo que quieren que sea impreguntable y se expresan en estos espacios de libertad donde cada vez somos más los que decimos ¡¡Basta ya de mentiras en el caso Alcàsser!! El Palleter. Ω

Colectivo en lucha por la verdad del caso Alcàsser

mail: [elpalleter@hotmail.com](mailto:elpalleter@hotmail.com)  
web: <http://members.es.tripod.de/elpalleter/>  
web: <http://usuarios.tripod.es/elpalleter/>  
foro: <http://www.melodysoft.com/foros/elpalleter/>  
Webs de colectivos y amigos que investigan el caso Viriato: <http://communities.msn.es/CRIMENdeALCACER>  
Rafael: <http://usuarios.tripod.es/webalcacer/>  
AmigoMP3: <http://www.geocities.com/crimendeestado/>

## ANUNCIAU-VOS DE FRANC A L'ESTEL

Nom.....DNI.....

Cognoms.....Tel.....

## ATENCIÓ

- Escribiu un sol anunci per cupó
- Usau lletres majúscules
- Escribiu dins el requadre el text

Ompliu aquest cupó i enviau-lo a:

L'ESTEL. Apartat de Correus 124. 07600 S'Arenal de Mallorca

Atenció Sanitària  
Europea CB

Centre de Dia

**MARIA ALBERDINA**

CENTRE D'ASSISTÈNCIA A PERSONES MAJORS O  
INCAPACITADES

Carrer dels Trencadors, 1-bis

Tel. 971 445 101 s'Arenal de Mallorca



## EL CATALÀ, LLENGUA MINORITÀRIA O MINORITZADA?

Quan, des d'algun poder establert, hom pretén eliminar una llengua i una cultura, se sol seguir la tàctica de la minimització, de manera que els parlants acabin creient que realment allò que parlen és poc útil, ho parla poca gent i té poca projecció. Si, a més, se li poden afegir d'altres qualitats negatives - que fa pagès, que sona malament, que és de gent mal educada fer-ho servir en públic o d'altres de similars -, la substitució, a la llarga, estarà servida. Suposant, és clar, que la comunitat afectada caigui en els paranyes que se li van posant, sovint a través d'una poderosa maquinària de propaganda estatal.

Hem pogut comprovar, encara, molt recentment, l'ús d'aquesta maquinària (a través d'un mitjà de comunicació d'abast estatal), en relació a la reivindicació que un cert film de gran difusió es doblés en català. Aquest mitjà afirmava, en l'editorial, que el català es trobava entre les llengües menys parlades. Se suposa que feia referència, en un sentit global, a les llengües menys parlades del món. La intenció era clara: que els catalanoparlants que poguessin llegir aquell text pensassin que realment no s'ho val reivindicar res a favor de la llengua catalana, que val poc i poca cosa és. Però, quina és la realitat? La realitat supera la ficció que ens han creat dins els nostres cervells minoritzats. Facem comptes: al món hi ha entre tres mil

i tres mil cinc-cents llengües, repartides en menys de dos-cents estats. Més de quinze llengües per estat, en definitiva. Aquestes llengües, així mateix, es reparteixen entre devers sis mil milions d'humans. N'hi ha unes quantes que compten amb uns quants centenars de parlants. L'anglès la coneixen potser una cinquena part del total de les persones existents sobre el planeta. Més del noranta per cent de les llengües existents no superen el milió de parlants. Dit d'una altra manera: probablement la llengua menys parlada de la península ibèrica (entre les que no són realment minoritàries), que és el basc, es compta entre el deu per cent de llengües més parlades del món. Si el basc es troba entre el 10% de llengües amb més parlants que hi ha sobre el Planeta Terra, no ens ha de resultar gens ni mica estrany que el català es trobi entre el cinc per cent de llengües amb què compta la Humanitat que tenen més nombre de parlants. El català, doncs, una llengua minoritària? En relació a qui? En relació a què? Partint de quin tipus de consideracions? D'acord amb quines magnituds?

El català té entre vuit i nou milions de parlants. Dins el territori lingüístic on es parla la llengua catalana hi habiten prop d'onze milions de persones. Aquestes dades ens indiquen clarament amb quines llengües podem (i hem de) comparar la llengua catalana: llen-

gües com el suec, l'hongarès, el búlgar, el neerlandès... Comparar el català amb les llengües minoritàries (quant a quantitat de parlants i ús de la llengua) constitueix en si una «minorització» de la nostra perspectiva sobre la llengua. Hem de reclamar per al català, des d'una mentalitat normalitzada, els mateixos drets que el suec té a Suècia, que l'hongarès té a Hongria o que l'holandès té a Holanda. Aquest és el punt de comparació correcte. I no volem dir amb això, naturalment, que les llengües que realment són minoritàries (com l'occità, el bretó, el gal·lès, el gaèlic, el sard, el cors, el retoromànic, l'aragonès, l'astur-leonès, etc) no tinguin dret a ser defensades, reconegudes oficialment, ensenyades, portades als mitjans de comunicació i promogudes tant i tant com llurs respectives comunitats de parlants considerin convenient.

Segons dades de la UNESCO, el català es troba entre les deu primeres llengües del món pel que fa a importància de producció cultural (edició de llibres, edició de productes multimèdia en la pròpia llengua, difusió a través dels mitjans de comunicació de masses, presència a l'àmbit educatiu, incidència en la vida pública...). Així mateix, entre les llengües europees que circulen per la xarxa Internet, el català, segons estimacions força recents, es troba en setè lloc. La nostra llen-

gua constitueix el vehicle habitual de l'ensenyament al Principat de Catalunya, va agafant posicions a les illes Balears i Pitiüses i és promogut (sobretot des de la societat civil) al País Valencià.

Segons quins paràmetres de medició, doncs, es pot sentenciar que el català és una llengua «minoritària»? El que sí és clar és que la llengua catalana pateix un procés de minorització (mental, psicosocial) que afecta els seus parlants i que és promogut amb força des de l'Estat espanyol i des dels seus mitjans de propaganda. Fer-nos creure que som poquets, que la nostra llengua no val gaire i que té poques perspectives de futur és l'estratègia pensada per intentar que l'abandonem. Però si no ho han aconseguit entre Felip V, el Conde-duque de Olivares, Carlos III, Primo de Rivera i Franco junts poc pens que ho puguin aconseguir quatre capesflorats que fan la titina, actualment, pels canals governamentals espanyols. Ω

**BERNAT JOAN I MARÍ**

President  
d'Esquerra  
Republicana-  
Balears i Pitiüses



## El Capitalisme cerca tots els mitjans parasitaris per anar sobrevivint

Segons el meu criteri, la mundialització no és més que la forma que pren en aquest moment un sistema social (el capitalisme) que està històricament condemnat, que és el sistema que enfonsa les seves arrels en la propietat privada dels mitjans de producció. Aquest sistema fou un factor de progrés per a la humanitat en una determinada fase de la seva història, en el segle XVIII o en el segle XIX. Fou un factor de progrés perquè, malgrat les condicions terribles d'explotació de la força de treball, permeté el desenvolupament de les forces productives. Però, per raons que analitzà Marx en la seva època, en una fase determinada del seu desenvolupament, el capitalisme arriba a un punt en que ja no és capaç de desenvolupar les forces productives.

Vull subratllar que la història del capitalisme en el segle XX és la història d'aquest sistema que cerca tots els mitjans parasitaris i artificials per anar sobrevivint malgrat tot. La nova economia amb la que ens han bombardejat no és altra cosa que un episodi més. Abans hi ha hagut l'economia d'armament, l'economia de la droga, l'especulació monetària, la guerra i altres formes parasitàries. Tots aquests fenòmens han adquirit avui una importància fonamental. És sabut, per exemple, que els bilions que s'intercanvia diàriament en els mercats de divises, el 96 o 97% correspon a pura especulació. I, per exemple, segons les xifres oficials del Fons Monetari Internacional, el mutuant de blanqueig de la droga equival a dos bilions de dòlars.

És evident que, en aquest context, aquesta cerca de mitjans artificials i parasitaris de realitzar el benefici és contra-

dictòria amb les bases mateixes d'aquest sistema. Perquè, al cap i a la fi, el sistema capitalista se basa en l'explotació de la força de treball. És a dir, en la detració de la plusvalua en el procés mateix de la producció. Per tant, s'arriba a una situació en que el capitalisme solament pot sobreviure destruint les forces productives i, a la vegada, el capitalisme segueix necessitant generar la plusvalua amb l'explotació de la força del treball. I l'únic mitjà que el capitalisme té per tractar de capejar aquesta contradicció, és augmentar, agreujar les condicions d'explotació. Això és el que anomenen mundialització, i que se produeix després de diverses dècades de desreglamentació en tots els camps, no és altra cosa que el dret que s'abroga el capitalisme d'esbucar totes les traves, totes les barreres que obstaculitzen aquest agreujament de la explotació. Entre aquests barreres estan els drets obrers, els codis laborals, els convenis col·lectius, però també l'existència de nacions i d'estats que puguin ser un obstacle a la seva voluntat de controlar les condicions d'explotació. Per tant, estam davant un fenomen que és, al mateix temps, econòmic, polític i social, i que s'expressa, per exemple, en la multiplicació de les guerres.

Fa poc més de 10 anys el president Bush, pare de l'actual president, anuncià l'adveniment d'un nou ordre mundial. Aquest nou ordre mundial ha consistit fonamentalment en organitzar la desreglamentació de tots els drets dels treballadors. Però si treiem un balanç d'aquests darrers 10 anys, aquest nou ordre mundial lo que ha representat és una desestabilització molt major de tota la situació mundial i, a la vegada, un deteriorament

de les condicions d'existència dels treballadors i, més en general, de totes les masses oprimides de tot el món, començant per la classe obrera dels Estats Units.

El preu per a la classe obrera nord-americana ha estat una desreglamentació tal i un deteriorament tal de les condicions de treball que avui hi ha desenes de milions de nord-americans que conformen la categoria d'allò que se diu "treballadors pobres". I això passa també a Europa. La política de desreglamentació que la unió europea imposa a França, a Espanya, en tots els països, te com a conseqüència la degradació de les condicions d'existència de les més amplies masses. Això passa també a l'Est d'Europa. En una país com Rússia, l'esperança de vida en els últims deu anys, ha caigut en picat. Però també a Sud Àfrica, per exemple, l'esperança de vida ha baixat en 9 anys. I en la major part dels països d'Àfrica passa el mateix. De manera que aquesta nou ordre mundial, que sens representava com l'expressió de triomf del capitalisme, després de la caiguda del mur de Berlín, s'ha traduït, en realitat, en la desindustrialització massiva, les deslocalitzacions, la destrucció dels règims de protecció social, l'atac en tots els països als codis laborals, als estatuts de personal, l'atac als serveis públics amb la política de privatitzacions, la política de congelació o de reducció de salaris, l'atac i la privatització dels sistemes d'instrucció pública, dels sistemes sanitaris i els hospitals. Per tant, cal resistir pam a pam en cada una de les reivindicacions de la classe obrera. Ω

Pere Felip i Buades

## EL PERVERS MODEL SUD-AMERICÀ

La marginació de les petites poblacions de Catalunya comença a ser quelcom molt habitual. El meu estimat poble de Portbou i la nostra paradisiàca contrada natural de l'Albera Marítima en serien un exemple molt alligador. L'equilibri territorial, o millor dit, el reequilibri territorial, - que tant parlen els polítics en les campanyes electorals i en les dinades de festes majors -, és una molt important assignatura pendent que el país en el seu conjunt no pot deixar de banda.

D'aquesta manera, cada cop és més habitual que en els nuclis poblacionals de menys de 10.000 habitants, els serveis públics es redueixin, la igualtat d'oportunitats esdevingui un miratge i la qualitat de vida es degradi. Amb la qual cosa ja tenim els ingredients per fer possible la incomunicació i la desertització d'amples zones del nostre territori, amb els riscos de tota mena que això comporta. La tan debatuda i esmentada fractura digital esdevé una gran fractura territorial i és l'autèntica fractura social dels nostres dies. Així, no pot ser que en aquests petits municipis, que sembla que no tenen dret a viure, els seus ciutadans no puguin tenir accés, d'una forma raonable, a sistemes d'Internet ràpid com és l'ADSL; de la mateixa manera que és incomprendible que el transport públic tingui cada cop menys respecte pel territori i seus pobladors. No es pot entendre que es potenciïn grans línies ferroviàries que valen un dineral i que, per contra, cada cop es tercermunditzen més les línies regionals que han de fer servir els habitants dels petits nuclis poblacionals per anar a treballar o al metge. Després tot són excuses i presses, en nom d'un fals interès general, per instal·lar (molt barroerament) en els termes municipals d'aquestes petites poblacions, abocadors, línies d'alta tensió o qualsevol altra instal·lació que no fa cap gràcia a cap ésser humà.

No podem permetre, en nom d'un progrés molt mal entès i molt passat de moda, que la població de Catalunya - com a conseqüència de l'accelerat despoblament dels petits municipis - es vagi amuntegant en grans àrees urbanes metropolitanes totalment despersonalitzades i molt tocades pel maligne virus de l'especulació urbanística. Això, senyors polítics i gestors, és un model sud-americà molt negatiu que Catalunya no es pot permetre mantenir ni un dia més. Ω

JOSEP M. LOSTE I ROMERO



## L'antifranquisme a Mallorca. VIII LLIBRE



## 1963: La joventut mallorquina antifeixista i la lluita per la llibertat del nostre poble (i II)

MIQUEL LÓPEZ CRESPI

*L'any 1962 el Papa Joan XXIII prova de rompre l'esclerosi múltiple que des de sempre paralitza l'Església Catòlica i la converteix en un dòcil instrument en mans de les classes explotadores.*

Ara som a l'any 1962 i el Papa Joan XXIII prova de rompre l'esclerosi múltiple que des de sempre paralitza l'Església Catòlica i la converteix en un dòcil instrument en mans de les classes explotadores del món sencer. Com dèiem en un article anterior, l'ecònom de sa Vileta Joan Sueca engrescà la meua padrina a anar a Roma l'any de l'obertura del Concili Vaticà II. Aquell viatge vaticanista i de reforçament de la fe catòlica, apostòlica i romana, tengué certa importància en la meua posterior evolució personal i en l'arrelament de certes conviccions polítiques. No cal dir que, a Roma, l'agència que muntava l'expedició ens dugué a la beneïda oficial del ramat. Veure amb els meus ulls l'immens tresor de l'Església paisatge infinit d'or, argent i diamants- em va fer constatar que aquella, en definitiva, era la religió dels rics, dels feixistes que a la nostra terra havien guanyat la guerra. Ja de menut no podia casar les tones d'or amb la pobresa predicada a l'evangeli, amb els exemples posats pels apòstols: «Serà més difícil que un ric entri al regne del cel que no pas un camell pel forat d'una agulla». I, imaginava, aquella riquesa devia ser contrària a les idees de les milicianes que havia vist a les fotos que guardava el pare.

Els homes i dones de la CNT que hi havia a les grogues fotos de la família... ¿no lluitaven precisament per un món sense pobres ni rics, sense l'or tret del treball esclau assalariat? El tresor em semblà una il·limitada muralla per a barrar el pas al progrés de l'home.

Un dia, poc abans de tornar a Mallorca, a una placeta que hi havia prop de l'estació Termini, vaig poder participar -la padrina estava vertaderament escandalitzada!- en una festa de barri organitzada pel PCI. Per primera vegada en ma vida vaig poder veure i tocar la bandera roja! La gent de la barriada es divertia tranquil·lament, sense problemes. Era una festa popular, amb concursos d'aficionats, teatre a l'aire lliure, cançons del camp i dinars familiars sota els arbres de la plaça. Al final, la padrina, dona de poble també, va fer abstracció de les banderes roges i berenàrem amb els comunistes italians.

El retorn a Mallorca fou més trist. Quan, en davallar de l'avió a l'aeroport, vaig tornar a ullar els tricorns de la Guàrdia Civil, el cor em féu un sotrac. «Ja hi tornam a ser», vaig pensar. De ben jove comprenia que socialistes i comunistes no eren els monstres que deien els feixistes. La bandera roja del proletariat era, a la Roma de començaments dels anys seixanta, el més normal del món. Allà no hi anava la Guàrdia Civil a detenir la gent

per unes idees. La democràcia podia servir molt bé per a reunir el poble treballador a berenar, cantar cançons revolucionàries sense que fos pecat, somniar un futur millor. Vaig comprendre que els homes i dones de les fotos del pare -els polsosos herois enterrats per les amples planures de Castella o portats pel corrent de l'Ebre vers l'ignot- eren ben iguals que aquells treballadors italians del PCI. Homes i dones riallers, que volien un avenir més just i digne per als seus fills.

No cal dir que el viatge a la recerca de la benedicció del Papa serví per a reforçar les meves naixents conviccions esquerranes.

El retorn a Mallorca fou més trist. Quan, en davallar de l'avió a l'aeroport, vaig tornar a ullar els tricorns de la Guàrdia Civil, el cor em féu un sotrac. «Ja hi tornam a ser», vaig pensar. Dins la maleta, amagat entre diverses publicacions religioses, hi portava un número de l'Unità, el diari del PCI, que vaig provar de traduir amb un diccionari italià-espanyol. Imaginava que el poder de la lletra impresa, si portava la falç i el martell, podria foragitar la tenebra franquista d'un cop.

Els subsegüents viatges a l'estranger, ja de gran -amb més de vint anys-, foren més difícils i problemàtics. Arran de la primera detenció, en temps de la vaga d'Astúries, vaig tenir molts problemes per a aconseguir el passaport i els posteriors permisos del Govern Civil.

Cada vegada que volia sortir de l'Estat espanyol havia de demanar un permís especial, i la concessió restava en mans de la Social. Per sort, la família coneixia un advocat (militar franquista) que en temps de la guerra havia estat cap de Falange. Aquest home, amic dels padrins, s'avenia a fer el favor. Per una determinada quantitat de diners (la primera autorització ja em costà cinc mil pessetes!), anava fins al despatx de la Brigada Social, en el carrer de la Soledat, i sempre tornava amb el passaport segellat pel Governador. No sé el que devia pagar als terrorífics lacais de la dictadura, però el cert és que mitjançant tan perfecta i universal «tècnica» -comprar el favor- vaig poder fer algunes escapades.

A finals dels anys seixanta vaig ser a Irlanda i a Londres. Irlanda del Nord vivia amb intensitat la lluita contra l'ocupació britànica.

En acabar el servei militar, era per a mi una necessitat vital sortir a l'estranger, partir una temporada del gris ambient ciutadà. A finals dels anys seixanta vaig ser a Irlanda i a Londres. Irlanda del Nord vivia amb intensitat la lluita contra l'ocupació britànica. Els partits nacionalistes irlandesos i l'IRA estaven en plena guerra contra els ocupants. Feia anys que mantenia una activa correspondència amb joves irlandesos, i amb simpatitzants del Sinn Féin (el partit dels patriotes irlandesos). Intercanviàvem postals, revis-

tes, discos de música popular... Fins aleshores m'havia mogut molt dins el camp estrictament socialista, però aquella llarga correspondència i discussions amb irlandesos em permeté anar ampliant la meua concepció del fet nacional (aprofundida més endavant amb l'estudi dels clàssics del pensament marxista català i internacional). Després d'algun viatge a Londres, de tornada cap a Mallorca, ens aturàvem a comprar tota una sèrie de llibres que dificultosament arribaven a l'illa. A part de subscripcions a diverses revistes revolucionàries angleses (The Morning Star i The Red Mool, trotsquista), vaig adquirir les meves primeres Obres escolliades de Lenin, que contenien una obra bàsica dels militants esquerrans de començaments dels setanta: «El dret dels pobles a l'autodeterminació».

La visita a la tomba de Karl Marx, en el cementiri de Highgate, era un passeig obligat per a tothom que es reclamàs del socialisme i de la llibertat dels pobles. En marbre, cisellada, hi havia la famosa frase:

te Joan Vila i la seva esposa Berta fèiem viatges ben barats per tot Europa. Sempre amb tren -sense dret a llitera!- i dormint en albergs per a estudiants, menjant entrepans. Anàvem a veure el cinema prohibit a l'estat espanyol (cicles de cine revolucionari soviètic o cubà, suec o japonès; pel·lícules i documentals del Vietnam; les impressionants obres de Pontecorvo (La batalla d'Alger); els primers films de Glauber Rocha, molts abans de ser projectats a Barcelona; realitzacions del realisme crític alemany o danès; les excèntriques provatures de Warhol... Dormíem a un piset del Barri Llatí prop de Notre Dame, que encara portava l'empremta del maig del seixanta-vuit.

Devers l'any 1968 -concretament en el mes de febrer-, en la col·lecció «Papeles Sociales Ilustrados» de «Ediciones de Cultura Popular» dirigida per Manuel Vázquez Montalbán, Miquel Porter-Moix publicava una de les nostres «biblies» de finals dels seixanta: parl del primer volum de Historia del cine ruso y soviético. Aleshores -en difícils cir-



Les tètriques oficines de la Brigada Social franquista en el carrer de la Soledat de Ciutat on eren interrogats i torturats els joves mallorquins antifeixistes. Miquel López Crespi va ser agredit i insultat pels torturadors de la drete més de quaranta vegades.

«Fins ara els filòsofs no han fet res més que interpretar la realitat; ara es tracta de canviar-la».

Anàvem a veure el cinema prohibit a l'estat espanyol (cicles de cine revolucionari soviètic o cubà, suec o japonès; pel·lícules i documentals del Vietnam; les impressionants obres de Pontecorvo (La batalla d'Alger); els primers films de Glauber Rocha, molts abans de ser projectats a Barcelona...

Anys endavant, a la llibreria on treballava, o amb en Guillem Oliver i na Neus Inyesta a la Cooperativa d'arquitectes progressistes de l'Estudi General, ja disposava d'un poc més de diners (no gaires!). Amb l'arquitect-

cumstàncies-, clandestinament ja havíem pogut veure moltes de les pel·lícules clàssiques del cinema soviètic que havien conformat el cinema universal modern. Parl de la major part de pel·lícules de Vertov, Eisenstein, Púdvkin i Dovjenko. Els primers viatges a Londres i París servien per passar hores i hores en els cinemes que projectaven aquests obres d'art, bàsiques per a entendre i copsar tota la càrrega revolucionària d'aquest nou mitjà d'expressió artística (l'art més jove de totes les arts!).

A les Illes, bàsicament, els encarregats de fer-nos conèixer aquestes obres cabdals (d'Eisenstein, Medvedkin, Vertov, Púdvkin

L'ANTIFRANQUISME A MALLORCA  
VIII LLIBRE

de M. López Crespi

Cada quinze dies a L'ESTEL (d'agost de 2001 fins a l'agost de l'any 2002)  
Per demanar números endarrerits, telefona al 971 26 50 05

E P I I

**PARES, EDUCAU-ME EN  
CATALÀ, A MALLORCA HI HA  
EL MEU FUTUR**





1963: època de les primeres detencions i agressions del feixisme contra els joves "conspiradors" mallorquins en la lluita per la llibertat del nostre poble. D'esquerra a dreta, tres alumnes del "Lluís Vives" de Clutat: Miquel López Crespí, Joan Coll i el pintor Gabriel Noguera.

i Dovjenko) varen ser Vicenç Mates i en Jaume Vidal Amengual.

Potser el fet d'haver vist abans algunes pel·lícules molt importats de Charlot (El chico, 1921; Tiempos modernos; La quimera del oro, 1925; Día de paga, 1922; i, a Londres - a l'Estat espanyol havia estat prohibida per la censura franquista-, El gran dictador, 1940) ens permeté aprofundir en l'esperit i en l'ànima dels clàssics fundadors del cinema contemporani, els mestres de la Unió Soviètica.

A les Illes, bàsicament, els encarregats de fer-nos conèixer aquestes obres cabdals (d'Eisenstein, Medvedkin, Vertov, Púdvkin i Dovjenko) varen ser en Vicenç Mates i en Jaume Vidal Amengual. Un poc abans, a mitjans dels seixanta, en Paco Llinàs, que dirigia el Cine Club Universitari, projectava algunes d'aquestes pel·lícules per als socis del Club, cada diumenge al matí, en el cinema Rialto del carrer de Sant Feliu.

És evident que, a Mallorca, el cineasta soviètic més conegut en temps de la clandestinitat (projeccions a les cases particulars de Jaume Vidal en el carrer Antoni Marquès, a la casa de Vicenç Mates a Santa Maria del

Camí i, posteriorment, a Bunyola; en els col·legis on hi havia professors progressistes -CIDE, Pius XII-; l'Escola de Magisteri... va ser Serguei Mikhàilovitx Eisenstein. Pel·lícules com La vaga (1924); El cuirassat Potiomkin (1925) o Octubre (1927) eren estudiades, analitzades i comentades fins als darrers detalls. En Vicenç Mates i en Jaume Vidal ens feien copsar -i això que nosaltres, abans de la projecció, ja havíem llegit tot el que fins en aquells moments s'havia editat a l'Estat espanyol sobre els directors i les pel·lícules!- les troballes tècniques, les aportacions a la cinematografia mundial, dels mestres soviètics.

Per la meua banda, estudiós des de feia anys de la història de la Revolució Soviètica, m'encarregava de precisar alguns detalls polítics mals de copsar o de difícil comprensió. S'ha de recordar que aleshores -en els anys finals de la dictadura- no solament anàvem a veure les projeccions d'aquestes genis de la cinematografia mundial per simple curiositat intel·lectual (que n'hi havia, i molta!), sinó també per necessitat militant. Desenes de militants de l'OEC, de les Plataformes Anticapitalistes d'Estudiants i de les Comis-

sions Obreres Anticapitalistes aprenueren les primeres nocions d'història de les revolucions mundials mirant aquests films i escoltant els comentaris que es feien durant i després de la projecció de les pel·lícules.

Una altra qüestió estretament relacionada amb l'anterior era conèixer els resultats de les tergiversacions estalinistes de la història. Mirant i estudiant Octubre, per exemple, també provàvem de copsar on i en quin moment havien actuat les tisores estalinistes per anihilar, d'aquella portentosa història del proletariat, el paper essencial de Trotski al costat de Lenin.

Amb el temps -i només havien passat deu anys d'ençà el triomf de la Revolució fins

a la filmació d'Octubre!- la nova burgesia «roja» que havia usurpat el poder als treballadors a l'URSS, s'encarregaria d'esborrar qualsevol referència al papers dels autèntics bolxevics en els esdeveniments d'octubre. Totes les aparicions de Trotski a la pel·lícula foren sistemàticament tallades a fi que el poble soviètic, els treballadors i revolucionaris d'arreu del món, no tinguessin una visió real de qui dirigí realment la Revolució, quins eren els objectius finals d'aquesta (lluny de recrear amb noves banderes l'antic imperi dels tsars o de crear una nova burgesia en substitució de la que havia enderrocat el poble treballadors de totes les nacions de l'ex-imperi). Ω

## LA SOLUCIÓ ÉS LA LEGALITZACIÓ

Diverses associacions i veus molt autoritzades de la societat civil, cada dia reclamen amb més força, que les anomenades drogues toves (i més a llarg termini les anomenades drogues dures) puguin ser legalitzades. El debat és viu i està al carrer. I més quan aquesta és una qüestió que té moltes ramificacions, tocant -ni que sigui tangencialment- la majoria d'àmbits i sectors de la nostra societat.

Així, el primer gran argument a favor de la legalització de les drogues no legals, és que la seva prohibició produeix molts més danys (tant a nivell individual com col·lectiu) que no pas la decisió contrària. El manteniment d'una actitud dogmàtica i hipòcrita envers la droga -sobretot en substàncies com l'haixix o la marihuana, que podrien ésser considerades, sanitàriament parlant, igual o menys perjudicials que l'alcohol o el tabac- és la causa de molta delinqüència, malestar ciutadà i angoixa col·lectiva. D'altra banda, pel que fa a la qüestió de les, anomenades, drogues dures (principalment la cocaïna i l'heroïna) la cosa és més complicada, però també s'hauria d'avançar -ni que sigui a mig i llarg termini- cap a una intel·ligent legalització.

Un altre argument en pro d'una raonable regularització de les drogues il·legals,

és que d'aquesta manera, les institucions públiques, l'estat social i democràtic de dret, aconseguiria fer aflorar una activitat econòmica que en aquests moments forma part de l'economia submergida i, que en conseqüència, no paga impostos. Així doncs, amb la venda lliure, però regulada pels poders públics, d'aquests productes i, amb un control sanitari estricte, s'aconseguiria recaptar uns diners que podrien servir per incrementar i/o millorar programes socials a favor de persones drogoaddictes. Al mateix temps, es podrien desactivar molt millor les màfies que «juguen» amb la il·legalitat, com el seu principal aliat per estendre els seus perversos tentacles i, en definitiva, per incrementar la corrupció i infectar mortalment la democràcia.

En conclusió, que sospesant totes les possibilitats i tenint molt en compte que en aquesta complexa qüestió de les drogues no es pot caure en el simplisme, l'opció més assenyalada per tota la societat, és obrir el camí (amb les necessàries reformes legislatives i unes acurades campanyes pedagògiques de prevenció) vers una legalització, amb tots els ets i uts, d'aquestes substàncies que actualment són il·legals. Ω

JOSEP M. LOSTE i ROMERO

## La cultura a les Illes: Els Premis Literaris de l'Ateneu Científic, Literari i Artístic de Maó

### Menorca: Miquel López Crespí guanya el Premi de Literatura de l'Ateneu de Maó

El jurat va destacar el poemari de López Crespí per la seva solidesa, coherència i gran perfecció formal i va posar l'atenció en la sorprenent combinació de la duresa del contingut amb la bellesa de la forma.

L'escriptor de sa Pobla (Mallorca) Miquel López Crespí acaba d'obtenir un dels premis literaris més prestigiosos de les Illes. Es tracta del premi de poesia «Joan Ramis i Ramis» per a obres de creació literària.

El diari Menorca (19-I-02) i el jurat del premi de literatura de l'Ateneu Científic, Literari i Artístic de Maó destaquen en primera pàgina (i pàgines interiors) «la solidesa i bellesa de Cercle clos, l'obra del poeta mallorquí». La crònica que informa d'aquest gran acte cultural diu igualment: «L'escriptor mallorquí Miquel López Crespí (sa Pobla, 1946) ha estatenguany el guanyador del Premi de l'Ateneu, que aconpleix la seva quaragèsima edició. L'obra poètica Cercle clos ha estat l'escollida pel jurat com a mereixedora del «Joan Ramis i Ramis» de creació

literària, guardó que va ser lliurat ahir pel capvespre a la seu de l'Ateneu de Maó.

El jurat, format per Maite Salord, Miquel A. Limón, Elisa Pons, Elisa Fernández i Damià Borràs, amb Catalina Seguí com a secretària, va destacar el poemari de López Crespí per la seva solidesa, coherència i gran perfecció formal i va posar l'atenció en la sorprenent combinació de la duresa del contingut amb la bellesa de la forma. «[...] L'acte de lliurament va comptar amb la presència del conseller d'Educació, Cultura i Esports Josep Portella, juntament amb els representants de la Caixa i Sa Nostra, entitats financeres que, juntament amb el Consell de Menorca, han col·laborat en aquest premi».

L'Ateneu de Maó, una de les institucions culturals més importants de Menorca, fidel a la idea de cultivar, fomentar i divulgar els valors culturals de Menorca des de la seva fundació l'any 1905, acordàenguany fer pública la XL convocatòria del Premi Ateneu de Maó a per a obres de creació literària.

Miquel López Crespí és novel·lista, autor



Algunes de les màximes autoritats culturals i polítiques del Consell Insular de Menorca, de l'Ateneu de Maó i de diverses institucions menorquines en el moment de lliurar el Premi de Literatura a l'escriptor de sa Pobla Miquel López Crespí.

teatral, poeta, historiador i assagista. Aquest autor començà l'any 1968 les seves col·laboracions (especialment literàries) en la premsa de les Illes: Diario de Mallorca,

Última Hora, Baleares, Cort... Membre de l'oposició antifranguista ha deixat constància d'aquesta lluita per la llibertat del nostre

poble en nombrosos llibres i articles, especialment en el llibre de memòries

L'Antifranguisme a Mallorca 1950-1970 i en les obres d'assaig Cultura i antifranguisme i No era això: memòria política de la transició. Ω

(Redacció)



## CIUTAT



Fa 7 anys que en Rafel Fajardo regenta el Bar 7 de Juliol al carrer Gilabert de Centelles, just darrera el Corte Inglés de Ciutat. Tel. 971 467 654



Fa 3 mesos que n'Enric Vítory regenta el Restaurant La Balanguera al carrer Juan Maura de Ciutat. Despatxa menús a 10 €, a la carta se menja per una mitjana de 25 €. El matins berenars de qualitat. Tel. 871 940 856



Fa 20 anys que na Carme Prohens va obrir l'Escoleta d'Infants Avinguda a la barriada del Tren de Ciutat. Tel. 971 462 064



Fa 30 anys que n'Àngela Ramis de Centelles va obrir la Rentaduria Estil al carrer Vinyassa de Ciutat. Tel. 971 464 004



Fa un any i mig que n'Ufe i na Cati regenten la carnisseria Ufe i Cati al carrer de Joan Maura de Ciutat. Tel. 971 466 110

## BÚGER



Fa 2 anys que n'Antoni Rosselló i na Bet Marroig regenten el Bar Can Pixon a Búger. Despatxen els berenars i les tapes. Tel. 971 516 654



Fa 20 anys que na Magdalena Torrents regenta l'Estanc de Búger. Són pare, va obrir aquest establiment fa 70 anys. A la foto amb la seva filla i hereva Maria Magdalena Morro. Tel. 971 516 159

## Cronologia de la Història de tot Catalunya



### ANY 1522: Germanies i l'apogeu genocida-inquisitorial de l'Espanya Negra

PER RICARD COLOM



colomtaube@hotmail.com



**De com els espanyols censuren, escapcen i reescrueixen la Història: els mentiders com a fills del dimoni.**

A les capitulacions de Sta. Fe els Catòlics concedien a Colom un 10% de totes les possessions que descobrís en el seu viatge. Lluís de Santàngel, ric hom valencià tresorer de la Confederació catalanoaragonesa, pagava l'expedició.

Quan els Catòlics s'adonaren de què havia descobert Colom, maniobraren per fer-se arrere en això del 10%: era massa.

En aquella època Castella tenia uns 8 milions d'habitants i la Corona catalanoaragonesa sols un milió, en molta inferioritat política i militar (Fernando, anomenat «catalanote» i «viejo catalán» per la xenòfoba aristocràcia castellana deia: la boñigas de Castilla son oro en Aragón).

Castella anà maniobrant durant els pròxims anys per a quedar-se en exclusiva amb tot l'or americà.

Llegiu aquest documentat estudi d'en Puigneró i Bilbeny: <http://www.unitat.org/colomn.htm>

Durant els Àustries tot llibre sobre Amèrica era estretament vigilat, censurat i reescrit, els vaixells sistemàticament escorcollats a fi d'amagar el gran Genocidi contra els amerindis (més de 100 milions de morts en dos segles). D'això en digueren la «leyenda negra inventada por los luteranos».

«Espada de infieles, martillo de herejes y forja de Imperios», però en realitat «picaros, soplones, inquisidores y caciques». Ja els coneixem, no cal ni que ens ho expliquin.

«Estim la Llibertat, i l'estim més a mesura que conec millor la submissió del poble a l'esclavatge, a l'opressió i a la tirania, i a horribles ídols del passat que brillen, lluitats pels ressecs llavis dels esclaus.

Però, en aquest amor per la Llibertat, també estim aquells esclaus, perquè cegament van besar els morros de bèsties ferotges, en calma i beneïda inconsciència, sense sentir el verí dels escurçons i cavant, sense saber-ho, llurs tombes amb llurs pròpies ungles». (Jubran Khalil Jubran, escriptor i artista libanès emigrat als Estats Units).

Principis 1522: Violències, saqueigs i crims arreu Mallorca.

12-2-1522: L'arrendador del dret de la sal a València afirma, potser exageradament, que durant la guerra més de 7.000 cases de moros se n'havien anat, més de 10.000 persones havien mort en combat, havien fugit del regne més de 4.000 cases de cristians, i que bona part dels moros dellà el Xúquer vivien refugiats a les muntanyes de la Bèrnia.

2-1522: Desfeta agermanada a Pollença (Mallorca): més de 200 nins i dones hi són cremats vius, a dins l'església, i els homes esquarterats i penjats pels imperials castellans.

3-3-1522: Atac a can Vicent Peris, cap agermanat valencià, qui és assassinat.

## CIUTAT DE MALLORCA



Fa 8 mesos que n'Aina Alcover regenta la botiga de làmpades Punt de Llum al carrer de Francesc Sanxo de Ciutat. També té la botiga Punt de Llum on estava l'Elèctrica Moderna que tenia la seva família des de principis del segle passat. Tel. 871 931 444



Són na Marilena Cuat i na Maria Oliver. Fa 12 anys que na Marilena regenta el Gimnàs Olímpic al carrer de la Reina Maria Cristina de Ciutat. Són pare, en Jaume Cuat va obrir aquest establiment fa 40 anys, quan no n'hi havia cap a dins Ciutat. Tenen un club de judo i un d'escalada. Fan tota classe d'activitats gimnàstiques. El darrer crit és l'spinning (bicicleta estàtica. Tel. 971 753 909



En Rafel Rúbio és el president del Gremi de Perruquers de Mallorca. Són 600 establiments associats de perruqueries unisex, de senyors i de senyores, un 60% dels establiments de Mallorca que fan festivals, competicions, cursos, van a congressos i fires. Tenen descomptes en els productes de perruqueria a la distribuïdora que el president regenta al carrer de Lluís Salvador de Ciutat. Tel. 971 761 471



5-3-1522: Inici de la paor blanca contra els agermanats.

3-1522: El basc Ignasi/Iñaki de Loiola arriba a Manresa (Bages), on es convertirà, en part en llegir «La imitació de Crist», el gran bestseller cristià durant molts segles.

Primer Encobert, Enric Manrique de Ribera, suposat fill de Don Juan (fill mort dels Reis Catòlics).

4-1522: Luter respon als insults d'Enric VIII d'Anglaterra, nomenat «defensor de la fe» pel Papa: «rei de mentides, el rei Enric, per dissort de Déu rei d'Anglaterra». Que de cristià aquest rei no en tenia res ho demostraran els seus fets posteriors -per ex. en assassinar quasi totes les seves mullers-, malgrat el pompós títol papal. Els luterans començaran a pregar per ell (pregueu pels vostres enemics) i el resultat acabarà essent la creació d'una església anglesa separada del Papa.



HENRY VIII, Rei d'Anglaterra.

23-4-1522: Els imperials tallen les comunicacions entre Pollença i Sa Pobla (Mallorca), i hi ha batalla a Crestatx al pujol de Çon Sabater, amb més de 3.000 combatents. Hi moren més de 300 agermanats.

18-5-1522: L'Encobert, l'histrió xatívi qui es fa passar per nét del Catòlic, és assassinat a Burjassot (L'Horta).

Després d'aquest primer Encobert -poca imaginació-, en sorgeixen uns altres més: Joan Bernabé, qui maldarà per estendre la revolta a l'Aragó, el pagès Antoni Navarro i el capellà Joan lo Portuguès.

28-6-1522: Assassinat de Joan Llorenç, «paraire» (teixidor de llana), un dels caps agermanats qui havia propugnat un règim com el de les ciutats italianes: «No es rebran més drets ni suraran altres lleis que les ben donades, com per la Senyoria de Gènova».

1522: Pere Pont, bisbe de gràcia i inquisidor-substitut a Mallorca, és acaçat pels agermanats.

Al Principat hi ha hagut revoltes locals, coetànies però sense coordinació amb València ni Mallorca. Són silenciades i escassament reprimides. El municipi barceloní ho aprofita per demanar infructuosament a l'Emperador-comte el lliure comerç amb Ameríndia, tot esgrimint la fidelitat de l'engròs del Principat. Però, tot aprofitant les Germanies i la feblesa i divisió catalana, Castella exclou cada volta més enèrgicament els catalans i aragonesos de qualsevol conquesta i comerç amb Ameríndia (és molt probable, tanmateix, que en l'expedició a Mèxic hi hagués marina catalana).

Primer document oficial del Regne valencià redactat en castellà.

Forta alça de preus a Mallorca.

En Ramon Folc de Cardona-Anglesola, qui fou vir-

rei de Sicília-Nàpols, mor. Progressivament l'Emperador anirà anomenant castellans per als alts càrrecs dels reialmes confederats d'Aragó-Catalunya, a causa de l'afebliment català en comparació a l'enfortiment castellà.

Setge i presa de Rodes pels otomans als cavallers de St. Joan, el pes hi pertany als jenízars, la majoria dels quals són cristians orientals recrutats pel dervitxisme, un moviment místic musulmà. Els turcs controlen el tràfic comercial venecià i genovès.

Després de la mort de F. Magalhaès (1480-1521) -Magallanes segons la propaganda espanyola- la seva tripulació acaba voltant la Terra per primer pic.

Bertomeu Casaus o Casals -De las Casas segons la propaganda espanyola- ingressa als dominics proindígenes.

Radicalització pro-Reforma de Wittemberg i la seva universitat, la Roma alemanya, s'esdevé el nucli de la Reforma. Luter hi reassumeix, a risc de la pròpia vida, les seves funcions com a professor i enllesteix la traducció del Nou Testament a l'alemany. Aquesta versió en alemany del sud serà la base de la futura normativització de la llengua alemanya.

El Consell de Zürich atorga total confiança a Zwingli i prohibeix els joves d'allistar-se en exèrcits estrangers. Zwingli comença a promoure la desvinculació envers el Vaticà i el Papa.



Traducció del Nou Testament per Luter.

1522-1523: Papat d'Adrià VI -Adriaan Floriszoon, en neerlandès, nat a Utrecht-, antic preceptor del Kaiser. Un home responsable i mesurat, qui talla amb el refinament mundà i les frivolitats italianes, i és, per tant, boicotejat des dels càrrecs vaticans, que volen festa i pompa.

Revolta dels cavallers de l'Imperi, casta guerrera feudal en decadència: ara s'apleguen en bandes armades que malden per beneficiar-se de la progressiva secularització de béns de l'Església. Luter els desautoritzarà.

## SA POBLA



N'Antoni Martorell i n'Esperança Barre són els amos de l'empresa Flors i Plantes Petra d'Inca. Els trobarem al mercat dominical de sa Pobla. Tel. 971 501 725



Fa 19 anys que na Maria Perelló va obrir l'Òptica sa Pobla i carrer de sa Plaça. A la foto amb la seva ajudant Eli-sabet Maiol. Tel. 971 541 879



Fa 6 anys que na Francesca Aguiló i en Ramazan Kaya regenten Sa Tenda Nova a sa Pobla. El pare de na Francesca va obrir aquesta botiga de confecció fa 45 anys. Tel. 971 541 111



Fa 31 anys que n'Àngel Cuevas i n'E-loisa Trenado posaren una fàbrica de bosses de gel a son Castelló. Tres anys més tard la fàbrica es calà foc i llavors posaren una fàbrica de joieria al carrer Arquebisbe Espàrrec de Ciutat. Són especialistes en cordons, botones, polseres buides... Reparteixen arreu de Mallorca. Tel. 971 245 904



Són els amos i el personal del Restaurant can Cotà al carrer de sa Lluna de sa Pobla. El seu plat favorit és el bacallà amb pebres. Se menja a la carta per una vintena d'euros. El menú dels dies feines en val 6. Tel. 971 542 713

## CIUTAT DE MALLORCA



Fa 3 anys que en Pere i na Mati regenten el Bar Reina Cristina al carrer de la Reina M. Cristina de Ciutat. Entre pans i begudes. Tel. 971 200 886



Fa 12 anys que la família Maqués regenta la botiga Marques Maqués a la barriada de l'Obelisc de Ciutat. Venen a l'engròs objectes de regal, electrodomèstics etc. Tel. 971 295 946



Fa 10 anys que na Juli Tribados i na Margarida Comes obren la Perruqueria Marga i Juli al carrer Guillem Galmès de Ciutat. Tel. 971 758 481



Fa 7 anys que na Luz Lucianne de la República Dominicana regenta el Restaurant La Zarzuela al carrer del Renou de sa Pobla. Despatxa menús a 6. Tel. 971 540 868





PAPA ADRIÀ VI.

7-1522: L'Emperador arriba a la Península.

8-1522: Francesc Ubach arriba a Mallorca en nom de l'Emperador per pacificar-la: rebutjat pels radicals -inconscients de la pròpia feblesa-, no hi ateny res.

10-1522: Tropes imperials desembarquen a L'Alcúdia (Mallorca). L'exèrcit agermanat mallorquí hi pateix una gran desfeta, i moren més de mil homes.

3-11-1522: Nova desfeta agermanada a Çon Fornaris (Sa Pobla).

11-1522: Una altra derrota agermanada a la batalla de Rafal Garcés (Mallorca). Els supervivents s'arreceren entre les murades de Ciutat, on resistiran un setge de 3 mesos.

5-12-1522: Rendició dels agermanats a Xàtiva, la segona ciutat valenciana.

12-1522: Rendició d'Alzira (Ribera Alta). Pràcticament, fi de la Germania valenciana.

d. 1522: Zwingli (1484-1531), humanista format a les Universitats de Basel/Basilea i Wien/Viena, i rector de Zürich, s'oposa obertament als abusos de Roma. Després de prendre Anna Reinhard per muller, acull en sa casa protestants emigrats.

29-1-1523: «67 Conclusions» d'en Zwingli a la Primera Dis-



ZWINGLI.

cusió de Zürich. Oposició del Vicari General de Constança però suport del Consell de la ciutat. Comença la Reforma suïssa.

principis 1523: Iniaki de Loiola marxa de Manresa (Bages), ja convertit.

primers 3-1523: Rendició dels agermanats a Ciutat de Mallorca, llur fortí.

7-3-1523: La Germania és aixafada definitivament a Mallorca. Ferotge repressió: 128 penes de mort, 25 executats sense judici, 37 a galeres i a tots aquests i a 195 més, confiscació total de béns, després de la rendició de Ciutat.

3-6-1523: Sentència contra Joanot Colom: que «sia degollat per lo coll davant la Porta Pintada, escortat i los corters sien posats a certs fahedors, los quals perpètuament s'ha d'anomenar los pilars de Colom, e lo cap d'aquell amb una llanterna de ferro sia penjat a la Porta Pintada». Allà romandrà fins al 1820, que vénen els liberals, quan s'havia perdut ja la memòria col·lectiva de la Primera i de la Segona Germania i de la Guerra de Successió.

1523: Uns 6.000 han estat els morts als camps de batalla durant les Germanies: en total vora 12.000 morts, 70 llocs cremats, danys valorats en 700.000 ducats, com a màxim.

Un Noble valencià: «no menos mal han hecho éstos (els soldaders) que los agermanados en robos y destruir los lugares».

Germana de Foix, vídua del Catòlic, exament del Kaiser i muller del marquès de Brandenburg -capità general del Regne-, és nomenada virreina, com si fos una cruel sàtira al nom de la revolta que acabaven d'esclafar, i protagonitzarà una vergonyosa i duríssima repressió, amb Diego Hurtado de Mendoza. Amb Elionor -madrastra del Cerimoniós- i Maria Consuelo Reyna -l'esbirra mediàtica del genocidi mental espanyol a València- constitueixen les «Tres Desgràcies» antivalencianes, ferotgement corrosives.

Els caps agermanats són burgesos nous, ascendents, obligats a dures multes, així com també els gremis i les viles reials o franques. També els senyors fan pagar multes a llurs súbdits agermanats.

«E los pobles restaren hostigats, perquè veien que la composició no era càstig sinó modo de haure diners» «més agermanats estaven en lo cor après d'estos càstigs que no abans e així restaren molt males voluntats...» (Notari Miquel Garcia).

Germana de Foix queda vídua del marquès de Brandenburg.

Concordat del Vaticà amb l'Emperador, amb cessió de poders al Cèsar: comença la conxorxa per a cedir la Confederació Catalanoaragonesa al control castellà, a canvi de l'ajut imperial-castellà contra el protestantisme, tal com féu el Vaticà amb França contra l'Occitània albigenca a principis del s. XIII.

Els cavallers de Francònia i de la petita nació de Suàbia ataquen els principats eclesiàstics i reparteixen les terres entre els camperols.

Suècia s'independitza de Dinamarca. La nova dinastia sueca, els Vasa, estén el luteranisme per Suècia i per la seva colònia, Finlàndia/Suomi.

Lefevre Detaples fa una versió directa del grec del Vell Testament.

Desfeta dels cavallers imperials, que havien atacat l'arquebisbe de Treveris. Els mateixos prínceps luterans defensen l'arquebisbe catòlic.

darreries. 9-1523: Mor el papa neerlandès, Adrià VI.

Tardor: 1523: El poble saqueja temples i crema imatges devers la regió de Zúric.

26 a 28-10-1523: Segona Discussió de Zúric.

19-11-1523: El cardenal Juli de Mèdicis és elegit Papa, després de més de 50 dies de debats.

26-11-1523: Coronació del Mèdicis, amb el nom de Climent VII.

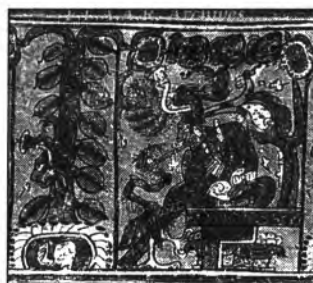


CLIMENT VII (JULI DE MEDICIS)

1523-1524: L'Emperador compra Frísia, petita nació entre els Països Baixos, Alemanya i Dinamarca.

1523-1534: Papat del florentí Climent VII (cardenal Juli de Mèdicis), un altre Mèdicis i, per tant, un altre Papa renaixentista i exclusivament polític, amb una diplomàcia curulla d'intrigues.

1523-1542: Els espanyols ocupen el país dels Maies: «Arrencaren nostres fruits i branques, cremaren nostra soca, però nostres arrels no pogueren matar» («Popul Vuh», llibre sagrat maia en parlar de la bestial conquesta forastera i de l'acostumat genocidi espanyol).



POPUL VUH, Història maia de la Creació: «Arrencaren nostres fruits i branques, cremaren nostra soca, però nostres arrels no pogueren matar» (en parlar de la bestial conquesta forastera i l'acostumat genocidi espanyol contra els autòctons, 1523-1542).

1523-1572: Alacant passarà de 915 a 1471 «focs» (cases), la ciutat de més ràpid creixement devers el sud. Ω

## Somos todo lo honrados que usted quiera creer

Mayor Oreja, exministre d'Interior, és propietari i accionista de les 3/4 parts de la policia privada/empreses de guàrdies jurats de l'Estat espanyol. Això és posar la rabosa a tenir cura del galliner.

El P.P. fa amb la seguretat pública el mateix que amb la sanitat pública o amb l'ensenyança pública: intentar enfonsar tot el sector públic amb falta de mitjans, descontrol, privatitzacions aberrants, etc. per beneficiar la privada.

Quin interès pot tenir a acabar amb la delinqüència o en què li beneficia econòmicament acabar amb el terrorisme. Com diu la cançó: «Somos todo lo honrados que usted quiera creer». És comprensible que es negui en rodó a qualsevol negociació i que fins i tot intenti criminalitzar un partit democratacristià com el Partit Nacionalista Basc a través de la nauseabunda premsa naziespanyola encapçalada per Anson. Ω

## Notícies esportives valencianes

Al «Mundo Deportivo» del passat 16, pàg 20 a la part d'avall, llegí un parell de notícies interessants (la cosa anava sobre el furt que l'àrbitre madridista de torn féu, del partit contra el Madrid, a València).

1ª) «Las peñas del Valencia denuncian el madridismo de Eduardo Zaplana»

El presidente de la Generalitat Valenciana Eduardo Zaplana no escondió su madridismo en el palco del Bernabeu. Zaplana no ocultó su alegría tras el gol de Morientes e incluso recibió una felicitación muy especial por parte de Pitina, la mujer de Florentino Pérez. Pero ya antes del partido dijo que sería «feliz con un Madrid campeón y el Valencia segundo». Todo esto no ha gustado nada en Valencia y, ayer, las peñas del club «che» emitieron un comunicado oficial mostrando su descontento. Consideran «poco oportunas y políticamente incorrectas algunas de las declaraciones realizadas por D. Eduardo Zaplana, mostrando, abiertamente, sus simpatías por el Real Madrid».

(Comentari meu: Quin president de la Generalitat més poc professional: en comptes d'agrair la mà que li dona milions i negocis, es mostra abans com a hooligan madridista. Realment és que hi queda retratat el seu món mental).

2ª) Una oportuna declaració populista d'UV que he trobat a faltar en el BNV.

«Unió Valenciana habla de favores como en el «anterior régimen»

La actuación de Pérez Pérez del pasado domingo ha traspasado el ámbito deportivo para pasar al político. Ayer, Unió Valenciana, a través de su secretario de deportes Juan Manuel Garrote, fue tajante y aseguró que «como en los buenos tiempos del anterior régimen, el Real Madrid sale al campo con la tranquilidad de una actuación arbitral favorable a sus intereses». Pero no sólo «recibió» el árbitro, también le tocó el turno a Eduardo Zaplana. Para Garrote, su actitud el domingo en el Bernabeu fue «lamentable», aunque «no es de extrañar por parte de uno de los fundadores de la Peña madridista de Benidorm y falso converso al valencianismo». Ω

Ricard Colom.



## El silenci dels anyells

El meu veí és diu Jordi. És de pare andalús arribat al Gironès quan era un bordegàs i de mare ganxona. Per cert que el pare se sent a hores d'ara tan arrelat al país que no mira prim a l'hora de proclamar el seu independentisme.

Aquest estiu, en pocs dies de diferència, en Jordi fou insultat des d'un cotxe per contestar en català als rodals de la platja de Pals (L'Empordà). I, posteriorment, va sentir en directe com un subsaharià era humiliat amb una frase similar a aquesta: «Negro de mierda. A ver si te rajo». Aquest segon cas es va produir el divendres 10 d'agost quan en Jordi esperava el seu torn a l'Oficina de Treball de la Generalitat de Catalunya (O.T.G.) a Girona. El subsaharià a qui anaven dirigits aquests despropòsits, que també era a la sala d'espera, no va acabar d'entendre què passava. I en Jordi va ser l'únic que es va encarrar a l'home dels insults, que en veure que algú els hi retreia va depositar la seva actitud. Les empleades de l'O.T.G. d'aquell matí van fer veure que no se n'adonaven de res i tota la resta dels que esperaven van quedar encongits. Aquest és un dels drames de la societat d'avui: davant de fets com el descrit, pocs són els que surten en defensa dels més desvalguts. El físic judeoalemany Albert Einstein pensava que «El món no està pas amenaçat per males persones, sinó per aquells que permeten la maldat».

Hi ha formes de violència de la qual la ciutadania s'inhi-beix, tot i que el violentat difícilment pot fer res. I, aleshores, el covard de torn, que es pensa que té el poder d'amenaçar, se sent més fort que mai davant la nostra passivitat i la impotència de la víctima. Per contra, la ràbia i la indignació són alguns dels ingredients d'aquella agressivitat necessària per mantenir i potenciar l'autoestima tant individual com col·lectiva. I és des d'aquest ànim combatiu que el psiquiatra Carlos Castilla del Pino afirma: «Hi ha amors destructius (...) Mentre que hi ha odis positius, com l'odi a la injustícia, al mal, a un dictador. Detestar Pinochet o Franco és positiu, perquè si no fos així, no es lluitaria contra ells» (Muy interesante, març/abril de 2001).

A França, Estats Units, Rússia, Xina... les respectives revolucions mai haurien esclatat si el refús contra el poder dèspota no hagués estat el detonant. I és que els grans canvis històrics a favor de la igualtat de drets, en la seva majoria, s'han produït quan les classes desfavorides, en una situació límit, han actuat com un sola persona. Altrament no hi hauria hagut manera humana de canviar res. Perquè amb cartes d'amor és difícilíssim que els anyells puguin posar entre les cordes al llop. No oblidem que en plena revolució francesa sentir por era una indignitat, un assumpte de gent feble, ignorant, covarda. Venia a ser quelcom oposat a la democràcia, l'humanisme, la civilització.

Tot i que el menyspreu que va contemplar en Jordi no anava directament cap a la seva persona, el meu veí em digué que el dia de la l'O.T.G. va respondre amb la valentia que no havia tingut davant l'automobilista. I és que quan l'insultaren vora la platja de Pals pel fet d'exterioritzar la seva catalanitat, va quedar clavat, sense saber com actuar. Això, però, li va permetre de pensar i repensar la seva reacció davant d'un atac de xenofòbia, en general, i d'anticatalanisme, en particular.

Malgrat que els catalans, en algun moment o altre, hem sentit impropis per raó de la nostra nacionalitat, ho acabem acceptant com aquell que viu impedit. Darrerament, Toni Strubell i Rosa Calafat, tots dos ensenyants i escriptors, han donat a conèixer dues opinions entorn la forma de reaccionar d'una col·lectivitat. El primer ho feia amb unes paraules de José Saramago: «Allò que defineix les nacions és la capacitat del seus habitants per a la indignació». I la segona, amb unes altres de Miquel Bauçà: «Una cultura, més que el tarannà d'una tribu, és el sistema de rebuig de què disposa per afrontar les altres, hostils o no hostils».

El compromís de Warner per versionar en català les propietats pel·lícules de Harry Potter o el retorn del català als matins de Ràdio Vic ha estat possible gràcies a la pressió popular. Poques vegades, però, som capaços de denunciar les discriminacions, la perversitat. I sovint confonem la tolerància amb la indulgència, amb el maltracte. En aquests casos Mahatma Gandhi sostenia: «Allò més atroz de les coses males de la gent dolenta és el silenci de la bona gent». Ω



**Quim Gibert,**  
psicòleg

## El clam de les clementines

Les exportacions de les famoses mandarines de la varietat clementina estan baixant de manera alarmant. El principal motiu és el veto dels Estats Units d'Amèrica a la seva importació, tot arguint motius fitosanitaris.

El sector agrícola d'arreu dels Països Catalans està experimentant una transformació en molts sentits traumàtica. Curiosament, aquest ha esdevingut el sector econòmic més globalitzat tot i pertànyer tradicionalment al més pur caràcter local.

En el cas de les clementines la situació és especialment greu per les comarques de Castelló i València que depenen d'aquest apreciat cultiu. La seva qualitat no és raó suficient per entrar en els mercats internacionals, hi ha com sempre, d'altres motius, de caràcter polític que en modelen la seva idoneïtat.

Per tots aquells que afirmen que els motius en darrer terme són econòmics, aquest és un bon exemple per desmentir-ho. La política nord-americana és altament proteccionista envers els seus propis llauradors, i en tot cas, dona prioritat als fruits del camp on els seus capitals hi tenen inversions realitzades.

Curiosament, malgrat que Zaplana i Aznar són de la mateixa corda, el que és president de la Generalitat ignora que les possibilitats de futur del seu país també són les del camp, i no fa per a que Aznar intervingui en aquest afer. Ben al contrari, els governs del PP, sigui el de València sigui el de Madrid, estan fent favors immenses a qualsevol pretensió de l'administració USA.

El foment de l'antiamericanisme ha estat una constant de moltes estratègies polítiques catalanes, més o menys minoritàries, i, tot sigui dit, sempre han resultat un fracàs. El temps està demostrant que els aliats dels «americans» sempre van millor. No obstant això, per el cas de les clementines no hi ha motius sòlids per creure'n la seva versió.

La defensa del model de mercat, basat en la lliure competència i circulació de bens és una de les banderes de la superpotència. Si les clementines tenen un mercat a Europa i, també, com és el cas, als Estats Units d'Amèrica, aquesta ha d'ésser raó de pes del tot concloent. I denunciar, aquesta situació no és fer antiamericanisme com sembla que tingui por de demostrar Zaplana, Aznar o Piqué. Tot al contrari, tindrien una bona raó per fer alguna cosa útil als interessos econòmics dels catalans. Per altra banda, cosa que es venten de fer molt, però que a la pràctica consideren comptadíssimes vegades.

Si des del nord del Paísos Catalans aquestes qüestions no es viuen amb la intensitat que mereixen, i ara per exemple s'està més pendent del que calgui per el sector del porcí o en altre temps en el de l'avellana, és per un mala dita que ments perverses van estendre sense motiu: «txé i home de bé no pot ser». Per sort de tots, ja han passat els temps de la mútua ignorància, doncs ara les notícies les compartim amb suficient promptitud com per desmentir-les si cal.

El tema de les clementines té una provocació molt clara: el veto fefaent de l'administració nord-

americana. És un tema que no té volta de full, i sobre el qual sols en pot eixir una resposta: respondre amb la mateixa moneda. Es dir, com és el cas de la limitació a la lliure circulació d'un producte agrari, sols resta fer el mateix, no servint-se dels seus productes. De fet, si hi hagués una mínima coordinació nacional seria molt senzill fer-ne pressió. Per començar, estic pensant amb les nous de Califòrnia.

Ben pensat, d'ara en endavant, almenys fins que les clementines no regnin en els supermercats dels USA, comprar nous de Califòrnia pot causar mal de ventre. Molta gent ja ho està considerant, i patint: les nous de Califòrnia fan anar de bòlit al WC i ningú en vol comprar! No sé si és veritat! No sé si algú m'ho voldrà desmentir.

Les mesures de boicot d'origen popular tenen poca incidència, i sovint només desperten una lleu adhesió entre la majoria de la població. Tanmateix, en el cas de les clementines, tant conegudes i apreciades arreu dels Països Catalans, pot resultar factible una mesura d'aquestes característiques. Més si, com d'un temps ençà s'ha demostrat, els canals de solidaritat nacional estan enfortits en gran manera.

ASAJA, organització agrària amb interès sobre la qüestió, ja n'ha parlat públicament d'escometre semblant mesura de boicot, tot i que encara no ha concretat si el cap de turc seran finalment les nous de Califòrnia. Ω

**Llorenç Prats-Segarra**

(campusjove@correu.vilaweb.com)

## S A L M 5

### Contra Anson, Maria Consuelo Reyna, «As» i resta de Brunete mediàtica (Dictadura moderna subliminal per exterminar-nos com a poble)

**Escolta, Senyor, les meves paraules**

**1 Per al mestre de cor: a la tonada de «Hannehilot». Salm del recull de David.**

- 2 Escolta, Senyor, les meves paraules, acull el meu anhel.
- 3 Estigues atent al meu crit d'auxili, rei meu i Déu meu, perquè és a tu que jo implor.
- 4 Senyor, escolta el meu clam a trenc d'alba: t'expos el meu plet de bon matí i em qued esperant.
- 5 Tu no ets pas un Déu que es complaigui en la maldat, no admetes el dolent a casa teva;
- 6 els homes obcecats no resisteixen la teva mirada. Detestes els amics de males arts,
- 7 fas desaparèixer els mentiders; l'home fals i sanguinari, tu l'abomines, Senyor.

8 Però jo, per la teva gran bondat, entre a casa teva i em prostern ple de reverència davant el santuari.

9 Guia'm, Senyor, tu que ets just, perquè hi ha qui em vol mal; aplanava davant meu el teu camí.

10 En els seus llavis no hi ha sinceritat, tenen el cor ple d'intriga; sota una llengua que afalaga hi ha un sepulcre obert.

11 Déu meu, sentència'ls. Que els facin caure els seus mateixos plans. Proscriu-los per tantes sedicions, ja que es revoltent contra tu.

12 Però que s'alegrin els qui es refugien en tu, que ho celebrin per sempre. Als qui estimen el teu nom, empara'ls i que exultin.

13 Tu, Senyor, beneeixes el just, el teu favor el protegeix com un escut. Ω



## Els nazis del PP

«R.» <colomtaube@hotmail.com>

Dedicat per Lluís Llach als obrers i joves assassinats per la policia espanyola el 1976 a dins d'una església de Gasteiz/Vitòria, quan el nazi Fraga Iribarne (P.P.) era ministre de l'Interior. Que Fraga sia jutjat com a genocida, igual que Milosevic i Pinochet!!

### CAMPANADES A MORTS

#### I

Campanades a morts  
fan un crit per la guerra  
dels tres fills que han perdut  
les tres campanes negres.

I el poble es recull  
quan el lament s'acosta,  
ja són tres penes més  
que hem de dur a la memòria.

Campanades a morts  
per les tres boques closes,  
ai d'aquell trobador  
que oblidés les tres notes!

Qui ha tallat tot l'alè  
d'aquests cossos tan joves,  
sense cap més tresor  
que la raó dels que ploren?

Assassins de raons, de vides,  
que mai no tingueu repòs en cap dels vostres dies  
i que en la mort us persegueixin les nostres  
memòries.

Campanades a morts  
fan un crit per la guerra  
dels tres fills que han perdut  
les tres campanes negres.

#### II

Obriu-me el ventre  
pel seu repòs,  
dels meus jardins  
porteu les millors flors.

Per aquests homes  
caveu-me fons,  
i en el meu cos  
hi graveu el seu nom.

Que cap oratge  
desvetllí el son  
d'aquells que han mort  
sense tenir el cap cot.

#### III

Disset anys només  
i tu tan vell;  
gelós de la llum dels seus ulls,  
has volgut tancar ses parpelles,  
però no podràs, que tots guardem aquesta llum  
i els nostres ulls seran llampecs per als teus vespres.

Disset anys només  
i tu tan vell;  
envejós de tan jove bellesa,  
has volgut esquinar els seus membres,  
però no podràs, que del seu cos tenim record  
i cada nit aprendrem a estimar-lo.

Disset anys només  
i tu tan vell;  
impotent per l'amor que ell tenia,  
li has donat la mort per companya,  
però no podràs, que per allò que ell va estimar,  
el nostres cos sempre estarà en primavera.

Disset anys només  
i tu tan vell;  
envejós de tan jove bellesa,  
has volgut esquinar els seus membres,  
però no podràs, que tots guardem aquesta llum  
i els nostres ulls seran llampecs per als teus vespres.

#### IV

La misèria esdevingué poeta  
i escrigué en els camps  
en forma de trinxeres,  
i els homes anaren cap a elles.  
Cadascú fou un mot  
del victoriós poema. Ω

Lletra i música: Lluís Llach

## C A P A L T A R D

### Lo pi de Formentor

Miquel Costa i Llobera (Pollença 1854-1922)

Mon cor estima un arbre! Més vell que l'olivera,  
més poderós que el roure, més verd que el taronger,  
conserva de ses fulles l'eterna primavera,  
i lluita amb les ventades que assalten la ribera,  
com un gegant guerrer.

No guaita per ses fulles la flor enamorada,  
no va la fontanella ses ombres a besar;  
mes Déu ungí d'aroma sa testa consagrada  
i li donà per terra l'esquerpa serralada,  
per font la immensa mar.

Quan lluny, damunt les ones, renaix la llum divina,  
no canta per ses branques l'ocell que encativam;  
el crit sublim escolta de l'àguila marina,  
o del voltor que puja sent l'ala gegantina  
remoure son fullam.

Del llim d'aquesta terra sa vida no sustenta;  
revincla per les roques sa poderosa rel;  
té pluges i rosades i vents i llum ardenta;  
i, com un vell profeta, rep vida i s'alimenta  
de les amors del cel.

Arbre sublim! Del geni n'és ell la viva imatge:  
domina les muntanyes i aguaita l'infinit;  
per ell la terra es dura, mes besa son ramatge  
el cel que l'enamora, i té el llamp i l'oratge  
per glòria i per delit.

Oh, sí, que quan a lloure bramulen les ventades  
i sembla entre l'escuma que tombi el seu penyal,  
llavors ell riu i canta més fort que les onades  
i, vencedor, espolsa damunt les nuvolades  
sa cabellera real.

Arbre, mon cor t'enveja. Sobre la terra impura,  
com a penyora santa duré jo el teu record.  
Lluitar constant i vèncer, regnar sobre l'altura  
i alimentar-se i viure de cel i de llum pura ...  
O vida, o noble sort!

Amunt, ànima forta! Traspasa la boirada  
i arrela dins l'altura com l'arbre dels penyals.  
Veuràs caure a tes plantes la mar del món irada,  
i tes cançons tranquil·les 'niran per la ventada  
com l'au dels temporals. Ω

## NATURE BOY

Eden Ahbez - Sarah Vaughan - Abbey Lincoln

There was a boy,  
a very strange, rejected boy,  
they said he wandered very far, very far,  
over lands and sea,  
a little shy  
and sad of eyes,  
but very wise was he.

And then one day  
a magic day he passed my way  
and we spoke of many things  
fulls and kings  
and this said to me:  
«The greatest thing  
you ever learn  
it's just to love  
and belove in return».

## NOI DE LA NATURA

Hi havia un noi,  
un estrany i menyspreat noi,  
van dir que rodà món molt lluny, molt lluny,  
més enllà de terres i mar,  
una mica tímid  
i trists els ulls,  
però ben savi era.

I llavors un dia,  
un dia màgic passà pel meu camí  
i parlàrem de moltes coses  
gent i reis  
i açò em digué:  
«La major cosa  
que mai apreng  
és tot just estimar  
i ser estimat com a torna». Ω

## Aquesta és la sexual qüestió Cardar amb, o sense condó

Aparells expenedors de condons  
La Generalitat té en pensament,  
De posar als centres d'ensenyament,  
Seran unes sanitàries solucions.

Reduir la sida i els prenyats,  
Esdevé la profilàctica qüestió,  
Propiciant que s'empri el condó,  
En sexuals contactes encunyats.

Fornir de condó l'adolescent  
No es pot considerar cap disbarat,  
Això és proporcionar-li seguretat,  
A n'aquesta relació sexual incipient,  
Bo i obrint pas al coneixement,  
D'aquest mètode fornicatiu adequat.

Li han donat el nom de preservatiu,  
Perquè preserva d'infeccions,  
La eficaç funció dels condons,  
Guarda aquell qui al sexe és procliu.

Molts opinen que és comprensiu,  
Que l'Església no el promocióni,  
I consideri que és el dimoni,  
Pel qui de la religió, ell viu.

Si hem de parlar amb claredat,  
Poc ens importa aquesta qüestió,  
Ja que del condó, sa utilització,  
Esdevé ser un assumpte privat,  
On tothom de sempre ha cardat,  
Sense atendre aliena indicació.

#### Reflexió

El condó és un preservatiu,  
Defensor de males conseqüències,  
Criticar les seves excel·lències,  
No és altra cosa que "marejar sa perdiu". Ω

Jaume Alfonso Barceló de Barcelona



Son Dureta s'aixecà  
Per anar-hi els malalts,  
Com que n'hi anaven tants,  
Fer-ne un altre es pensà.  
A Manacor s'acordà,  
Aixecar-hi un hospital,  
Això va bon senyal,  
Per als malalts ajudar.

A son Llatzer un n'hi ha,  
I està ben preparat,  
Ja està inaugurat,  
Per sa mà als altres dar.  
Dins aquest curs s'aixecà,  
Una molt ferma presó,  
Per mil és sa dimensió,  
Per jeure i per menjar.

Dins es terreny de son Moix  
Camp de futbol s'hi feria,  
Ho és una virgüeria,  
Allà brillen tots factors.  
Això són grossos honors,  
Per enaltir a Mallorca,  
El futbol és cosa grossa,  
A dins totes ses nacions.

Un camp d'aviació,  
També hi varen muntar,  
Per poder-hi aterrar,  
Brilla de tota atenció.  
Te molta de dimensió,  
Obra que molt embellir,  
Això ben fort se pot dir,  
Dona gust el veure-ho.



## Mallorca, que has canviat

Per Climent Garau de Llucmajor

Mallorca ha despertat,  
Una grossa sensació,  
Li donen molt de valor,  
Tot aquell que ho ha explorat.  
Aire privilegiat,  
Que ve de tranquil·la mar,  
Tota l'illa creuarà,  
Amb molta passivitat.

Platges molt grans trobaràn,  
Amb arena blanca i neta,  
Al seu costat sa barqueta,  
Si volen passejaren,  
Ses penyes contemplaran  
Vestides de mata i pins,  
Les miraran com jardins,  
Tan ben vestides que estan.

Una serra de muntanyes,  
En el nord observareu,  
Molt llargues les trobareu,  
De terra n'estan pelades.  
Foren elles col·locades,  
Pel vent del nord aturar,  
Quan el gener molt fred fa,  
Les persones enredades.

Per anar a Sóller hi havia,  
Moltes voltes se pot dir,  
Era molt llarg el camí,  
Molta pena costaria.  
La gent que feina hi tenia,  
Cap allà se desplaçava,  
de taronges carregava,  
perquè moltes n'hi havia.

Va ser una vall ben rica,  
Durant aquell temps passat,  
Un olivar extremat,  
Que molt oli produïa,  
Tota Mallorca servia,  
El Pla que la Illa té,  
Molta de gent mantingué,  
Que molt apreciaria.

Sóller va ser estimat,  
Pel rendiment que donava,  
I a més que s'admirava,  
Per estar ben enclotat,  
Sense cap dificultat,  
Un petit torrent servia,  
Molta pena llevaria,  
En el d'allà empatronat.

I pensà en el progrés,  
La gent que mos comandava,  
Cursar distàncies pensava,  
Llevar voltes en excés.  
Eren treballs vertaders,  
Sa muntanya foradar,  
Però se realitzà,  
va costar molts de doblers.

Després d'acordada s'obra,  
Vingueren ses discussions  
Empreses de alts valors,  
Sa varen posar a prova,  
Això no és cosa nova,  
Perquè mos sol succeir,  
Sa feina grossa és així,  
Volen fer-se roba nova.

El Tunel se va acabar,  
Amb molt grosses discussions  
Un caramull de milions  
Aquesta obra va costà.  
Els qui varen treballar,  
Els seus jornals cobriren,  
No saberen d'on sortien,  
Res en deute va quedar.

Ha estat s'obra més geganta,  
Que dins Mallorca s'ha feta,  
Va donar un bon exemple,  
Lo que tant interessava,  
En podem contar alabança,  
Dels polítics que hem tinguts,  
Han fet un treballs aguts,  
Amb molta obra eixamplada. Ω

## LA NOSTRA CUINA

### Coca d'albercocs

**Ingredients:** Per a la pasta: 500 gr. de farina de força, 200 gr. de sucre, 100 gr. de llard, 33 gr. llevat, 3 ous, un got petit d'aigua tèbia, 400 gr. de puré de patata. Per al guarniment: uns quants albercocs, ben dolços; un pols de sucre granat i sucre llustre.

**Preparació:** En un cossi, es dilueix el llevat en aigua tèbia, s'hi afegeix el llard i el puré de patata. Es treballa fins que resulti una pasta homogènia i s'hi afegeixen els 200 gr. de sucre i els ous.

Quan la pasta ha lligat, s'hi afegeix la farina. Es treballa una mica amb l'espàtula i es deixa pujar.

Quan ha pujat bastant, es torna a treballar bé, amb les mans oliades. S'olia lleugerament un motlle gros i s'hi posa la pasta. N'hi ha de quedar un gruix d'un dit. Es deixa que torni a pujar. Llavors, es guarneix amb mitjos albercocs en almívar o naturals, si són ben dolços i un pols de sucre granat. S'enforna. Quan la coca és cuïta, s'enfarina amb sucre llustre.

### Coca de llardons

El costum és barrejar els llardons molts amb la pasta; a mi m'agrada més com diré. Està inspirada en una coca de llardons amb pasta de full que fan a Arbúcies (La Selva).

**Ingredients:** 500 gr. de pasta de pa, adobada amb 75 gr. de llard; 200 gr. de llardons, un ou, sucre, un bon grapat de pinyons, farina i oli.

**Preparació:** Es tira un pols de farina sobre la taula. Si s'ha comprat la pasta sense adobar, s'hi barreja el llard i es treballa fins que se'l begui. S'estén fins a formar un rectangle, deixant-la tan prima com es pugui. Es talla pel mig, que quedin dues peces iguals: el baix i la tapa.

Es trinxen una mica els llardons. S'escampen unes gotes d'oli sobre la llauna i s'hi posa una de les peces de pasta. S'hi escampen els llardons al damunt i es cobreixen amb l'altra peça de pasta. Es clou bé, pessigant. Es bat l'ou i s'escampa damunt la coca. Després s'hi tira un bon pols de sucre i els pinyons. Quan el forn agafi els 150°C, s'enforna la coca i es deixa pujar. Quan hagi pujat, es posa el termòstat a 200°C. Es desenforna quan tingui bon color.

### Orelletes

**Ingredients:** 500 gr. de farina, 150 gr. de sucre, tres ous, mitja tasseta d'oli, una copeta d'anís, mitja copeta de moscatell, essència de vainilla, una mica de pell de llimona ratllada, sal i oli.

**Preparació:** Es posa la farina dins un gibrell, es fa un clot al mig i s'hi posa el sucre, els ous, l'oli, l'anís, el moscatell, unes gotes de vainilla, les ratlladures de pell i un pessic de sal. Es pasta fins que s'hagin integrat tots els ingredients i formin una massa suau. Es divideix la pasta en peces d'uns 20 gr. i se'ls dona forma de bola. Es deixen reposar en un lloc calent, tapades amb un drap, durant una mitja hora curta. S'escalfa l'oli de la fregidora. Llavors, s'escampa una mica d'oli sobre el marbre i s'aplanen les boletes amb el corró, fins que quedin ben primes. Es poden acabar d'aprimar, posant el disc de pasta sobre un puny clos i anant estirant per tot el volt, amb l'altra mà. Es posa el disc de pasta a la fregidora i s'empeny pel centre amb un bastó, a fi de que es submergeixi en l'oli. Així que s'hagi embutllofat, se li dóna la volta; en un moment quedarà daurada i ja es pot treure. Es van fregint totes les orelletes, de la mateixa forma. Un cop fregides, s'hi tira sucre pel damunt.



## C I U T A T



Fa 5 anys que n'Alain Lagüe va obrir el Taller Autoràdio 33 al carrer del Patronat Obrer de Ciutat. Tel. 971 466 319



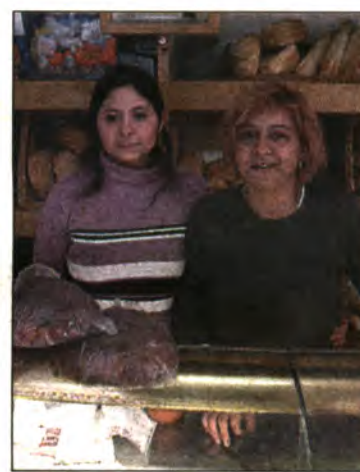
Fa 6 anys que na Mercè Francia va obrir la Floristeria Francia al carrer Nureduna de Ciutat. Tel. 971 467 464



Fa 3 anys que en Llorenç Marc Burguera va obrir l'Assessoria Immobiliària i de Recursos Humans Burguera-Nadal a la barriada de la Plaça de les Columnes de Ciutat: venta, lloguer i traspassos. També fa selecció psicològica de personal per a les empreses. A la foto amb la comercial Eladia Sans. Tel. 871 944 331



Fa 3 anys que na Clara Padron i en Pere Nadal regenten la Cafeteria Palma al carrer Nureduna de Ciutat. Tel. 971 771 673



Fa 15 anys que la família Pons regenta el Forn sant Alonso al carrer de Miquel Marquès de Ciutat. Tel. 871 938 977



En Sebastià Cladera és l'amo jove de la Cafeteria Nureduna a la barriada de Les Columnes de Ciutat. Tel. 971 461 659



Fa un any i mig que en Livan Junco de Cuba va obrir la Perruqueria de Senyors Livan al carrer de Joan Maura de Ciutat. És una perruqueria per joves: tintes, metxes, talls i afaitats d'estil... Tel. 971 464 213



Fa 10 anys que en Llorenç Ramis regenta el Restaurant Can Nofre al començament del carrer de Manacor de Ciutat. A la foto amb el seu sogre Nofre Munar que va obrir aquest local l'any 1962. Despatxa menús a 10'05 , a la carta se menja per una mitjana de 20 . Tel. 971 462 359



Fa 5 anys que na Margarida Roca i el seu home Alfons Rebollo regenten el Bar Tellades al carrer del Marques de la Fontanta, 36 de Ciutat. És un bar de gallecs que hi van a beure ribeiros i albaninhos. Miren el Deportivo i al Celta. Tel. 971 915 571



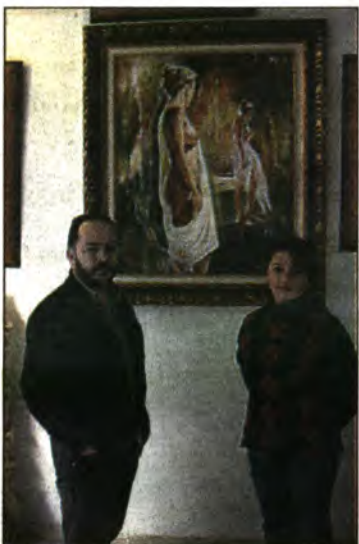
N'Antoni Mora és la tercera generació d'embotelladors d'oli Mimor (Miquel Mora), al passatge Marconi de Ciutat. Va obrir aquesta empresa el seu padri Toni l'any 1932. Tel. 971 464 659



Fa 28 anys que la Família Alsina regenta la Botiga Anicla al carrer de Joaquim M. Bover de Ciutat. Venen pintura per a vaixells i cotxes. Tel. 971 777 411



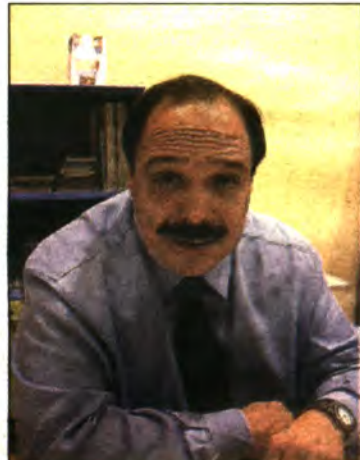
Fa 7 anys que en Bernat Vidal i na Gerònia Sans obren la botiga de mobles Decoració Palma al carrer de Miquel Marquès de Ciutat. Són decoradors i venen mobles. Tel. 971 465 808



Fa 15 anys que els germans Aguilars Yutronic de Xile obren el Taller Estudi de Pintura al passatge de son Campos de Ciutat. Pinten a l'oli paisatge i figura humana en línia surrealista. Donen classes de pintura i de dibuix. Són retratistes. Tel. 971 914 901 - 629 788 444



Fa 4 anys que na Pepa Bover de can Nuviet de Vilafranca va obrir el Petit Taller de restauració de mobles al carrer de Miquel Marquès de Ciutat. Tel. 971 460 360



Fa mig any que en Bartomeu Ferrer ha obert l'Agència de viatges Hippo Tours al carrer del Marquès de la Fontanta de ciutat. Tel. 971 774 568

## L'ESTEL

## BOLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom .....

Adreça .....

.....C.P. ....

Població .....

C.I.F. .... Tel. ....

## M'interessa una subscripció

**ANUAL 30,05 € (5.000 PTS)**

Rebut domiciliat a un banc o caixa

Banc/Caixa .....

Adreça .....

Núm. entitat ..... Núm. sucursal .....

Compte núm .....

*Firma*

**Ompliu aquesta tarja i enviau-la al  
Apartat de Correus 124  
07600 s'Arenal de Mallorca**